

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**30 NUMARALI VE 1577 TARİHLİ MÜHİMME
DEFTERİ [s.65-125]
(ÖZET-TRANSKRİPSİYON-DİZİN)**

Oğuzhan ÇITAK
Yüksek Lisans Tezi
TARİH ANABİLİM DALI
Yeniçağ Tarihi Programı

EKİM 2022

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TARİH ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

30 NUMARALI VE 1577 TARİHLİ MÜHİMME DEFTERİ
[s.65-125]
(ÖZET-TRANSKRİPSİYON-DİZİN)

Tez Yazarı
Oğuzhan ÇITAK

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül HÜSEYİNKLİOĞLU

EKİM 2022
ELAZIĞ

BEYAN

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım “**30 NUMARALI VE 1577 TARİHLİ MÜHİMME DEFTERİ [s.65-125] (ÖZET-TRANSKRİPSİYON-DİZİN)**” Başlıklı Yüksek Lisans Tezi’nin içindeki bütün bilgilerin doğru olduğunu, bilgilerin üretilmesi ve sunulmasında bilimsel etik kurallarına uygun davrandığımı, kullandığım bütün kaynakları atıf yaparak belirttiğimi, maddi ve manevi desteği olan tüm kurum/kuruluş ve kişileri belirttiğimi, burada sunduğum veri ve bilgileri unvan almak amacıyla daha önce hiçbir şekilde kullanmadığımı beyan ederim.

14.10.2022

Oğuzhan ÇITAK

ÖN SÖZ

Divân-ı Hümâyûn devletin çeşitli meselelerinin görüşölüp neticelendirildiği merci idi. Bu toplantılarında ictimai, siyasi, idari, iktisadi, şer'î ve örfî hukuk gibi konularda kararlar alınır ve defterlere kaydedilirdi. Bu defterlerin biri de Mühimme Defterleri'dir. Bu defterler iç ve dış meselelere ait önemli kararların kaydedildiği defterlerdir. Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi defter serileri içerisinde Mühimme Defterleri ayrı bir değere sahiptir.

Bizim çalıştığımız 30 numaralı Mühimme Defteri H.985 (M.1577) yılına ait bir defterdir. Defterin 65-125. sayfa aralığının özet, transkripsiyon ve dizini yapılarak araştırmacıların istifadesine sunulmuştur. Transkribe edilen bu tez çalışması; çeşitli atamalar, eyalet, sancak, kaza, nahiye, kale gibi yerlerin güvenliğinin bakım, onarım ve gerekli malzemelerin tedariki, eşkıyalık olayları, İstanbul'un et ve kasap ihtiyacının tedarik edilmesi gibi konuları ihtiva etmektedir.

Tez çalışmamda beni bilgilendiren ve yönlendiren, çalışmamı şekillendiren danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül HÜSEYNİKLİOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Oğuzhan ÇITAK

Elazığ 2022

İÇİNDEKİLER

BEYAN	I
ÖN SÖZ	II
İÇİNDEKİLER	III
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TABLO LİSTESİ.....	VI
EK LİSTESİ	VII
KISALTMALAR	VIII
KONU VE KAYNAKLAR.....	IX
1. GİRİŞ.....	1
1.1. 16. Yüzyıl'da Osmanlı Devleti'nin Umumi Siyasi Durumu.....	1
1.2. Divân-I Hümayûn Hakkında Umumi Bilgi.....	7
1.3. Umumi Olarak Mühimme Defterleri	8
2. 30 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ'NİN TANITIM VE DEĞERLENDİRMESİ	11
2.1. Defterin Fiziki Durumu.....	11
2.2. Diplomatik ve Teknik Özellikleri	11
2.3. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Yol	12
2.4. Belgelerin Sistematiik Değerlendirilmesi	13
3. BELGE ÖZETLERİ.....	14
4. METNİN TRANSKRİPSİYONU	23
5. DİZİN.....	80
KAYNAKÇA.....	90
EKLER	95
ÖZ GEÇMİŞ	

ÖZET
30 NUMARALI VE 1577 TARİHLİ MÜHİMME DEFTERİ [S.65-125]
(ÖZET-TRANSKRİPSİYON-DİZİN)

Oğuzhan ÇITAK
Yüksek Lisans Tezi

FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
TARİH ANA BİLİM DALI
Yeniçağ Tarihi Programı
Ekim-2022, Sayfa: IX+112

Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayun'da görüşülen konularla ilgili alınan önemli kararlar, Mühimme defterlerine hükümler halinde kaydedilmiştir. Böylece devletin askeri, içtimai, hukuki pek çok kurumu ve işleyişi hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür. Bu nedenle mühimme defterleri ihtiva ettiği konular nedeniyle büyük öneme sahip arşiv kaynaklarındandır.

30 Numaralı ve 1577 tarihli bu Mühimme Defteri'nin 65-125. sayfa aralığı çalışmanın asıl kısmını oluşturmaktadır. Transkript edilen bu defter, çeşitli idari ve adli atamalar, eyalet, sancak, kaza, nahiye ve kalelerin güvenliği, tahkimi, bakım ve onarımı, eşkıyalık faaliyetleri gibi farklı konuları ihtiva etmektedir.

Bu çalışmada, 30 Numaralı Mühimme Defteri'nin 65-125. sayfaları transkribe edilerek, hüküm özetleri çıkartılmış ve dizin eklenerek çalışma nihayete erdirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Mühimme, Eşkıya, Kale

ABSTRACT
NO. 30 AND DATED 1577 MÜHİMME BOOK [s.65-125]
(SUMMARY- TRANSCRIPTION- INDEX)

Oğuzhan ÇITAK
Master Thesis

FIRAT UNIVERSITY

Social Sciences Institute

HISTORY

Modern Age History Program

October-2022, Page: IX+112

Important decisions taken on the subjects discussed in the Divan-ı Hümayun in the Ottoman Empire were recorded in the Mühimme registers as provisions. Thus, it is possible to have information about the military, social and legal institutions and functioning of the state. For this reason, the mühimme books are among the archival sources of great importance due to the subjects they contain.

Pages 65-125 of the Mühimme Book No. 30, dated 1577 is the main part of this study. This book transcription contains different subjects such as various administrative and judicial appointments, security, arbitration, maintenance, and repair of provinces, sanjaks, districts, towns and castles, banditry activities.

In this study, pages 65-125 of Mühimme Notebook No. 30. were transcribed, summaries of judgments were extracted, and the study was concluded by adding an index.

Keywords: Ottoman Empire, Mühimme, Bandit, Castle

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Belge Özetleri	14
--------------------------------------	----

EK LİSTESİ

Ek 1. Orijinal Metin.....	95
---------------------------	----

KISALTMALAR

Kısaltmalar

Bkz	: bakımz
BOA.	: Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi
C	: Cilt
Ç	: çeviren
DİA	: Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
Ed	: editör
H	: Hicri
haz	: hazırlayanlar
hk	: hüküm
M	: Miladi
MD	: Mühimme Defteri
s	: sayfa
vb.	: ve benzeri
y.y.	: yüzyıl

KONU VE KAYNAKLAR

Geçmiş ile gelecek arasında yaşanan şimdiki zamanların hazineleri olarak tarif edebileceğimiz arşivler, geçmişle geleceğe bağlama, geleceğe ışık tutma görevini yerine getirmesiyle bilinmektedir. Osmanlı Devleti'nin idari, iktisadi, içtimai, adli birçok meselelerinin Divân-ı Hümâyunda görüşülüp karara bağlandıktan sonra hükümler halinde kayda alındığı Mühimme Defterleri, devletin en faydalı arşiv kaynakları arasındadır.

Divanî hatla yazılmış, toplam 370 sayfa olan 30 Numaralı Mühimme Defteri H.985 (M.1577) tarihlidir. Defterin üzerinde çalıştığımız 65-125. sayfa aralığı Osmanlıca yazı dilinden, günümüz yazı diline transkript edilmiştir. Transkripsiyonu yapılan hükümlerin özetleri çıkartılarak dizin hazırlanmıştır.

Çalışma giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında 16. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin umumi siyasi durumuna değinilerek Divân-ı Hümayûn'a ve Mühimme Defterlerine dair umumi bilgiler verilmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde 30 Numaralı Mühimme Defteri (s.65-125) tanıtılıp değerlendirilmiş ve özeti yapılmıştır. İkinci bölümde defterin Latin harfleri ile günümüz Türkçesine transkripsiyonu yapılmıştır.

Transkripsiyon yapılırken yer ve şahıs adlarının doğru tespiti, doğruluğundan emin olunmayan kelimeler, nadiren rastladığımız siyakat rakamları gibi zorluklarla karşılaşmıştır. Bunların üstesinden gelebilmek adına bazı başucu eserlerden istifade edilmiştir. Bunlar; Yer adlarını tespit etmek için Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın yayınladığı "*Osmanlı Yer Adları: I Rumeli Eyaleti (1514-1550)*", Tahir Sezen'in "*Osmanlı Yer Adları*", M. Türker Acaroğlu'nun "*Balkanlarda Türkçe Yer Adları Kılavuzu*", Tayyib Gökbilgin'in "*Kanuni Sultan Süleyman Devri Başlarında Rumeli Eyaleti, Livaları, Şehir ve Kasabaları*", Yılmaz Kurt "*Anadolu'da Kişi ve Yer Adları*", Selma Tuncay ve Advaye Aysan'ın "*Türk Adları Kılavuzu*", Şemsettin Kutlu'nun "*Türkçe Kadın ve Erkek Adları*", Ferit Develioğlu'nun "*Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügatı*", Şemsettin Sami'nin "*Kamus-i Türki*", Mehmet Zeki Pakalın'ın "*Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*" Dündar Günday'ın "*Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı Özellikleri ve Divan Rakamları*", Said Öztürk'ün "*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı ve Tarihi Gelişimi*" ve Salâhaddin Elker' in "*Divan Rakamları*" gibi araştırmacıların istifadesine sunulmuş başucu eserlerdir.

1. GİRİŞ

1.1. 16. Yüzyıl'da Osmanlı Devleti'nin Umumi Siyasi Durumu

XVI. yüzyılda artık İmparatorluk vasfını taşıyan Osmanlı Devleti klasik dönemine girmiş ve hızla etki alanlarını çoğaltmaya başlamıştır. XVI. yüzyılın ikinci yarısına gelindiğinde ise siyasi-askeri vb. birçok alanda zirveye ulaşmıştır (İlgürel, 2002: 643-666).

Fatih Sultan Mehmed dönemine gelindiğinde ise muazzam bir büyüme ve ilerleme katedilmişti. Bizans İmparatorluğuna son vermiş, hakimiyet alanlarını ve sınırlarını Osmanlı idaresine dahil etmişti. Sınırlar Doğu'da Fırat'a, Avrupa'da Tuna nehrine varmıştı. II.Bayezid devrine gelindiğinde ise gelişme ve ilerleyiş çoğunlukla durmuştu. Zira II.Bayezid ile Şehzade Cem Sultan'ın taht mücadelesi, Şehzade Cem'in yaşamak için Papalığın tutsağı olmayı kabul etmesi ve Papalığın bunu koz olarak Osmanlı Devleti'ne karşı kullanması Batı'da ciddi imtiyazların verilmesine yol açtı ve dış politikayı pasifize etti. Doğuda'ki Şîi faaliyetleri bu dönemde hakimiyetini arttırdı.

II.Bayezid yaşamını yitirmeden kısa süre önce tahtı, varisi olan Korkut, Ahmed ve I. Selim namı diğer Yavuz Sultan Selim (Ercan, 2002: 421-445) arasından birine bırakmaya karar verdi. Şehzadeler arasındaki en cevval olanı I.Selim II. Bayezid ve varis kardeşleriyle mücadeleye çoktan hazırды. I.Selim'i bu mücadeleye iten, hazır halde tutan asıl neden babası II. Bayezid'in Doğu politikasında yetersiz kaldığını düşünmesi idi. I. Selim'e göre babası yaklaşan Şii tehlikesinin tam anlamıyla farkında değildi ve askeri güç kullanmıyordu. Bu durum I. Selim'in başta yeniçeriler olmak üzere neredeyse tüm orduda ve ordu kökenli Devlet erkânı tarafından desteklenmesine sebep oldu. Böylece II.Bayezid, tahtı oğlu şehzade I.Selim'e bırakmak zorunda kaldı. 24 Nisan 1512'de I.Selim Osmanlı Devleti'nin hükümdarı olur ve 46 gün sonra II.Bayezid Dimetoka'ya giderken yolda 10 Haziran 1512'de yaşamını yitirir. Kardeşleri Korkut ve Ahmed'i de kısa süre içerisinde etkisiz hale getiren I.Selim artık tam anlamıyla bir sultanı (Emecen, 2009: 408-409).

I. Selim için öncelikli mesele Doğu'da, Anadolu'ya yayılan ve giderek etkisini arttıran, Şîi Safevi tehlikesiydi. İran'da Şah İsmâil tarafından kurulan Safevi devleti ve Şîi propagandası Anadolu halkı ile Osmanlı Devleti arasındaki henüz tam anlamıyla oluşmamış Devlet-Millet bilincini etkisizleştiriyor, irili ufaklı ciddi isyanlara sebebiyet veriyordu. Ayrıca I. Selim'in yeğeni Murad, Şah'a sığınmış ve Osmanlı Devleti tahtının vârisi ilan edilmişti. I. Selim'in yeğeni Ahmed'i Şah'tan istemiş ancak Şah düşünmeden reddetmiştir. Tüm bunlar Safevi seferi için yeter sebeplerdi ve I. Selim sefer hazırlıklarını başlattı. 23 Ağustos 1514'te Çaldıranda iki ordu karşı karşıya geldi. Çarpışma esnasında yaralanan Şah kaçtı ve ordusu da dağıldı. Savaşın kazanılmasıyla Diyarbakır'ın da içinde olduğu birçok Doğu Anadolu toprakları Devlet'in

hakimiyetine girdi. Böylece Anadolu’da Selçuklular’dan sonra birlik yeniden inşaa edilmiş oldu (Varlık, 1993: 193-195).

24 Ağustos 1516’da Mısır’ın kilidini açan Mercidâbık savaşı Memlûkler’e karşı yapıldı ve galip gelindi. arasında gerçekleşti. I. Selim’in bu galibiyeti Devlete Suriye, Lübnan ve Filistin’in hâkimiyetini kazandırarak Mısır seferinin önünü açtı (Emecen, 2004: 174-176). 1517’de Kahire’nin Ridâniye bölgesinde gerçekleşen Ridâniye muharebesiyle Memlûk Devleti’ne son verilmiş, Mısır’ın hakimiyeti ele geçirilmiştir (Emecen, 2008: 87-88).

I. Selim devletin kurulduğu günden bu yana ilk defa Doğu meselelerine yönelmiş ve başarılı olmuştu. Safevi ve Memlûk devletlerine son vererek Anadolu’da ki Şii anlayışının önüne geçmiş, tekrardan Sünni bilincini ihya etmiştir. Özellikle Memlûk devletini ortadan kaldırarak Halifeliğin Osmanlı Devleti’ne geçmesine sebep olmuştu. Böylece İslam alemi uzun bir süre sonra yeniden tek bir çatı altında birlik olma imkanı elde etmişti. Bu sayede Osmanlı Devleti Halifelik misyonunun son temsilcisi sıfatını elde etmişti (Emecen, 2009: 413).

21-22 Eylül 1520’ de I. Selim’in vefatı üzerine tek oğlu I. Süleyman namı diğer Kanuni hemen Payitaht’a giderek tahta çıktı (Emecen, 2010: 62). I. Süleyman babası I. Selim döneminde zirveyi gören devletin mevcut durumunu korumanın yanında devletin doğal sınırlarına ulaşacağı birçok Gaza ve Cihad faaliyetlerinde de bulundu. Faaliyetlerini babasının aksine Batı’ da ve denizlerde yoğunlaştırdı. Atası Fatih Sultan Mehmet’in çeşitli nedenlerle alamadığı Belgrad’ ı 1521’de, Rodos’u da 1522’ de aldı (İnalcık, 2011: 150). Böylece Akdeniz ve Orta Avrupa’nın kapıları Osmanlı Devleti’ne tam anlamıyla açılmış oldu.

Nevar ki I. Süleyman henüz tahta çıkalı iki ay olmadan eski Memlûk emiri, Şam Beylerbeyi Canberdi Gazâli isyan etti. İsyan kısa süre önce ele geçirilen ve tam anlamıyla devlet otoritesinin henüz kurulamadığı Suriye’ de çıkmıştı. İsyanın temelinde yıkılan Memlûk Sultanlığını yeniden oluşturmaktı ve aynı dönemde yıkılan Safevilerin de bu isyana dahil olma ihtimali vardı. İsyan 1521’de bastırıldı. Ancak aynı zamanda Mısır’a gönderilen vali Ahmet Paşa birtakım karışıklıkların çıkmasına sebep oldu. Kısa sürede Devlet Otoritesi karışıklıkların önüne geçerek Mısır’ı Osmanlı Devleti’nin bir eyaleti yapacak ıslahat yapıldı. Bu, Akdeniz ve Hint deniziyle bağlantısını kontrolünde tutmayı amaçlayan Osmanlı Devleti’nin bölgedeki daimi hakimiyetini güçlendirdi (Emecen, 2002: 501-520; 2010: 62).

Avrupa’nın Doğusunda Dünya gücü olan Osmanlı Devleti, devletler sisteminde aktif rol alıyordu (İnalcık, 2011: 150). 1525’ te V. Karl’ a esir düşen Fransa hükümdarı I. François’in özgürlüğüne kavuşabilmesi adına annesi, I. Süleyman’dan yardım istedi. I. Süleyman bu çağrıya kayıtsız kalmadı ve 29 Ağustos 1526’da Mohaç meydan savaşında Macarları çok kısa bir sürede bozguna uğrattı (Emecen, 2010: 64).

Mohaç'ın ardından I. Süleyman Macar meselesinin halline karar verdi. Osmanlı Devleti harekete geçerek Budin'i aldı ve beylerbeyiliğinin merkezi ilan etti. Bu Avrupa'da umumi tepkilere sebep oldu (Emecen, 2002: 501-520).

1538' de Barbaros Hayrettin Paşa Komutasında yapılan Preveze Deniz Muharebesi Osmanlı Devleti'nin Haçlılara karşı galibiyetiyle sonuçlandı. Böylece Hristiyanlar Akdenizdeki hakimiyetini Osmanlı Devleti'ne ve İslam alemine kaptırdı. Bu zaferle Osmanlı Devleti artık hem kara hemde deniz imparatorluğuydu ve siyasetini de artık buna göre belirleyecekti(Bostan, 2007: 343-345).

Osmanlı Devleti artık İslam aleminin lideriydi ve Şiiliğe karşı Sünniliğin savunucusu ve taşıyıcısıydı. Anadolu ve çevresindeki Türk toplulukları üstünde Safevi propagandaları başarılı oluyordu. 1533'te Avrupa'da Osmanlı Devleti'nin otoritesi sağlanınca, devlet tekrardan Doğu'ya yöneldi. 1534'te Tebriz' le Doğu meselelerinin halline başlandı.

I. Süleyman Bağdat' ı aldı ve Tahmasb'ın üzerine yürüdü. Fakat Tahmasb kaçmayı tercih etti. I. Süleyman Ahlat'a varınca Tahmasb Tebriz'dene başlayarak Van'a kadar birçok bölgeyi ele geçirdi. Osmanlı Devleti, İran'da oluşturulacak daimi bir hakimiyetin mümkün olamayacağını idrak etti. Böylece bölgeye hüküm etmeyi değil Safevileri kendi belirlediği sınırların dışında tutmayı amaçladı. Bu I. Süleyman'ın Irakeyn seferi'nin başarılı olamadığı anlamına gelmektedir. 1547'de Avrupa'da Habsburglarla antlaşma yapan Osmanlı Devleti Batıyı güven'e alınca yeniden Safevi seferi düzenledi. Tahmasb kendisinden bekleneni yaptı ve yine kaçtı. Bir önceki gibi Tebriz'den başlayarak Van'a kadar kolaylıkla tüm bölge alındı. 24 Ağustos'ta alınınca beylerbeylik yapıldı. Tahmasb Anadolu'ya gerilla akınları düzenleyip yağmalayıp yıkınca I. Süleyman da bi'l mukabele yanıt veriyordu. Sonunda ilk defa 1 Haziran 1555'te antlaşma yapıldı. Böylece Osmanlı Devleti Doğu'da 25 senelik bir çözüme kavuştu.

I. Süleyman'ın uzun süre tahtta kalışı, zamanla millet ve devlet erkânında açıkça dile getirilmese de bunalıma neden vermişti. Oldukça önemli ve ciddi güç sahibi olan veziriazam İbrahim Paşa'nın ansızın idamı, Şehzadelerin taht çekişmesine birde Hürrem Sultan'ın dahil olması vb. durumlar hanedan üyeleri arasındaki ciddi sorunların deliliydi ve bu saltanatı da ciddi şekilde etkiliyordu. I. Süleyman'ın Hürremden olmayan tek ve en büyük oğlu Mustafa tahtın varisi olarak kendisini görüyordu. Mustafa'ya göre artık babası ihtiyarlamıştı ve tahtı kendisine devretmeliydi. Oğlunun bu düşüncesine hakim olan I. Süleyman 1553'te oğlu Mustafa'yı idam ettirdi. Devrin şairleri Mustafa'nın ölümüne Rüstem Paşa ve Hürrem Sultanı'nın sebep olduğunu düşünmekteydiler . Artık iki varis kalmıştı ve ikiside Hürrem'in çocuklarıydı. Hürrem'in ölümüyle birlikte taht çekişmesine giren büyük Şehzade Selim ve Şehzade Bayezid babaları Sultan I. Süleyman tarafından Payitahta aynı uzaklıkta olan Konya ve Amasya'ya yollandılar.Küçük Şehzade Bayezid bundan rahatsız oldu ve I. Süleyman'a mektup yazdı. Ancak menfi bir cevap alamadı. Bayezid Sultan'ın, kardeşi Şehzade Selim'i varisi

olarak gördüğü düşüncesine kapılarak asker toplamaya başladı. Kısa süre sonra Konya civarlarında yapılan savaşta yenilerek İran'a sığındı. Ancak abisi II. Selim 1562'de onu İran'dan geri alarak oğullarıyla beraber idam etti (Emecen, 2002: 501-520).

I. Süleyman'ın Zigetvar seferinde hayata gözlerini yummasının ardından II.Selim 24 Eylül 1566'da tahta çıktı (İlgürel, 2002: 643). II.Selim'in Padişahlığı sekiz yıl sürdü ve bu süre zarfında hiç sefere çıkmadı. Bu Osmanlı Devleti'nde bir ilkti (Emecen, 2009: 417). II.Selim'in ilk galibiyeti Sakız Adası Feth'i olmuştur.II. Mehmet İstanbul'u feth edince hemen Ege denizi adalarına yönelmiş ve neredeyse hepsini hakimiyeti altına almıştı. Vergi şartıyla Sakız adaları Cenevizlilere bırakılmıştı. I. Süleyman'ın ömrünün son dönemlerinde bu vergiyi vermeyip Osmanlı Devleti'ne karşı faaliyetlerde bulunmuşlardı. Malta seferinde Osmanlı Devleti'ne karşı saf tutmuşlardı. 14 Nisan 1566'da Sakız Adası Kaptan-ı Derya Piyale Paşa komutasında feth edildi. Bu sayede Batı Anadolu sahillerinin güvenliği sağlandı. Piyale Paşa vezirlik makamına yükseldi.

I. Selim Yemen'i Osmanlı Devleti idaresine kattığı sırada bölgedeki Zeydiyye Hanedanı Yemen'e sahip olmak için çabalıyordu. I. Süleyman zamanında 1550'de Zeydiyye hanedanında imam Mutahhar'a çeşitli imtiyazlar vermek suretiyle bölgede çıkması muhtemel kargaşaları engellemeyi amaçlamıştı. Bölgenin yönetimi Zebid ve San'a olarak iki beylerbeyiliğe bölünmüştü. İmam Mutahhar başkaldırılarına devam ediyor ve bölgenin hakimiyiמשcesine hareket ediyordu. II.Selim bölgeye ordu gönderdi. Sinan Paşa Yemen Serdarlığına, Özdemiroğlu Osman Paşa Halep ve San'a beylerbeyliğine atandı. Bölgeye hareket ederek Taizz Kalesi'ni geri aldı. Aden'i Hızır, San'ayı da Sinan Paşa aldı. 1570 de İmam Muhtar Sinan Paşa tarafından ele geçirildi. Yemen hakimiyet bu sayede tekrar ele geçirildi. Bölgedeki Zebid ve San'a tek Beylerbeyliği oldu (Pamuk vd., 2012: 198).

II.Selim zamanının can alıcı seferi Kıbrıs savaşıdır (Emecen, 2009: 417). Stratejik konumu nedeniyle Osmanlı Devleti için Kıbrıs çok önemliydi. I. Selim döneminde Mısır ve Suriye hakimiyet altına alınmış ve Doğu Akdeniz Türk gölü haline gelmişti. Bunların üzerine Kıbrıs'ın da alınmasıyla artık Akdeniz'de Osmanlı Devleti'den habersiz ve izinsiz kuş dahi uçamazdı. Osmanlı Devleti'nin güvenliği ve birliğinin korunmasında Kıbrıs ayrı bir önem teşkil ediyordu (Dündar, 2002: 667-678). Venedik korsanları I. Süleyman sonrası Osmanlı Devleti'nin gücünü yitireceğini düşünüyorlardı. Korsanlık faaliyetlerini özellikle tüccar gemileri üzerinde yoğunlaştırmış ve sıklaştırmışlardı (İlgürel, 2002: 643-666). Bunda I. Süleyman zamanında Kıbrı meselesine çok da yönelilememesi de etkiliydi (Emecen, 2009: 414-418; Uzunçarşılı, 2011: 14-15).

II.Selim gençliğinden bu yana Kıbrıs meselesine dikkat ediyordu. Danışma meclisiyle yaptığı istişarenin ardından Padişah II.Selim savaş'a karar verdi. Piyale Paşa Donanma Komutanlığına, Serdarlığa da Lala Mustafa Paşa tayin edildi. 16 Mayıs 1570' de ordu sefer için

yola çıktı. Önce 1570’de Lefkoşa ardından 1571’de Magosa Kaleleri ele geçirildi. 1570 senesinde çıkılan sefer neticesinde 1571’de Kıbrıs hakimiyet altına alındı. Netice itibariyle Kıbrıs ve çevresi bir senede Osmanlı Devleti idaresine girdi ve hepsi Kıbrıs Beylerbeyliği altında toplandı.

Muzaffer Paşa tahririn yapılmasının ardından beylerbeyiliğine gönderildi. Kıbrıs tahrir edilirken Türk nüfus çoğalsın diye İskan çalışmaları da yapılmış ve çeşitli bölgelerden Türk nüfus Kıbrıs’a getirilmiştir (Pamuk vd., 2012: 204).

Sefer öncesi Sokullu Paşa’nın uyardığı Batının birleşerek Osmanlı Devleti üzerine bir haçlı ittifakı peyda etmeleri kuşkusunu gerçekleştirdi (İlgürel, 2002: 643-666). Batı birleşerek Devellet-i Aliyye’ye üzerine, Haçlı ittifakı kurdu. 7 Ekim 1571’de, Çoğunlukla Akdeniz’e kıyısı olan İspanya, Venedik, Malta gibi devletlerin önderliğinde kurulan komutası Amiral Don Juan’da olan Haçlı ordusu ve komutası Kaptan-ı Derya Müezzinzâde Ali Paşa’da olan Osmanlı Devleti ordusu savaş için İnebahtı’da yerlerini aldı. Savaşta Kaptan-ı Derya Müezzinzâde Ali Paşa öldü ve Osmanlı Devleti mağlup oldu. Muharebeden Uluç Ali Paşa haricinde kimse filosunu kurtaramadı. Bu yüzden Kılıç mahlası verilerek Kaptan-ı Derya’lığa getirildi (Pamuk vd., 2012: 205). Yenilgi haberini alan II. Selim acilen yeni donanma oluşturulmasını emr etti (Emecen, 2009: 417). Sonraki sene çok daha kuvvetli bir donanma inşaa edildi ve Akdeniz’le buluşturuldu (Pamuk vd., 2012: 205). Osmanlı Devleti’nin İnebahtı mağlubiyetinin ardından ne durumda olduğunu öğrenmek için Sokullu’yu ziyaret eden Venedik elçisine Paşa ‘biz Kıbrıs’ı elinizden alarak kolunuzu bıçtık; siz donanmamızı yenerek sakalımızı tıraş ettiniz’ diyerek Osmanlı Devleti’nin kudretini hatırlatmıştır (İlgürel, 2002: 643-666). Osmanlı Devleti donanmasının Akdeniz’e inmesinin ardından Fransa arabuluculuk yaptı. Venedikle bir anlaşma yapıldı ve Haçlı ittifakı 1573’te lağv edildi (Pamuk vd., 2012: 205).

Hızır Reis 1534’de I. Süleyman devrinde Tunus’u Feth etmişti. Ancak İspanyollar bir yıl aranın ardından tekrar ele geçirmişti. 1569’da Osmanlı Devleti buraya yeniden hakim olsa da 1573’te tekrar İspanyollar’a kaptırmıştı. II.Selim bu durumun acilen lehine bir sonuçla neticelendirilmesi için Kaptan-ı Derya Kılıç Ali Paşa’yı meselenin halli için gönderdi. 1574’te kati bir şekilde hakimiyet altına alındı ve Osmanlı Devleti’ye bağlı Eyalet statüsüne girdi Tunus (Yiğit, 2012: 387).

1567’de II. Selim, sürekli Portekiz akınlarına ve korsan faaliyetlerine maruz kalan Açe İslam Devletinin yardım isteği üzerine bir anlaşma yaparak buraya esnaf, mühimmat ve asker gönderdi. Bu esnaf ve askerler buraya yerleşerek Açe’yi korudukları gibi insanları da eğitip yetiştirdi

1574’ te yakalandığı humma sebebiyle II. Selim vefat ölünce, oğlu III.Murad tahta çıktı. III.Murad tahta çıkınca birçok devlet ilk iş olarak elçilikleri vasıtasıyla saltanatını kutlayıp geçmişte yapılan anlaşmaları tazelediler (İlgürel, 2002: 643-666). Bu dönemde İran’da

Safeviler zayıflamış ve hanedan üyeleriyle Devlet erkanı arasında ciddi sorunlar ve çekişmeler baş göstermiş, hatta Şah I. Tahmasb bu nedenle zehirlenerek öldürülmüştü. II.İsmâil ataları gibi Anadolu'ya meyletmiş ve propaganda faaliyetlerini arttırmıştı. Hudutda istikrarsızlık yeniden baş göstermeye başlamıştı. Çok sürmeden II.İsmail'in ölmesiyle İran'da tam anlamıyla kaos hakim olmaya başlamıştı. Osmanlı Devleti'nin yıllardır başına bela olan Doğu'daki İran-Safevi tehdidine kalıcı olarak son vermek için belkide birdaha ele geçmeyecek bu fırsatı Lala Mustafa Paşa komutasında bir orduyla halletmeye karar verildi. Paşa Şirvan'ı almakla yükümlüydü. Çıldır gölü çevresinde Koyungeçidi bölgesinde Safeviler mağlup edildi. Şirvan bölgesindeki şehirler birer birer ele geçirildi. Şirvan muhafazasında olan Özdemiroğlu Osman Paşa Safevîleri Baştepe bölgesinde mağlup ederek Osmanlı Devleti'nin Şirvan hükümdarlığını garantiledi ve İslam Giray'ı Kefe'ye giderek devlet adına Kırım hanı ilan etti. Bu başarılar üzerine veziriazamlık makamı verildi. Ardından Paşa, 1585'te Tebriz'i alarak III. Murad ismine hutbe okundu. Safevi hükümdarı Şah Abbas içinde bulunduğu müşkül durum neticesinde sulh istedi. Fethedilen yerlerin Osmanlı Devleti'nin egemenliğinde kalması koşuluyla anlaşma düzenlendi (Kütükoğlu, 2006: 172-176).

III. Murad devrinde Avrupada Habsburglar'a savaş ilan edildi. Savaşın müsebbibi daha ço Habsburglar'dı. Bu devirde Devletde askeri, idari, mali olarak ciddi değişiklikler oldu. Osmanlı Devleti'nin temelleri ciddi yara aldı. Bosna hududunda yaşanan gelişmelerle savaş baş gösterdi. Bosna güçlerinin Kulpa'da yenildi. Şeyhülislâm ve Ferhad Paşanın itirazları olsa da Koca Sinan Paşa'nın üstelemelerinde etkisiyle Avusturya'ya sefer ilan edildi. Osmanlı Devleti birlikleri önceleri Sinan Paşa komutasında birtakım başarılar elde etmişse de bazı kaleler Avusturya güçlerinin hücumuyla kaybedilmiştir. Sinan Paşanın serhatte gayet etkili harekâtlarıyla 1594'de Yanıkkale alındı. Komorn muhasara edildi, Papa Kalesi zapt edildi. Sinan Paşa serhadde asker bırakarak Belgrad'a gitti. Bu sırada Erdel, Boğdan ve Eflak Osmanlı Devleti'ye karşı kurulan birliğe dahil oldu ve İbrâil Kalesi tahrip edilerek Silistre'ye kadar vardılar. Bunlar olurken 1595'de III. Murad öldü (Kütükoğlu, 2006: 172-176).

Osmanlı Devleti'nin Doğu'da Safevi-İran seferleri ve 1578-1590 senelerinde Şirvan çabaları, Avrupa'da Avusturya ve Kuzey Afrika'da özellikle Akdeniz'de ki deniz muharebeleri, devletin ekonomisini olumsuz etkilemiş ve neticede kriz baş göstermiştir. III. Murat devrinde yaşanan yıllarca devam eden seferler, ekonomik nunalımlara neden olmuştur. Bu devirde gerçekleşen seferler, muharebeler gider-gelir oranını olumsuz yönde değiştirmiş, ekonomik bunalımlar baş göstermiştir.

XVI. y.y.'ın ikinci yarısına gelindiğinde ekonomi dibe vurmuştu. Geçmişte olduğu gibi hakim ticaret devleti değildi artık. Üstelik bunların yanı sıra Savaşlarda da eskisi gibi başarılı olamayan Osmanlı Devleti ürünlerini iyi denetleyemiyor, özellikle altın ve gümüş gibi önemli madenlerinin yurt dışına çıkmasına engel olamıyordu. Avrupa ticarete etkin olmaya başlamıştı.

Batı'dan yüklü miktarda gelen değerli cevherler, iç piyasada dövizin sıklıkla kullanılması, ayarı düşürülerek değersizleştirilen paranın enflasyon olarak iç piyasaya etkileri ve halkın alım gücünün daralması devletin geleceğinde belirleyici rol oynamıştır (Ş.Pamuk, 2017: 17-18).

III.Murad devrindeki uzun soluklu muharebeler devlet ekonomisine darbe vurmuştur. Sokullu Mehmed Paşa'nın ardından, görev alan sadrazamlar idare'de çokça zafiyet göstermişlerdir. Tebaa yüklü vergilerin altında ezilince çift-bozanlığa yönelerek topraklarını bırakıp şehir ve kasabalara göç ederek başıbozuk bir şekilde asayiş tehdit etmeye başladı. Bazıları Celâliilere dahil oldu. Böylece Anadolu'da büyük Celâli ayaklanmaları güç kazanarak devleti ciddi manada tehdit etmeye başladı. Bu durum devletin yıkılma sürecindeki en etkili rolü oynayacaktı.

1.2. Divân-I Hümayûn Hakkında Umumi Bilgi

Divân-ı Hümayun, padişah nezdinde biraraya gelen, o olmadığında da sadrazam yönetiminde biraraya gelen, Osmanlı Devleti'nin yönetimi, dahili ve harici meseleleri, hukuku vb. tüm devlet-halk konularının danışılarak sonuca varıldığı, mahkeme ve itirazların vb. diğer şikayetlerin görüşülüp kararlaştırıldığı kurumdur (Uzunçarşılı, 1998: 2-3; Yıldırım vd., 1994: 19). Burada görüşülüp neticelendirilen konular Mühimme, Tahvil, Ahkâm, Ruûs, Ahidnâme, Nâme v.b. defterlere geçirilirdi (Halaçoğlu, 1991: 7-10). Divân-ı Hümayun'un temeli niteliğinde olan ilk Türk-İslâm divanı Selçuklularda'ki Divân-ı A'lâ'dır (Mumcu, 1994: 430).

Osmanlı Devleti'de Orhan Gazi devrinden beri divanın bulunduğu görülmektedir (Uzunçarşılı, 1988: 2). II. Murad devriyle beraber Divân-ı Hümayun şekline bürünmeye başlamıştır. II. Mehmed devrinde Divân-ı Hümayun daha da gelişti. II. Mehmed döneminde padişahların divan'a başkanlık etme geleneğine son verilerek başkanlık sadrazama bırakıldı.

Divân-ı Hümayun padişah'ın olduğu merkezde biraraya gelir ve toplantılar burada yapılırdı. XVI. y.y.'da haftada dört-beş defa kurulan bu Divân, XVII.yy.'a gelindiğinde haftada ancak iki defaa kurulmuş, XVIII. y.y. itibariyle de bu süre iyice seyrekleşmiştir. Divân-ı Hümayun'un daimi azaları sadrazam, Kubbealtı vezirleri, Rumeli ve Anadolu defterdarları idi. İstanbul'da olduğu zamanlarda Rumeli beylerbeyinin de divan'a katılmasına müsaade vardı. Padişahlar toplantıyı duyabileceği hakim bir noktadan kafesli pencere arkasından divan'ı dinleme imkanına sahipti. Divan asil Azası olmamasına rağmen görüşmeleri yönlendiren yardımcı da reisülküttâbdı. Divân-ı Hümayun'un tahvil, ruûs, beylik kalemleri denilen yardımcı sınıfları vardı ve başlarına reisülküttâb adı verilirdi. Reisülküttâb divan öncesi programı hazırlardı. Divan'da önce harici ve dahili siyasi ve idari meseleler konuşulurdu. Eğer Padişah'ın cevaz vermesi gerekmeyen meseleler görüşülüyorsa hemen sonuca bağlanırdı konu. Görüşmeler esnasında alınan kararlar o anda müsvetvelere yazılır daha sonratemize çekilmesi için nişancıya sunulurdu. Padişah'a sorulmadan karara bağlanamayacak konular için toplantı sonrası Azalar

tek tek huzura çıkar meselelere dair bilgi ve görüşlerini sunardı. Buna Arz'a Çıkmak denirdi. Padişah'ın cevaz verdiği görüşler karar olarak kayda alınırđı.

Divân-ı Hümâyun'a ayırım yapılmaksızın herkes dilekçe yoluyla veya bizzat başvurulabilirdi. Divan azaları istisnasız tüm başvuruları dinlemek mecburiyetindeydi. Divanda kadı hükümleri de incelenir, yanlış bulunan kararlar tekrardan incelenp hüküm verilmesi şartıyla kadıya geri yollanırdı. Örfi hukuk gerektiren konuları nişancı, sadrazamla diğer vezirler birlikte neticelendirirdi. XVI. yy.'dan, XVII. yy. sonlarına değin divan Osmanlı Devleti'nin padişah'ın ardından en ehemmiyetli birimiydi. XVIII. y.y.'ın ikinci yarısına gelindiğinde divan gösteriş ve protokol malzemesi haline bürünmüştü. II.Mahmud'un merkezi teşkilat ıslahatıyla, Divân-ı Hümâyun ve sadrazam divanı uygulamasından, kabine düzenine geçiş yapıldı. Buna rağmen Divân-ı Hümâyun bir gösteriş ve protokol malzemesi olarak hiçbir ciddi fonksiyonu olmaksızın devletin nihayetine dek var oldu (Mumcu, 1994: 430-432).

1.3. Umumi Olarak Mühimme Defterleri

Divân-ı Hümâyun'da görüşülen iktisadi, idari, ordu, vb. konular üzerine alınan kararların kayda alındığı defterlere 'Mühimme Defterleri' adı verilmiştir (Yıldırım vd., 2001: 1x). Bu defterlere geçirilen hükümler'de önemine göre padişahın cevazı da alınırđı. Bu defterlerde ferman ve berat suretleri de görölmektedir. Esasen Mühimme isminin umumen kullanılmaya başlaması XVII. y.y. sonlarına tekabül etmektedir. Evveliden bu kayıtların tutulduğu defterlere 'ahkâm-ı mîrî' yahut 'mîrî ahkâm defterleri' deniliyordu (Mübahat Kütükoğlu, 2006: 520).

Zamanla idari ve adli mevzular ayrı defterler'de tutulmaya başlanmıştır. 1649 itibariyle şikâyet hükümleri 'şikâyet defterleri' olarak ayrıca bir defterde tutulmuştur. Devlet mevzularıyla ilgili olan kayıtlar mühimme defterlerine kaydedilmeye devam etmiştir. Başlarda 'adâletnâme, kanunnâme, nâme-i hümâyun ve ahidnâme-i hümâyun' gibi farklı suretleri de vardı. Ancak 1699 itibariyle nâme-i hümâyun kayıtları 'nâme-i hümâyun defterleri' ismiyle defterler halinde tutulmuştur (Mübahat Kütükoğlu, 2006: 521).

Dönemimizde ulaşılabilen en geç tarihli iki mühimme defteri Topkapı Sarayı'nda muhafaza edilmektedir. Başbakanlık Arşivi'nde 961 (1554) tarihli defterle başlayan defterler tek aşamada toplanamamıştır. 961-1323 yıllarını ihtiva eden 266 ciltlik tasnifin yanı sıra esasen mühimmeler içerisinde olması lazım gelen, ne yazık ki çok sonradan bulunması sebebiyle ayrıca tasnif edilen defterler mevcuttur (Mübahat Kütükoğlu, 2006: 521). Bunlar; Mühimme Zeyli, Mühimme-i Askerî, Mühimme-i Mektûm ve Mühimme-i Mısır defterleridir. 266 ciltlik serinin tümü tam olarak mühimme değildir. Arada buyuruldu ve tahvil hükmü defteri de bulunmaktadır. Bundan başka iki mühimme defteri de Kâmil Kepeci tasnifine girmiş bulunmaktadır'' (Mübahat Kütükoğlu, 2006: 520).

“Evvelce mühimme defterlerinde birarada olan konular XVII. y.y’ın ortalarında ayrılmaya başlanmış ve başka defterlerde tutulmuştur. 1648’de şikayet, 1699’da nâme-i hümayûn, 1707’de Mısır mühimmeleri, 1747’de kalebend, 1787’de mühimme-i mektûm, 1863’te mülkî tevcihar, 1869’da makine, fabrika imtiyazı ve kilise defterleri tutulmaya başlanmıştır” (Mübahat Kütükoğlu, 2006: 520). Tüm bunların sonucunda Mühimme Defterleri içeriği oldukça daralmıştı. Başbakanlık Arşivi Mühimme Defterleri Serisi’nde 266 defter mevcuttur. Bunlardan başka Mühimme Zeyli, Mühimme-i Asâkir, Mühimme-i Mektûme ve Mühimme-i Mısır defterleri’ de ayrıca tasnif olunmuştur. Böylece sayı 376’ya ulaşmıştır. En geç tarihli 1544 (H.951) Mühimme Topkapı Sarayı’nda E.12321 koduyla kayıt ve muhafaza edilmektedir. Mühimme-i Mektûm, Rikâb, Ordu , Kaymakamlık vb. isimlerle anılan 266 defter Başbakanlık Arşivi Mühimme Defterleri bölümündedir. Bunların tarihleri 1553-1905 arasını ihtiva etmektedir (Kılıç,1999: 670-677).

Mühimme defterleri, umumen kayda geçirildikleri sadrâzam ve reîsülküttâbın dönemini ifade eden bir başlıkla başlar. Reîsülküttâblığın Hariciye Nâzırlığına dönüşmesiyle birlikte reîsülküttâb yerine Hariciye nâzırının ismi konulmaya başlanmıştır. Önceleri kâtipler bu hükümleri defter haline getirirken Divana bağlı bürolar gelişince defterleri düzenleme işini Beylikçi kalemi devralmış ve hükümleri yazanlara da ‘mühimme-nüvis’ denildiği görülmüştür. Defterlerdeki hükümlerin yanlarında ve üstünde yer bulunan notlar’a bakarak fermanların oluşturulması hakkında bilgi sahibi olmaktayız (Mübahat Kütükoğlu, 2006: 521).

Defterler, hükümlerin oluşturuldukları Divânlarla binaen dört grupta değereendirilebilir:

- a. Sâdrâzam yönetimindeki Divânda alınan kararları ihtiva eden Mühimme Defterleri,
- b. Rikâb Mühimmesi: Sadrâzamın taşrada olduğu zamanlarda Divân’a vekil olarak atadığı Sadâret kaymakamı veya Rikâb kaymakamı yönetiminde alınan kararları ihtiva eden defterler,
- c. Ordu Mühimmesi: Sadrâzamın sefere çıktığın’da akdettiği kararları ihtiva eden defterler,
- d. Kaymakamlık Mühimmesi: Padişah ve Sadrâzam taşrada iken devlet meselelerini yönetmek için atadığı Sadâret kaymakamının aldığı önemli kararları ihtiva eden defterler’dir (Yıldırım vd., 2001: x).

Mühimme Defterleri, Osmanlı Devleti’nin askerî ve idarî birimlerinin yapıları, ilişkileri, çalışma prensipleri, işleyişlerine dair değerli kaynaklardır. Civar ülkeler ve bölgelere dair (Avrupa, Orta Doğu, Kafkaslar, Rusya, Arabistan Yarımadası ve Kuzey Afrika) önemli bilgiler ihtiva eder. Ordu Divânı’nda kayda geçen Mühimme Defterleri, savaş, ordu, lojistik vb. konuların tarihi incelemelerinde birinci elden kaynaklardır. Ticaret yolları, hac yolları vb. organizasyonların yapılması, güvenliği ve lojistiği gibi çeşitli konuları ihtiva etmesi bakımından ayrıca bir değere sahiptir.

Bu Defterler’de, Osmanlı Devleti’nin gayrimüslim ve azınlık tebası ile adli, idari, dini vb. münasebetleri, gibi meselelere sıkça rastlanır. Ayrıca beledî konular, çevre, imar-isakan, teftiş, vakıf, kültürel faaliyetler gibi meseleler ve Devlet-Millet ilişkileri açısından çok zengin ve değerli konuları ihtiva eder (Yıldırım vd., 1994: x1).

Osmanlı Devleti’nin en tepedeki organı olan Dîvan-ı Hümayun’da oluşturulan mühimme defterleri , özellikle XVI-XVIII. yüzyıllar’ın vazgeçilemez ana kaynağı olduğu bu defterlere dayanarak yapılan çokça araştırma ile sabittir (Mübahat Kütükoğlu, 2006: 523).

2. 30 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ'NİN TANITIM VE DEĞERLENDİRMESİ

2.1. Defterin Fiziki Durumu

Bu çalışma, 1577 tarihli 30 Numaralı Mühimme Defteri'nin 65-125 sayfa aralığını ihtiva etmektedir. Defter, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı'nda **A.DVN.MHM.d030** adıyla kayıtlı bulunmaktadır. Bizim çalışmamız defterin 65-125 sayfa aralığındaki hükümlerin özet, transkripsiyon, dizin, bibliyografya ve incelemesini ihtiva etmektedir. Defterin 1-64 sayfa aralığı Duygu Genç¹, 128-247 sayfa aralığı Süreyya Genç², 248-370 sayfa aralığı da Telhan Aslan³ tarafından Yüksek Lisans Tez çalışması olarak incelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı'nda **A.DVN.MHM.d030** adıyla kayıtlı bulunan defter divâni hatla yazılmıştır ve 370 sayfadan oluşmaktadır. Toplam hüküm sayısı 914'tür. İncelediğimiz 65-125 sayfa aralığında toplamda 151 hüküm bulunmaktadır. Bazı hükümlerin yarım bırakıldığı ve bazı kelimelerinde üzerinin çizildiği görülmüş ve dipnotlarda belirtilmiştir.

Defterin kapak kısmında, Min Evâsıt-ı Muharremü'l-harâm sene 985 ile Evâhir-i Muharremü'l-harâm sene 985 şeklinde tarih belirtilmiştir. Bu 31 Mart-9 Nisan 1577 ile 10-19 Nisan 1577 tarihlerine denk gelmektedir. Defterin 65-125 sayfa aralığında iki ana başlıklı tarih tespit edilmiştir. Biri "Yevmü'l-isneyn fi 10 Safer sene 985 (*Pazartesi, 29 Nisan 1577*) ve diğeri Yevmü's-Sâlis Fî 18 Safer Sene 985 (Salı, 7 Mayıs 1577)'dir. Bu ana başlıklı tarihler divânın toplandığı tarihlerdir. Defterin incelediğimiz kısmının 65 ile 73 sayfa aralığında yer alan 65-174 numaralı hükümler 3 Safer 977 (Pazar, 22 Nisan 1577) tarihlidir. 175 ve 275 numaralı hüküm aralığı 10 Safer 985 (29 Nisan 1577) ve 276 ile son hükmümüz olan 307 numaralı hüküm aralıkları 18 Safer 985 (*7 Mayıs 1577*) tarihlidir.

2.2. Diplomatik ve Teknik Özellikleri

Dîvanlarda kararlaştırılıp, üzerine tuğra eklenen Padişah buyruklarına ferman adı verilmektedir. Özellikle çeşitli devlet meseleleri, muhataplarına ferman olarak gönderilirdi (Mübahat Kütükoğlu, 1995: 405). Fermanlarda davet olarak tanımlayabileceğimiz 'Tahmîd' ve

¹ GENÇ, Duygu, *30 numaralı ve 1577 tarihli mühimme defteri [s.1-64] (özet-transkripsiyon-dizin)* Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2021, VII+148 s.

² GENÇ, Süreyya, *H. 985/ m. 1577 tarihli, 30 numaralı mühimme defterinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (s. 128-247)* Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bingöl 2022, IXI+245

³ ASLAN, Telhan, *30 Numaralı Mühimme Defteri[s.248-370] (Transkripsiyon, Belge Özetleri ve Dizin)*, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2016, IX+282 s.

‘temcid’ adı verilen, bir uygulama da mevcuttu ve bu sadece ferman’larda değil gerekli olan tüm belgelerin başında yer alırdı (Mübahat Kütükoğlu, 1994: 99).

Fermanların bir veya birden fazla makama ve ilgili kişi veya kişilere hitap edilerek yazıldığı görülmektedir. Elkâbdan sonra da dua rûknü yazılmaktadır (Mübahat Kütükoğlu, 1995: 402).

Fermanlarda yazılma sebebinin belirtilmesine nakil/iblağ ismi verilmektedir (Mübahat Kütükoğlu, 1994: 108). Ferman’a konu olan mesele yeni olmuşsa ‘haliya’ ya da ‘şimdiki halde’ ifadelerinden birisi kullanılmaktadır. Daha evvel yaşanan bir olayın anlatılması gerekirse ‘bundan akdem’ ya da ‘bundan evvel’ tabirlerinden birisi kullanılır. Şikayetlere dair yazılan fermanların nakil bölümlerinin sonu ‘emr-i şerîfim ricâ etmeğin’ ya da ‘emr-i şerîf-i âlişânım verilmek ricasına istidâ-yı inâyet etmeğin mücebince mahalline kayd olunmağla’ ifadeleriyle bitirilmekteydi. Bazen şikayet’e konu olan olaylar ‘te’addi eyledi deyü bildirdiler’ şeklinde ifade edilmektedir (Mübahat Kütükoğlu, 1995: 403).

Fermanda konunun özetlenmesinden sonra verilecek emre geçilir. Bu iki kısımdan oluşur. İlk kısım genellikle ‘imdi vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında’ ifadesiyle başlayıp ‘fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur’ ifadesiyle bitirilir.

Nakil bölümünde Padişahın konuyla ilgili görüşü belirtilir. Bu, ilk kısmı ‘buyurdum ki’ ile başlayacak hükmün ikinci kısmının içeriğini ihtiva etmektedir (Mübahat Kütükoğlu, 1994: 110). Fermanlarda, XV ve XVI. yüzyıllarda ‘buyurdum ki’ ifadesinden sonra ‘hükm-i şerîfim’ ya da ‘şerîfimle vardıkda’ şeklinde devam ederler. Bazılarında ise ‘buyurdum ki’ ifadesinin ardından ‘vusûl buldukda’ ifadesiyle devam etmişlerdir (Mübahat Kütükoğlu, 1994: 110). Tekid/tehdid bölümünde verilen emrin icra edilmemesi halinde nasıl bir ceza yaptırımının uygulanacağından bahsedilir. Tekid/tehdid bölümünün ardından tarih gelir. Genellikle ‘tahrîren fi’ veya ‘hurrîre fi’ tarihlerin başında yer alır. İsmi ‘Mahal-i tahrîr’ olan, fermanların yazıldığı yeri bildiren bu son bölüm sol alt köşede yer alır (Mübahat Kütükoğlu, 1995: 406).

2.3. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Yol

30 Numaralı Mühimme Defteri’nin üzerinde çalıştığımız 65-125 sayfa aralığının transkripsiyonu yapılırken, daha önce yapılan transkripsiyon örneklerinden istifade edilmiştir. Arapça ve Farsçadaki uzun sesli harfler â, î, û şeklinde gösterilmiş olup, ‘‘ayın’’ ise ‘‘c’’ şeklinde gösterilmiştir. Doğru okunduğundan şüphe ettiğimiz yerlere (?) okuyamadığımız yerlere ‘‘...’’ eklenmiştir.

Bu çalışmanın konusu olan defterde ‘‘5’’ ile yazılıp bırakılan seneler transkripsiyonda (98)5 olarak düzenlenmiştir. Ayrıca kısaltma olarak verilen tarihler şu şekilde tamamlanmıştır: Ca ile kısaltılan tarih (Cemâziye’l-evvel), Ra ile kısaltılan tarih (Rebî’ü’l-evvel), M ile kısaltılan tarih M(uharrem), S ile kısaltılan tarih S(afer) şeklinde düzenlenmiştir.

2.4. Belgelerin Sistematik Değerlendirilmesi

Transkribi yapılan bu çalışmada toplam 151 adet hüküm yer almaktadır. Bu hükümlerin çoğu eşkıyalık faaliyetleri⁴, zahire tedarîği, kale tamiri ve gerekli malzemenin tedarîki⁵, et ihtiyacının temini ve İstanbul'a kasap tayini⁶ konularını içerir. Ayrıca teftiş, atama, memur usulsüzlükleri gibi çeşitli konular da hükümlerde yer almaktadır.

⁴ BOA, 30 Numaralı Mühimme Defteri, s.76, hk.181

⁵ BOA, 30 Numaralı Mühimme Defteri, s.68, hk.163 (5 S. 985)

⁶ BOA, 30 Numaralı Mühimme Defteri, s.65, hk.157 (29 M. 985)

3. BELGE ÖZETLERİ

Tablo 1. Belge Özetleri

Sayfa Numarası	Hüküm Numarası	Hicri Tarih	Miladi Tarih	Kime Yazılacağı	Özet
65	157	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Tırhala beyine ve kadısına	Tırhala'da sâkin olan Ramazân adlı kişinin yarar zengin biri olması nedeniyle kasaplık hizmetini yerine getirmesine dair.
65	158	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Eğriboz beyine	Dergah-ı muallam çavuşlarından İstanbul subaşı Mustafa Çavuş'un hizmetkârı olan Gelibolulu Sefer adlı kişinin daha önce kaçırdığı tutsaklarla birlikte Eğriboz beyinin emrinde kürek çekmelerine dair. Bu hüküm yarım bırakılmıştır.
66	159	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Budun'da Vezir Mustafa Paşa'ya ve bir sureti de Bosna beyine	Nemçe kralı ile yapılan sulha aykırı olarak sınırdaki köy ve çevresinden alınan adamlarının serbest bırakılmasına dair.
66	160	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	İstanbul kadısına	Bu hüküm yarım bırakılmıştır.
67	161	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Vize, Pınarhisar, Kırk Kenise, Hasköy, Hayrabolu, Karasu Yenicesi, Drama, Uzunköprü, Pravişte, Kavala, Mıgalkara, İpsala, Ferecik, Gümölcine ve Dimetoka kadılarına	Adı geçen kazalarda 984 senesine dair celeb defteri gereğince ihraç olunacak bahar koyunun acilen ihraç idülüb irsâl eylenmesine dair.
68	162	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Menteşe beyi Hasan Bey'e	Muğla ve civarında şekavet içerisinde olmalarından dolayı yakalanıp Peçin kalesinde habs olunan dört suhtenin küreğe konulması ve başka suçlu suhte var ise yakalanmasına dair.
68	163	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	İstanbul kadısına	İstanbul mühimmatı için gelen zehayirin gayriye verilmemesine dair.
69	164	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Edirne'de hassa bostancıları başı Hıdır'a	Hassa bostancılarından kapu bekçisi İbrahim'in öldürülmesi ve failerin kadı huzurunda yargılanmaları ve habs edilmelerine dair.
69	165	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Diyarbakır'da Hazine-i Âmire defterdarına	981 yılında Diyarbakır'da Hazine-i Âmire Defterdarlığına görevlendirilen defterdarın üç yıllık muhâsebeyi bizzat kendisinin getirmesi için icazet istemesi ve bu isteğinden feragat edip hazineye dair defterlerin acilen gönderilmesi ve mal tahsili hakkında.
69	166	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Kavâla dizdarına	Derya seferi zamanında yeterli miktarda hisar eri tayin edilmesine dair.
70	167	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Haleb beylerbeğine, kadısına ve Selemiye sancak kadılarına	Selemiye halkının sancak beyleri olan Hacı Beyoğlu Ahmed hakkındaki şikayetlere ve konunun araştırılmasına dair
70	168	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Erzurum beylerbeğine	Hınıs kalesi üç yüz nefer hisar eri, azeb ve iki yüz nefer kul ile korunurken Can Nursi adlı sancakbeyi döneminde bu sayı azaltılmış ve sancak civarında eşkıyalık arttığından kalenin eski müfredat sayısı ile korunmasına dair.

71	169	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Menteşe beyine, İstanköy ve Dadya kadılarına	Dadya naibi Ali Fakih'in belgeler üzerinde kallablık yaptığı hakkındaki şikayetlerin incelenip doğru olması durumunda habs edilmesine dair.
71	170	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Bosna beyine, Saray ve Neretva kadısına	Bosna sancağındaki Dulyasulanya (?) adlı köyün Mehmed ve Süleyman adlı kişilerden kimin tımarı olduğunun açıklığa kavuşturulmasına dair.
72	171	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Hamidili sancağı piyâdeleri beyi Mehmed Bey'e	Hamidili sancağı piyâdelerinin 592 kişiden oluşan ikinci nevbetlisinin Mentese sancağındaki tuz anbarı binâsının yapımına tayin olduklarına dair.
72	172	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Silistre beyi Davud'a	Cankirman kalesi muhafazası için yirmi kıta sefinenin şayka olarak yapılmasına dair.
72	173	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Karlılı beyine ve Engelikasrı kadısına	Havva adlı kadının oğlu Ejder adlı sipâhinin Şâdî ve Rıdvân adlı sipâhiler tarafından öldürüldüğü hakkındaki iddianın davâsının görünmek için gerekli teftişin yapılabilmesi için iki zanlının habsedilip davanın görülmesine dair.
73	174	3 Safer 985	Pazar, 22 Nisan 1577	Marmara kadısına	Emir Ali adasında sâkin Tefere adlı zimminin İstanbul'da kasab akçesinden otuz bin akçe alub bunu ödemeye gücü olmadığından kefilî Dimitri'den alınmasına dair.
73	175	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Antalya ve Elmalı kâdıları ile mukataat müfettişi Muğla kâdısı Mevlânâ Burhan'a	Teke sancağı beyi iken vefat eden Haydar Bey'in muhallefâtının tespiti ve el konulmasına dair.
74	176	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Teke nâzırına	Teke sancağı beyi iken vefat eden Haydar Bey'in esbap, kul ve mallarının gemi ile İstanbul'a gönderilmesine dair.
74	177	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Muğla kâdısı olub müfettiş-i emvâl olan Mevlânâ Burhaneddin ve nazıra	Teke beyi iken vefât iden Haydar Bey'in tahvilinden kalan pirinç ve çeltik mahsûlünün mirî tarafından satılıp toplanan paranın İstanbul'a gönderilmesine dair.
74	178	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb beylerbeyine	Eski Hamâ kâdısı Oruç oğlu Muhiddin hakkındaki şikâyetler nedeniyle Kudüs'e sürülmesine dair.
75	179	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Anadolu beylerbeyine ve Anadolu beylerbeyliğindeki kadılara	Anadolu beylerbeyliği ve civarındaki çingene ve gurbet taifesinin yaptıkları huzursuzluklara karşı önlem alınmasına dair.
76	180	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Yanık beyine ve Yanık'daki dizdârlara	Yanık'ın serhat şehri olması nedeniyle kendi isteği ile gediğinden feragat edenlerin gediklerinin yarar kişilere verilmesine dair.
76	181	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb beylerbeyine ve kadısına	Selemiye sancağındaki eşkıyaların yakalanıp cezalandırılmalarına dair.
77	182	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Ergirikasrı kadısına	Ergirikasrı eski dizdarı Mustafa'nın der-anbar ettiği darı muhasebesini vermesinin sağlanmasına dair.
77	183	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Midillü beğine	Eşkîyalıktan dolayı küreğe konulan bazı kişilerin sürelerini tamamladıkları için serbest bırakılmasına dair.
78	184	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Budun'da olan Vezîr Mustafa Paşa'ya	Cânfedâ kalesi halkının camileri olmadığından kaledeki kiliseye minâre ve minber ekleyip camiye çevrilmesine ve hatip, imâm, müezzîn ve kayyumun düşen gedikler ile tayin edilmesine dair.
78	185	10 Safer	Pazartesi, 29 Nisan	Ankara beyi ve Ankara'daki kadılara	Daha öncede yakalanmalarına dair ferman çıkarılan Koçhisar kazasındaki

		985	1577		eşkıyanın ele getirilmesine dair.
79	186	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Şehrizol beylerbeyine	Bölgedeki kızılbaş saldırılarına ve bu durumdan oldukça zor durumda olan sunni mezhepden Pelengan taifesinin güvenliğinin sağlanmasına dair.
79	187	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Vize sancağı kadılarına	Tebriz kalesi tamiri için eşkınci yörtük taifesinin görevlendirilmesine dair.
80	188	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Niğde beyine ve Şücâaddin kadısına	Daha önce Kıbrıs'a sürgün edilmesi emr olunan dört kişinin Kıbrıs'a gönderilip gönderilmediklerine dair.
80	189	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Menteşe sancakbeyine	Sancağın güvenliğini sağlayan sipahinin donanma seferine gitmelerinden dolayı sancağın güvenliğinin aksadığı ve bunun yaşanmaması için gerekli tedbirlerin alınmasına dair.
80	190	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Sigetvâr sancakbeyine ve Sigetvar kâdısına	Sigetvar sancağı halkının sancakbeyleri sayesinde huzur içinde yaşadıklarına dair.
81	191	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Midilli kadısına	Midilli kalesi azepleri, topçuları ve azepleri kale görevlerini yerine getirirken görevli oldukları donanma seferine katıldıkları zaman yerlerine başka kişilerin istihdam edilmesi nedeniyle zarara uğramaları nedeniyle kesinlikle başkalarının istihdam edilmemesine dair.
81	192	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Midilli beğine	Midilli beyinin deryaya çıktığında çenkeci yerine hisar eri ve topçu ihraç etmemesine gemisini mükemmel donatarak deryaya çıkmasına dair.
82	193	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Şehrizol beylerbeyine	Daha önce Kadıhan bölüğünden gelen 200 Şehrizol yeniçerilerinin Baban kalesine gitmeleri üzerine yayabaşlar bölüğünden gelen yedişer neferden oluşan bölüğe Tahsin'in bölük başı ağası olarak atanmasına dair.
82	194	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Niğbolu beyine ve Şumnu kâdısına	Ramazan ve Bacdar İsmail adlı kişilerin Şumnu'da yaşayan Hüseyin'in paralarını aldıkları iddiasından dolayı olayın araştırılmasına dair.
82	195	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Eski Ohri beyi olup şu an Dukakin beyi olan Hüseyin Bey'e	Ali adlı yeniçeriye yaralayan İdris adlı yeniçeri yakalanıp habs olunmuşken voyvoda Mustafa tarafından serbest bırakılması nedeniyle tekrar yakalanıp cezalandırılmasına dair.
83	196	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Ustrumca kadısına	Celep tahririnde olan Ustrumca kadısının Manastır'a geldiğinde Mustafa Çavuş yardımıyla donanma mühimmatı için Manastır kazası kürekçi bedeli avarız akçesinin toplanıp İstanbul'a gönderilmesine dair.
83	197	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Ereğli kâdısına	Ereğli'deki turnacı ve arabacıların ihrâç ve irsal olunmasına dair.
83	198	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Halep defterdarına	Halep hazinesinin tahsili ve tekmininin sağlanıp İstanbul'a gönderilmesine dair.
83	199	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Rodos beyine	Dergâh-ı muallâm yeniçerilerinden elli ikinci yâybâşı bölüğünde Mustafa bin Mehmed adlı yeniçerinin Gürcü asıllı kölesi Yusuf Abdi başka suçlu yerine Rodos'da bir kadırgada kürek cezasında olduğu duyulduğundan Abdi'nin serbest bırakılmasına dair.
84	200	10 Safer	Pazartesi, 29 Nisan	Diyarbakir beylerbeyine	Hazzo hâkimi, Zırkî beyi Yakup ve Eğil beyinin Diyarbakir'den Van'a gidecek

		985	1577		zahire konusunda yardımcı olmalarına dair.
84	201	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Eğriboz beyine	Dergâh-ı muallâm çâvuşlarından İstâbul subâşısı Mustafa Çavuş'un hizmetkârı olan Gelibolulu Sefer'in daha önce kaçırdığı ve bu yüzden kürek cezasına çarptırılması nedeni olan suçluların yarar hisar erleriyle irsal edilmelerine dair.
84	202	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Bozok beyi Çerkes Bey'e	Bozok sancağındaki havass-ı hümayun mukâataalarında kalan bakâyânın tahsiline dair.
84	203	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Üsküp, Kalkandelen, Kırçova, Pirlepe, Manastır, Florina, Köprülü, İştîp ve Karatova kâdılarına	Adı geçen kazalardan İstâbul'a mevsim koyunu ihracına dair.
85	204	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Peremeciler kethüdası Mahmud'a	Peremecileri birbirine kefil yazmaya dair.
85	205	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Karahisar beyine ve kâdısına	Karahisar'da İsa'nın kahvehanesinin halkı rahatsız etmesi nedeniyle refine dair.
85	206	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Sivâs'da emvâl-i hassa müfettişi olan Saray kadısı Mevlâna Muslihiddin ve nâzır-ı emvâl olan Tâlib'e	Nevruz irsaliyesinin her zaman vaktinde geciktirilmeden gönderilmesine dair.
86	207	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Bağdâd beylerbeyine	Bağdat'da yarar ve güvenilir kimselere gedik verilmesine dair.
86	208	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Amid kadısına	Diyarbakir defterdârının oğlu Mevlânâ Zeynel'in mâl-ı mîrî husûslarına karışub zimmetine mal geçirdiği hakkındaki şikayetlerin araştırılmasına dair.
87	209	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kırk Kilise beyine	Kırk Kilise, Yanbolu, Kızıl Ağaç Yenicesi, Zağra-i Eskihişâr, Yenice-i Zağra, Karınabad ve Hacı Köy kazâlarından İstâbul zahiresi için gelecek koyunun yol üzerinde satılmadan İstâbul'a ulaştırılması için Mahmut Çavuş'un tayin edildiğine dair.
87	210	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Şâm beylerbeyine	Hacıların Kabe ziyaretini rahat yapabilmesi için Şam ve civarında 14 nefer ve bir bölük başı tayini yapılan uygulamanın devamına dair.
88	211	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Bosna beyi Ferhad Bey'e	Budin ve Estergon kaleleri civarında ziraat yapılması için gerekli önlemlerin alınmasına dair.
88	212	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Şâm beylerbeyine	Haydar adlı sahte yeniçerinin yakalanıp Kudüs'e küreğe konulmak için sürgün edilmesine dair.
88	213	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Rodos beyine	Harem çalışanlarından Yakup'un önce Rodos'a sonra Mısır'a ulaşmasının sağlanmasına dair.
89	214	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb beylerbeyine	Haleb zuemâsından Abdulvahab oğulları Yahyâ ve Süleymân adlı kişiler için Ebûriş oğlu adlı eşkiyanın ortağı oldukları gerekçesiyle Kıbrıs'a gönderilmesine dair.
89	215	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Rodos beyi Ahmed Bey'e	Rodos'tan İskenderiyye'ye gidecek olan kişileri taşıyan gemiler acele edip ayrı ayrı gitmeye çalışmalarının tehlikeli olmasına dair. Hüküm yarım bırakılmıştır.
89	216	10 Safer	Pazartesi, 29 Nisan	Boğdan voyvodasına	Tatar eşkiyasının faaliyetleri yüzünden Cankirman kalesinin tamiri için gerekli

		985	1577		olan kerestenin güvenliğini sağlanmasından sonra gönderilmesine dair.
89	217	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Cankirmân beğine	Tatar eşkıyasının çekilmesinden sonra Cankirmân kalesinin binası için gerekli olan malzemenin gönderilmesine dair.
90	218	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kudüs-i şerîf kâdısına ve Gazze sancakbeyine	Kudüs'deki Kayıtbay Vakfı mütevellisi Mahmud Dirî hakkında yapılan şikayetlerin teftişine dair.
90	219	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Akkirman beyine ve kadısına	Akkirman ve civarındaki sefineler ve kalılar kürekçi ile donatılıp Turla suyunun ve Akkirman cânibinin muhafazası ve güvenliği için Derviş Çavuş'un tayin olunduğuna dair.
90	220	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Bayram Çavuş'a	Bayram Çavuş'un bir kadından cariyeye satın alıp akçesini ödemediğine dair.
91	Numara Yok	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Halep Beylerbeyi	Hüküm, yarım bırakılmıştır.
92	221	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kavala kadısına ve Kavala kapudanına	Evren Çavuş'u yaralayan Mevlana'nın yakalanıp habs olunmasına ve suret-i sicilleriyle irsal edilmesine dair.
92	222	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Mezistre beyine	Ayavarin limanında yapılan kale binası için Koron'dan bazı kişilerin görevlendirildiğine dair.
92	223	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Mora beyine	Ayavarin limanında bina olunacak kalede görevlendirilecek müfredata dair.
93	224	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kütahya piyâdeleri beyine	Tersane-i Amire hizmeti için görevlendirilen Kütahya piyâdelerinin görevlerini yerine getirmelerine dair.
93	225	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kayseriye beyine	Kayseri'den tûlek ve atmaca tedariki için atmacalar kethüdâsı Ahmed'in görevlendirildiğine dair.
93	226	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Abaza ve Çerkes vilâyetlerine varınca yol üzerindeki kadılara	Abaza ve Çerkes vilâyetlerinden şahin irsalı için hâssa şahincilerinden Davud ve Berdane'nin görevlendirildiğine dair.
94	227	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Temeşvar beylerbeyine	Gayrimüslim vatandaşlar arasındaki münakaşanın çözümüne dair.
94	228	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Erzurum beylerbeyine	Erzurum'da yapılacak baruthanenin kaleye yakın bir yerde bina edilmesine dair.
94	229	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Anadolu beylerbeyine	Eşkîya suhte oldukları gerekçesiyle habs edilen kişilerin itiraz dilekçelerine dair.
95	230	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kıbrıs beylerbeyine, Eskiîl ve Mûd kâdılarına	Karataş kadısı Himmet hakkındaki şikayetlerin incelenmesine dair.
95	231	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Rodos beyine	On yıldan fazla kürek çekenlerin incelenip serbest bırakılmasına dair.
96	232	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Van beylerbeyine	Van'da işlenebilecek kükürt madenlerinin tespitine dair.
96	233	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Edirne kadısına	Edirne'deki Piri Paşa vakfının tamirine dair.
96	234	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Silivri kadısına	Pir Paşa oğlu Muhyiddin Vakfı'nın şartlarına uygun olarak tilâvet edeceklerin seçilmesine dair.
97	235	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	İstanbul'dan Diyarbekir'e giden yol üzerindeki sancakbeylerine ve kadılara	Ekrâd taifesinden Şah Kulu Yılan oğullarının dergâh-ı muallâm çavuşlarından Bâlî Çavuş ve Hakkârî Zeynel Beg'in kethüdâsı Uğurlar

					kethüdâya habs ile koşulub mahallinde teftiş olunmak için irsâl olunmasına dair.
97	236	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb beylerbeyine	Eşkîyalık yapan taifenin zulüm ve zorbalıklarının araştırılmasına dair.
97	237	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Rodos beyine	Yan kesicilikten kürek cezasına çarptırılan Satılmış oğlu İbrahim'in serbest bırakılmasına dair.
98	238	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb beylerbeyine	Uzeyr kazasının güvenliğinin eskiden yapıldığı üzere sağlanmasına dair.
98	239	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Hâslar kadısına	Haslar kazasındaki kasap taifesinin celeplere ödemesi gereken parayı eksik vermelerine ve buna karşı alınacak önlemlere dair.
98	240	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	İstanbul'dan Diyarbekir'e giden yol üzerindeki kadılara	Diyarbakır mültezimlerinden Murâd Cân, Ahmed ve Şâh Mehmed adlı kişilerin üzerlerinde kalan mâl-ı mirinin alınabilmesi için Kara Beriç (?) ve Çorâk adlı çavuşlarla irsâl olunmasına dair.
99	241	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Akhisar kadısına	Havâss-ı hümâyûndan Marmara ve Meherburun mukâataalarını 971 senesinde iltizâm eden eski müteferrika Hacı Murâd ve adamı üzerinde kalan bakiyyenin tahsili için Ayâsluğ kâdısı Hüseyin'in görevlendirildiğine dair.
99	242	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Eski Basra ümerasından Hüseyin Rûhî'ye	Eski Basra beylerbeyi olup şu an Diyarbekir beylerbeyisi olan Süleyman ve adamları hakkında varolan şikayetlerin araştırılmasına dair.
99	243	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Karaman beylerbeyine, Larende ve Aksaray kâdılarına	Bayezid Çavuş hakkındaki şikayetlerin araştırılmasına dair.
100	244	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Hırsova kadısına	Dergah-ı Muallam çavuşlarından İsmail mübaşeretiyle artan Tatar cebeli sayısının olması gereken kadar bırakılmasının sağlanmasına dair.
100-101	245	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Hırsova ve Tekfurgölü kadılarına	Dergah-ı Muallam çavuşlarından İsmail mübaşeretiyle artan Tatar cebeli sayısının olması gereken kadar bırakılmasının sağlanmasına dair. Bu hüküm yarım bırakılmıştır.
102	246	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Budun'da Mustafa Paşa'ya	Sigetvar kalesi ve civarındaki küffarın projelerinin engellenmesine dair.
102	247	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Derne beyi Ömer'e	Yuarı canibe casuslar gönderilmesine dair.
102	248	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Eflak voyvadasına	Tuz ve şab gelirinde hakkımız vardır iddiasında bulunanların araştırılmasına dair.
103	249	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	İstanbul kadısına	Seaser karhaneleri nedeniyle telef olan gümüşe dair.
103	250	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Müfettiş-i emvâl olan Ruscuk kadısına	Eflak reayasından gücü ve kudreti yeterli olmayanların tuz ve şab bahasından tahsilimiz vardır iddialarının araştırılıp önlem alınmasına dair.
104	251	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Eflâk voyvodasına	Eflak'da koyun cem edenlerin koyunları elinde emir olanlara vermelerine dair.
104	252	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Diyarbakir beylerbeyine ve defterdarına	Ruha'nın cedîd hâsları mültezimleri olan Murad Han, Şâh Mehmed ve Ahmed adlı kişilerin zimmetlerinde kalan teslimatların tahsil edilmesine dair.
105	253	10	Pazartesi,	Zülkadriye beylerbeyine	Arab Mirzâ Çavuş'un ve oğullarının

		Safer 985	29 Nisan 1577	ve Maraş ve vilayet-i Zülkadriye kadılarına	haklarındaki şikayet üzere başlatılan teftişin ihmalinin nedenlerinin araştırılması ve konunun çözüme kavuşturulmasına dair.
105	254	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Diyarbakir beylerbeyine ve defterdarına	Hazineye gönderilecek altının acilen ve eksiksiz ulaştırılmasına dair.
106	255	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kapudan Paşa'ya ve Limni kadısına	Katip Hasan'ın Voyvoda Mehmed ve Geyvân adlı kişiler tarafından öldürülmesine dair.
106	256	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb beylerbeyine	Eburiş adlı eşkıyayı yakalamak için toplanan 2000 civarında düşman atlısının Hama'ya geçmelerine izin verilmesine dair.
106	257	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kabur beyi Mehmed Bey'e	Eburiş adlı eşkıyayı yakalamak için toplanan 2000 civarında düşman atlısının Hama'ya geçmelerine ve zabt edilmesine dair.
106	258	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb'de hazine-i âmire defterdârına	Halep hazinesinden hazine-i amireye gelecek olan bedelin on beş aydır gecikme nedenleri ve acilen konunun çözümüne dair.
107	259	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	İstanbul kadısına ve koyun emini Ahmed Çavuş'a	Celep taifesinden İstanbul kasapları dışındakilerin fazla akçe karşılığında koyun almamasına dair.
107	260	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Şam beylerbeyine ve defterdarına	Şam züemasından Derviş'in kendi mâlından edâ edeceği beş bin filorinin eksiksiz alınmasına dair.
108	261	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Adana kadısına	Kasım oğlu İbrahim'in Hüseyin ve Kurt adlı kişiler tarafından öldürülmesine dair.
108	262	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb defterdarına	Selemiyeye sancağında bulunan iki kavanoz altının İstanbul'a gönderilmesi için kime teslim edildiğinin araştırılmasına dair.
108	263	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Yeniçeriler ağasına	Edirne'de hassa bostanlarında çalıştırılmak üzere Serez'deki ulufeli acemi oğlanlarından gönderilmesine dair.
109	264	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Menteşe beyi ve Mentеше kadılarına	Menteşe sancağındaki ehl-i fesad suhtenin yakalanmasına dair.
109	265	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kastamonu beyine	Telef olduğu için bakır üzerine altın işlenmemesine dair.
110	266	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Amasra, İnebolu ve Bartın kadılarına	Kefe'den İstanbul'a getirilirken geminin alabora olması yüzünden sahil köylüleri tarafından el konulan tulum yağların toplanıp İstanbul'a gönderilmesine dair.
110	267	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kefe kadısına	Matbah-ı amire için Kefe Gemlik mevzisinden odun getirilmek için yolun genişletilmesi ve bu görev için Sinan adlı sipahinin görevlendirilmesine dair.
110	268	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Şâm beylerbeyine	Dürzi taifesine tüfenk veip güçlendirilmemesine dair.
111	269	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Anadolu beylerbeyine ve vilâyet-i mezbûredeki kadılara	Çingene ve gurbet taifesinin yaptığı eşkıyalıkları önlemek için alınacak tedbirlere dair.
111	270	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Kratova'ya varınca vâki olan kadılara	İstanbul mimar odalarındaki cinayet zanlılarının yakalanıp soruşturulmasına dair.
112	271	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Haleb defterdârına	Trablus ve civarındaki mukataları işleyen iki Yahudi'nin zimmetindeki malın tahsiline dair.
112	272	10 Safer	Pazartesi, 29 Nisan	Konya, Aksarây, Belvîrân ve Eskiil	Eskiil'deki Sernedi cemaatinin rûsumunu iltizam eden Bayezid Çavuş hakkındaki

		985	1577	kadılarına	itirazların araştırılmasına dair.
113	273	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Yenişehir beyine ve kadısına	Yenişehir'deki kalb akçelerin çok sayıda olmasından dolayı halkın sıkıntı çektiğine dair.
113	274	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Bolu beyine ve kadısına	Bolu'da beytülmal emini Hüseyin ile halk arasındaki probleme dair.
113	275	10 Safer 985	Pazartesi, 29 Nisan 1577	Şehrizol beylerbeyine	Sürecek sancağında eşkıya ve haramiye yatak olan yerlerin ziraata açılıp şenlendirilmesi için tımar olarak dağıtılmasına dair.
114	276	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Basra beylerbeyine	Kâbe-i Şerîfe'ye her sene gönderilen örtünün altına âyet-i kerîmenin yazılmamasına dair.
114	277	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Basra emir-i haccına	Hacı kafîlesinin hac yolundaki ibadetlerini aksatmamasına dair.
114	278	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Halep beylerbeyine	Halep reayasından Abdulvahap oğullarından Kahya ve Süleyman'ın Eburîş eşkıyasından olmaları dolayısıyla Kıbrıs'a sürgün edilmelerine dair.
115	279	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Halep beylerbeyine	Zülkadriye'den Kanabaid oğlu diye tanınan kişinin zimmetindeki mâl-ı mîrinin tahsiline dair.
115	280	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	İlbasan beyi Bâyezîd Bey'e	Tokat kalesinin acilen tamir edilip civardaki asilerin faaliyetlerine karşı önlem alınmasına ve sancakbeyinin yükümlülüğünde olan cizyelerin eksiksiz toplanıp hazineye gönderilmesine dair.
116	281	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	İznîk kadısına	İznîk'te Süleyman ve Mehmed adlı ehl-i fesadın Dervîş Çavuş yardımıyla yakalanmasına dair.
116	282	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Mekri, Gölhisâr, Siroz, Elmalu, Burnâz, Gerekâr ve Karaağaç kadılarına	Rodos adasının zahiresinin tedarikine dair.
117	283	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Edirne'deki Üç Şerefeli müderisine ve Zağra-i Atik kadısına	Yânbolu kâdısı, Haremeyn beyi Muhammed ile Karînabâd kâdısı hakkında vaki olan şikâyetin araştırılmasına dair.
117	284	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Dafne kadısına	Rodos muhafazası için görevli olan gemilerdeki kürekçi esir ve suçluların buğday ihtiyacının sağlanmasına dair.
118	285	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Sigetvâr beyine	Sigetvar civarındaki vakıf için tayin olunan iki köye dair.
118	286	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	İstanbul'dan Leh'e giden yol üzerindeki kadılara ve İsâkçı iskelesi eminine	İstanbul'a gelen Leh elçisinin ülkesine dönüş yolunda güvenliğinin sağlanmasına dair.
118	287	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Halep defterdarına	Halep hazinesinden ulufeleri karşılanan Erzurum hisar erenleri ve azeplerinin ulufelerinin kesilmemesi ve mağdur edilmemelerine dair.
119	288	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Konya, Aksaray ve Bilvirân kadılarına	Kurşun mukâtaası âmîli Bâyezîd ve adamları hakkındaki iddaların Süleyman Çavuş yardımıyla araştırılıp çözülmesine dair.
119	289	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Mısır beylerbeyine	Sâbıkâ hîzâne-i âmîrede kâin şâkirdlerinden ve fellâh tezkirecisi şâkirdlerinden olan Mehmed adlı kişinin Mısır'da olduğunun duyulduğuna ve yarâr ademler ile irsal edilmesine dair.
120	290	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Aydın beyine ve Ayasluğ kadılarına	Ayasluğ kazasında ortaya çıkan Üç Tutak adlı eşkıya grubunun faaliyetlerine ve bu faaliyetlere karşı alınacak önlemlere dair.
120	291	18 Safer	Salı, 7 Mayıs	Yeniçeri ağasına	Galata'da gayretli çalışmalarından dolayı iki solanın ödüllendirilmesine dair.

		985	1577		
121	292	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Şam beylerbeyine	Beyrut ve Sayda beyi olan Mehmed'in kendi malıyla üç kıta kadirga yapmasına dair.
121	293	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Bozok beyine	Saray-ı Amirem ve civarındaki su yollarından su kullanımına dair.
121	294	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	İlbasân beyine	Ohrî ve Dukakin sancâklarında isyân üzere olan bazı karyeler keferesinin faaliyetlerinin durdurulması için Ohrî sancâğıbeği Sinân'ın serdâr tayin olduğuna dair.
122	295	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Şehrizol beylerbeyine ve Kerkük kadısına	Kerkük'deki Haremeyn-i Şerifeyn vakfından Ocub köyünün gücü yettiği nehirde görevlendirilmelerine dair.
122	296	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Manâstır, Pirlepe, Florina ve Ohrî kâdılarına	Selanik'de miri çuka işleyen Yahudilerin miri ve yeniçeri çukası yapabilmeleri için kifayet miktarı yapığının sağlanmasına dair.
122	297	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Karahisar kâdısına ve Uşak, Demirci kadılarına	Simav nahiyesinde kalpazanlık ve eşkıyalık yaptıkları iddia edilen sipahilerin suçlu bulunursa Kıbrıs'a sürülmelerine dair.
123	298	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Ayıntâb sancağı beyine ve kadısına	Rumkale kazâsında mütemekkin cemâat-ı Bahâdîrlî Türkmânından Ömer Kethüdâ oğulları beşer ve onar atlu ile Kilis, Antep ve Halep câniblerinde reayaya zulmde olduğuna dair.
123	299	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Hüdâvendigâr beyine	Atranos kazası suhtelerinin zulm ve teaddilerine dair.
123	300	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Kıbrıs beylerbeyine	İstanbul su bâşısı olan Ahmed Çavuş'un cezire-i Kıbrıs'a sürgün edilmesine dair.
124	301	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Niğde kadısına	Niğde kazâsına tâbi Gölehisâr köyündeki gühercile kârhânesinin işletilmesine dair.
124	302	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Burusa beyine ve Atranos, Kite kadılarına	Atronos kadısının halka zulm ettiğine dair.
124	303	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Van beylerbeyine ve defterdarına	Vân'da işlenen hassa top yuvâlakları için Rumili'nde vâki olan Samakov tertibi üzere bir ocak yapılmasına ve bu ocak için lâzım olan harcırahların edâ etdirilmesine dair.
124	304	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Budûn'da Mustafa Paşa'ya	Segedin Bey'i Hızır'ın Beç sınırından esir ettiği kişilerin serbest bırakılmasına dair.
125	305	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Rodos beyi Ahmed Bey'e	Rodos'dan İskenderiyye'ye giden gemilerin beraber hareket etmesine dair.
125	306	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Akkirmân beyine	Deniz güvenliği için Akkirmân'da yirmi gemi yapımına dair.
125	307	18 Safer 985	Salı, 7 Mayıs 1577	Akkirmân beyine	Akkirman kazalarındaki kadıların ehl-i fesat olanları yakalamak konusunda işbirliği içerisinde olmalarına dair.

4. METNİN TRANSKRİPSİYONU

[KAPAK]

30 MÜHİMME DEFTERİ

Min Evâsıt-ı Muharremü'l-harâm sene 985 (31 Mart 1577- 9 Nisan 1577)

Evâhir-i Muharremü'l-harâm sene 985 (10 Nisan 1577- 19 Nisan 1577)

. s. 65

hk. 157

Ma'den emînine verildi fî 29 M(uharrem) sene (98)5

Tırhâla beğine ve kâdısına hüküm kî:

Nefs-i Tırhâla'da sâkin olan Ramazân nam kimesne için yarar mütemevvil kimesne olup hatta geçen senede bin yük buğdayı her yüküne dörder yüz akçeye bey^c edüb on beş hakkı ve yüz sarsarı olup selemci olduğu i'âm olunmağın buyurdum ki:

Vusûl buldukta mezkûri ihzâr eyleyüb ahvâlde mu^ctemedün-^caleyh Müslümânlardan teftiş eyleyüb göresin fî'l-vâki^c mezbûr selemci olup ve yarar mütemevvil olup kudreti olduğu Müslümânlar muvâcehesinde şehâdet ederlerse ^culûfesin ol yerlerden kat^c edüb dahî mâl u menâlle yarâr adamlar koşup gönderesin ki gelüb kasablık hidmetinde ola.

hk. 158⁷

İstânbul subaşısına verildi fî 23 S(afer) sene (98)5

Eğriboz beğine hüküm kî:

Dergâh-ı mû^callâm çavuşlarından İstânbul subaşısi Mustafa Çavuş'un hizmetkârı olan Gelibolulu Sefer nam kimesne bundan esbak dutsak kaçurduğu ecilden küreğe konulub halen mezkûrun kaçurduğu mücrimlerden yek-çeşm Sefer ve Habib Değer (?) oğlu demekle ma^cruf Muhammed nam kimesne bi'l-fi^cil senin kudretinde kürek çekdikleri i'âm olunmağın mezkûrların üçü dahî adamlarına ve ba^czı hisâr erenlerine koşulub gönderesin emr edüb buyurdum ki:

Vardukda emrim mücebince mezkûrdan...

s. 66

hk. 159

Kapu Kethüdâsı Mehmed'e verildi fî 20 S(afer) sene (98)5

Budûn'da Vezir Mustafa Pâşâ'ya hüküm kî:

Hâlen Nemçe kralının südde-i sa^câdetde elçilik hizmetinde olan David Elgar (?) nâm elçisi adam gönderüb kral-ı müşârün-ileyh sülh u salâh olalıdan berü vâroş ve karyeden ve gayriden serhadde haylî adamları alunub sulha mugâyir iş olmuşdur deyü alınan adamları ne köyden ve ne ehl-i vâroşdan olduğun defter idüb i'âm itmegin ol defterin bir sûreti ^caynî ile ihrâç olunub defterde mestûr olan re^câyâ her kandasa bulunub gerü itlâk olunmak için size gönderilib ve Nemçe tarafından dahi

⁷ Bu hüküm yarım bırakılmıştır.

alınan re'âyâyı mahbus edüb bulunan yerden alub ıtlâk etmekçün adamları gelmek üzere olmağın buyurdum kî:

Varıcak kral-ı müşârün-ileyhden husûs-ı mezbûr için ol cânibe adam geldikte bu tarafdán gönderilen suret-i defterde mestûr ve mukayyed olan re'âyâyı kim almışise onât vechle teftiş u tefahhus kılub göresin bi'z-zat gitmek elindese Müslümân olmayub rızâsıyla gitmek isteyenleri alub ıtlâk eyleyüb kral-ı müşârün-ileyh tarafına gönderesin hilâf-ı 'ahd kimesneye iş ittirmeyesin ve min-ba'd mûhkem tenbih u te'kid eylesin babında olan 'ahd u emâna mugâyir bu cânibden dahl u tecâvüz olunmayub kâ'ide-i salah kemâkân rencide olunub kimesneye ta'akkud olan emn u emân ve sulh u salâha mugâyir vaka'c ettürmeyüb serhadde olanları onât zabt u hıfz idüb 'ahde mugâyir kral velâdetine ve emvaline⁸ ve re'âyâ ve berâyâsına ve tavâr ve esbâb ve emvâline dahl u te'addi olunmakdan hazer üzere olasin anın gibi ba'zı 'ahd u emân cânibinden olmayub bu tarafdán mugâyir-i ahd nesne zuhûrundan ictinâb idüb basiret üzere olasin bi'l-cümle bâ'is-i sulh u salâh kemâhu hakka merî'c u müstahkem tutasın.

Bir sûreti

Bosna beğine yazıldı.

hk. 160⁹

Kayda geçti.

İstanbul kâdısına hüküm kî:

Cenâb-ı 'ismet-me'âb ilâ ahir ve'l-elzem sultân edâmallahu te'âla 'ismet-me'âb ve zevatı ğaferehu kasaba-i Üsküdar'da binâ itdükleri câmi'-i şerif ve sâ'ir hayrâtına vakf etmek için binâ itdüdüğü selh-hânesine mahmiye-i İstanbul kasâblarına boğazlanmak için tevzi^c olunan sığırlardan yevmî altı ...

s.67

hk.161

Koyun eminine verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Vize ve Pınarhisar ve Kırk Kenise ve Hasköy ve Hayrabolu ve Karasu Yenicesi ve Drama ve Uzunköprü ve Pravişte ve Kavala ve Mıgalkara ve İpsala ve Ferecik ve Gümölcine ve Dimetoka kadılarına hüküm kî:

Dokuz yüz seksan dört senesinde taht-ı kazânuzdan celeb defteri muktezâsınca ihrâç olunacak bahar koyunun mu'accelen ihrâç idüb irsâl eylemeniz emr idüb buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda her biriniz bi'z-zat mukayyed olub taht-ı kazânuzdan ihrâç olunacak bahâr koyunun bi't-tamâm vakt u zamanı geçmeden mu'accelen ihraç eyleyüb yarâr sürücülere koşub yarâr na'iblerinizle ber-vech-i isti'câl irsâl u isâl itmek bâbında envâ'-i ikdâm ve ihtimâmınız zuhûra getüresin şöylekî celeb defterinde ta'cin olunan koyunları ketm veya eksik gönderüb ihmâl u müsâhaleniz müsamaha olunacak olursa gayretle konulmayub beyân idecek 'özüünüz makbûl olmayub

⁸ Bu kelimenin üzeri çizilmiştir.

⁹ Bu hüküm yarım bırakılmıştır.

‘itâba müstehak olmanız mukarrerdir ana göre mukayyed olup envâc-i ikdâm ihtimâmınız zuhûra getüresiz

Hüdâvendigâr sancağında vâki^{c 10}

s. 68

hk. 162

Hüseyin Çâvuş’a verildi fî 21 M(uharrem) sene (98)5

Menteşe beği Hasan Beğ’e hüküm kî:

Mektûb gönderüb havâss-ı hümayûn ‘âlimlerinden bir kaç nefer kimesne sana gelüb kaza-i Muğla’da ve tevâbi‘inde şekâvetle ma‘rûf sùhteler birbirine mektûblar gönderüb akreb erbabından cemi‘yetleri muzırr olup mal-ı miri cem‘inde ‘aciz çekülüb el-ân kasaba-i mezbûre bir kaç nefer sùhte sâkindir deyü haber verdükleri ecilden ilgâr ile üzerlerine varıldıkda ziyâde ‘illet ile ma‘rûf olan sùhtelerden dört nefer sùhte ele girüb birbirine yazub gönderdikleri mektûbların nicesi yanlarında bulunub baba ve bir oğlu hâzır olup nevrûzdan sonra Tavas ve Köyçeyiz dağlarında ce‘miyetimiz var diseler dâhî ihmâl itmeyüb gelüb mülâkî olası deyü yazılmış bulunmağın ele giren dört nefer sùhte Peçin kal‘asında habs olunmuşdur deyü bildirdiğin ecilden buyurdum ki:

Vardukda te’hir olunmayub kâdı ma‘rifeti ile zikr olunan mahbûs sùhtelerin ahvâllerin a‘yân ve ayende dikkat u ihtimâmla hak üzere teftiş edüb göresin ehl-i fesâd oldukları şer‘ ile sâbit u zâhir olursa sicil itdürüb sùret-i sicilleriyle küreğe gönderesün ve bunlardan mâ‘adâ eğer sùhte ve eğer sâ’ir ehl-i fesâddır her kande bulunursa mecâl vermeyüb hüsn-i tedbir ve tedârikle ele getürüb dahi habs idüb ahvâllerin şer‘le sâbit u zâhir olduğu üzere mufassalân yazub ‘arz eylesesün ammâ bu bahâne ile kendü hâlinde tahsil-i ‘ilmde olanlara dahl u te‘addiden ziyâde hazer eylesesün.

hk. 163

Muhtesib ademisine verildi fî 5 S(afer) sene (98)5

İstanbul kâdısına hüküm kî:

Hâlâ İstanbul muhtesibi gelüb karadan ve deryadan mahrûse-i mezbûre mühimmatıçün gelan zehâyiri ve sabun ve zift ve gön ve sahtiyân etraftan ba‘zı matrabâzların kimi gemi ile ve kimi karadan yüklü İstanbul’dan harice alub gidüb tenbih olmazlar deyü bildirmeğin min-ba‘d mahrûse-i mezbûre mühimmatıçün¹¹ gelen zahireyi lâzım olduğu zamanda muhtesib olanlar divân-ı hümayunuma gelüb ‘arz olunmadan hârice verilmemek emr idüb buyurdum ki:

Vardukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olup min-ba‘d emrim üzere mahrûse-i mezbûrede tenbih ve i‘lân itdiresin ki mahrûse-i mezbûreye gelen zehâyirden eğer sabun ve zift ve gön ve eğer sahtiyân ve gayriden mahrûse-i mezbûre muhtesib olan kimesne divân-ı hümayunuma gelüb ‘arz itmeden hârice virilmeye ba‘de-ileyh emr-i şerife muhâlefet idenler isimleriyle yazub ‘arz eylesesün ve bu hükmi hümayunum sùret-i sicil-i mahfuza kayd itdüresinkî dâimâ mazmun-ı hümayunumla ‘amil oluna.

¹⁰ Bu hüküm numaralandırılmamış ve tamamlanmamıştır.

¹¹ Bu kelimenin üzeri çizilmiştir.

Hüdavendigâr sanca(ğı)¹²

s. 69

hk. 164

Bostancılardan Basmacı Mehmed'e verildi fî 5 S(afer) sene (98)5

Edirne'de hassa bostâncılarım başı Hıdır'a hüküm kî:

Mektûb gönderüb hassa bostancılardan kapu bekçisi İbrahim maktûl bulundukta mirî öküzler ahûrunda hidmet iden üç nefer oğlan mazanne olmağla ahire varulub yoklandukda bir mikdâr kan yolundan izleniyor ki maktûl-ı mezbûr bulunduğu mahalle gelmeğın zıkr olunan oğlanlar habs olunduğın bildürdüğün ecilden buyurdum kî:

Vardukda te'hir itmeyüb öküz ahûrunda kan bulunub ve ahurdan maktûl-ı mezbûr bulunduğu mahalle gelince 'arz eylediğın üzere kandan 'alâmet ve nişân bulunduğu mezkûr oğlanların muvâcehelerinde kâdî huzûrunda şer'le sâbit olursa sicil itdirüb dahî ol mahbûs oğlanları kayd u bend ile gönderüb sûret-i sicillerini bile irsâl eylesün amma yolda gelürken gayb itdirmekden hazer idüb bile koşub gönderdiğın adamlara mûhkem tenbih eylesün ki basiret üzere olasız.

hk. 165

Mehmed Çavuş'a verildi.

Diyarbakır'de Hazine-i 'Âmire Defterdârına hüküm kî:

Hâlâ mektub gönderüb 981 rinde defterdârlık kendüne tevcih olub seksen iki ve seksen üç senelerinde sâbık Diyarbakır beğlerbeğisi olan mâ'rifetiyle irsâliye ziyâde irsâl olub ve hâlâ seksen dört senesinin irsâliye tekmil olunmağa say' olunub üç yıllık muhâsebeyi kendün getürmeye icâzet-i hümayunum ricâ itmişsin buyurdum ki:

Vardukda aslâ te'hir ve terâhî itmeyüb kendi zamanında olan muhâsebe ve irsâliye 'arz olunduğın üzere tekmil eyleyüb zimmet ve ümenâ ve 'ummâl ve mültezimin 'uhdelerinde bir akçe ve bir habbe bakî konulmayub hazineye vakt u mevsimiyle muhâsebe ve irsâliye defterlerin gönderesin mâl-ı mirî husûsu ehemmi-i mühimmâtandır gereğı gibi mukayyed olub sa'y u ikdâmda dakika fevt itmeyesün ve şimdileründe te'hire bâ'is nedir yazub bildirsin ve südde-i sa'adetime gelmek hususunda ferâğât idüb mülk tahsili bâbında mesâi'-i cemilelerin zuhûra getüresün.

hk. 166

Mektub getüren kimesneye verildi.

Kavâla dizdârına hüküm kî:

Kavâla kapudânı mektûb gönderüb mukaddemâ Kavala'da kapudân olanlar derya seferine gittiklerinde hisâr erenlerinden kifâyet mikdârı kimesne ta'yin olunagelmışken nâzır İsa namına mâl-ı mirî hidmetiğın yılda beş on nefer hisâr eri virilmekle kapûdana dahl itdirmeyesin deyü emr-i şerif gönderüb lâkin şehid olan Hasan nâm kapudanın hisâr eri olmağın kalitesi basılıb fesâd olmuşdur

¹² Bu hüküm numaralandırılmamış ve tamamlanmamıştır.

deyü 'arz itmeğin mezbûr-u sefer zamanında kifâyetim mikdârı hisâr eri ta'fin olmasın emr idüb buyurdum ki:

Vardukda emrim üzere min-ba'd derya seferi vâki' oldukda kadimden olageldiği üzere hisâr erenlerinden böylece kifayet mikdârı hisâr eri ta'fin idüb edâ-ı hidmet itdüresin olagelene muhâlefet itmeyesin.

s. 70

hk. 167

Gelen 'azebe verildi.

Haleb beğlerbeğine ve kâdısına ve Selemiye sancâğı kâdılarına hüküm kî:

Livâ-i mezbûr halkı adam gönderüb haliyâ Selemiye sancağı beği olan Hacı Beyoğlu Ahmed sancâğımız beği olâlı nefsi Selemiye halkından kendi yemekliği için kırk etmek ve bir kova yoğurt alub ne mikdâr ademi varsa üzerlerine konub müft u meccânen yem ve yemeklerin alub virmeğin yarar at ve kâtır varsa bir töhmet isnâd idüb alub ve kiminden yüz ikiyüz altun alub ve tereke zamanında kemâlen oldukda yüz altun almayınca icâzet vermeyüb tereke harmana geldikde harman hidmeti deyü yüz altun alub ve öküzünüz tereke yemiştir harmanda deyü yüz altunumuz alub ve bu sene tereke cevaz verir icâzet beşyüz altuna mütehammil değilken dört yıldır her sene bin beşyüz altunumuz alub ve beşyüz mikdârı ceviz ağaçların kesüb odun idüb matbahda yakmışdır ve yedi yüz yük odun getürmüşdür ve bi'l-cümle zulmünün nihâyeti yoktur ve dört yılda sekiz bin altunumuz bizden alınmışdır deyü 'arz itmeğin buyurdum ki:

Vardukda 'arz olduğu üzere zikr olunan mevâdî da'va-yı hak ider varsa bir defa' şer' ile sorulub fasl olmuş olmayub on beş yıl mürur etmeyen husûsları ber-muceb-i şer' kadim onât vechle hakk üzere teftiş idüb göresin mir-i müşarün-ileyh mezkûrların hilâf-ı şer' nemikdâr nesneleri almışsa ki şer' ile sâbit u zâhir ola o bâbda mukaddemâ mucibince her nice ise mucib ile 'amel eyleyüb bi-hasbî's-şer' sübût bulan hukûku ashâbına bi-kusûr alıverdikden sonra üzerine nemakûle mevâd sâbit olub kime ne alıverildüğün ve sâir zulm u te'addisi yanınızda sâbit olduğu üzere mufassal yazub 'arz eyleyesin.

hk. 168

Talib 'Ali 'ye verildi.

Erzurum beğlerbeğine hüküm ki:

Hınıs beği Haydar mektûb gönderüb bundan akdem kal'a-i Hınıs üçyüz nefer hisar eri ve 'azeb ve iki yüz nefer kul olub her vechle hisârın ve serhadın zabtı mümkün iken mukaddemâ livâ-i mezbûr begi Cân Nûrsi'nin (?) cümle kul ve 'azeb ref' olub hisârda altmış nefer adam kalmakla ber vech-i iltizâm hıfz u hırâsetin kabul eylemeğin sancâk virildikte şart üzere hıfz u hırâsete kâdir olmayub vilâyetde ekrâd ve sâir ehl-i fesâdın küllî te'addi 'arz olmağın yine ta'dil olub hisâr altmış neferle kalub ve doksan nefer 'azeb ihrâçdan verilip kul ve bâkî hisâr eri hâlî üzere olub hâlâ varoş binâ olub hıfz u hırâsete kâbil kul ve eğer hisâr eri ve 'azeb evvelkî üzere ihsân olunması ağaları ve vilâyetde a'yân iltimâs itdikleri 'arz itmeğin buyurdum ki:

Vardukda göresin  arz olunduğu üzere kale-i mezbûrenin mukaddemâ   y z nefer hisâr eri ve  azeb ve ikiyüz nefer kulu olub sonra m    r nileyh iltiz mla aldukda altm   nefer adam kalmağla hıfz u hırâseti kabil olmayub giri ziyâde nefer ihtiyacı varsa yazub bildirsin.

s. 71

hk. 169

Sicil getiren kimesneye verildi f  13 M(uharrem) sene (98)5

Mente   beğine  st nk y ve Dadya k d larına hüküm ki:

Senk  Dadya k d sının suret-i sicil gönderüb nâhiye-i mezbûrede  Ali Fakih bin Hamza nâm kimesne mukaddemâ nâib iken sicilden M sl m nların kaza teb sı kayd olunan evr k  ihrâç idüb ve kad lar ve n ibler nâmına tezvîr mühür kazdır b hilâf-  v ki  sicil ve hüccet yazub kall bl k idüb ve kusûr-  niy betin eyleyüb hilâf-   er -i  erif M sl m nların nice akçelerin alub mezbûrun hakkında mu temed n- aleyh nice Müslümânlar  eh det idüb tazallüm eylediler deyü bildirdiğin ecilden buyurdum ki:

Vardukda mezbûru kazâ-i mezbûrdan da va-y  hak iden Müslümânlar ile meclis-i  er  ta yin berâber idüb bir defa   er le fasl olmayub on be  yıl mürûr itmeyen da vaların hak üzere teftiş idüb göresin  arz olduğu üzere mezbûrun zimmetinde hukuk-  n sdan  er  nesne sâbit ve zâhir olursa ba de s-sübût hükm idüb ashâbına bi-kusûr alıverdikde anın gibi tezvîr ve kall bl k idüb ol bâbda olan sicil-i mazm nu muvaf k  er  ve kânûn olub  al -y  vech ahkâm sâbit ve zâhir olursa mezbûr  Ali Fakih i habs idüb üzerine sâbit olan mev d  sûret-i sicilleriyle vuku  üzere yazub  arz eylesesin amma hin-i tefti te tamam hakk üzere olub tezv rden ve  uh d-  z rdan ve hil f-  v ki  k dıya  arz olmakdan hazer id b hakk-  sarih  t bi  olasın.

hk. 170

T lib-i h kme verildi

Bosna beğine ve Saray ve Neretva k d sına h k m ki:

Senki k d sın mekt b gönderüb Bosna sancağında Dulyasulanya (?) nam karyede 5999 [ak a] t mara mutasarrıf olan Mehmed s b k  Bosna beği olub teftişe ferm n olunan Mehmed Beğ le muv cehe olub bundan akdem liv -i Klis serhaddine ta yin olunan sip hilerden t m r-  mezb re mutasarrıf olan Süleyman mukarrer id b tekr r ibtid i t rihinden bana mukarrer k l n b Klis serhaddine c mleden ziy de hidmet itmi ken m    r nileyh Mehmed Beğ mezb r S leym n a  arz id b yine t m r  mukarrer itdirdi dey  tazallüm eyledikde mir-i m    r nileyh mezb re  arz virmedim ve senin hidmetinde olduğun defterde dah  mest rdur deyü cevâb virüb zu em  ve sipâhilerden nice kimesneler dahi mezbûr Süleymân hidmeti terk idüb t m r-  mezkûr Mehmed e  arz olunub dâhî hidmetinden h l  olmamı dır deyü  eh det eylediklerin bildirmeğin buyurdum ki:

Vardukda senk  sancakbeğisin ikisinin dâhî ahvâllerin hak üzere mevlânâ-y  m    r nileyh ile ma  n görüb hak kangısının olub b -garaz Müslümanlar hak üzere kangısına  eh det iderlerse vuku  üzere yazub  arz eylesesin.

s. 72

hk. 171

Hamidilî sancağı piyâdeleri beği Mehmed Beğ'e hüküm kî:

Hâlâ sancağın piyâdelerinin ikinci nevbetlisü kî beşyüz doksan iki neferden Menteşâ sancâğında vâki^c olan tuz anbârı binâsına ta^cyîn olunub buyurdum kî:

Vusul buldukda livâ-i mezbûr piyâdelerinin ikinci nevbetlûsü mukaddemleri ve yâyâbaşları ile olagelen â^cded u kânûn üzere altışar aylık zâd u zevâdelerini ihrâç eyleyüb mu^caccelen mahal-i mezbûre gönderüb hidmetine mübâşeret eylesin husûs-i mezkûr ehemmi-i umûrdandır ihmâl u müsâhaleden ve geç veya eksük göndermekden ziyâde hazer eylesin.

hk. 172

Beğ'in ademisi Hasan'a verildi.

Silistre beği Davud'a hüküm kî:

Mektûb gönderüb bundan akdem Ahmed Çavuş eliyle emr-i şerif vârid olub Akkirmân sancağıbeğinin 'arzı mucebince Cankirman kal'âsı muhafazasıçün yigirmi kıta^c sefine yapılmak fermân olunub husûs-ı mezbûrda mumaileyh ile haberleşüb müşâvere idesin deyü emr olunmağın ba^cdehu Derviş Çavuş mübâşir olmak için Pervâne Çavuş elinden tekrâr mâliye tarafından bir emr-i şerîf dahî gelüb lakin Derviş'e nâme gelmeyüb husûs-ı mezbûrda te'hir lâzım gelmesin deyü kerestesi tedârikine mübâşeret olunub emr-i şerif mucebince mumâileyh ile müşâvere olundukda mektûb gönderüb zikr olunan sefinelerin tûlu benna direğiyle on zirâ^c ve 'arzı iki zirâ^c ... nakl olmak gerekdir kî her vechle istihdâma kâbil olub kaçmağa ve ... konmağa (?) yaraya deyü bildirmeğın zikr olunan sefineler müşarunileyhin ta^cyîn itdüğü üzere şayka üslûbunda olmak müttehim olunub dahî sefine ile bir olmayub husûs-ı mezbûr icâzet-i hümayûnum verilmek ricâsına 'arz ettiğın ecilden buyurdum kî:

Vardukda mumaileyhin ta^cyini üzere şâyka üslûbunda olunub heman vech u münâsib gördüğü üzere te'hir itmeyüb mu^caccelen yapıdurub memâlik-i mahrûsenin hıfz u hırâset bâbında dakika fevt itmesin.

hk. 173

Mehmed nam kimesneye verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Karlili beğine ve Engelikasrı kadısına hüküm kî:

Hâlâ Mehmed nâm kimesne Havva nam hatun cânibinden rikâb-ı hümayûnuma ruk^a sunub mukaddemâ mezbûre hatûnun oğlu Ejder nâm sipâhiyi livâ-i mezbûrede Ziyaret nâm karye sâkinlerinden Şâdî ve Rıdvân nâm sipâhiler katl idüb altı defa^c vak^a-i husûs-ı mezbûresiçün ahkâm-ı şerife ihraç olunub mezbûrlar yemin itmekle da^cvâsı görünmek müyesser olmayub ve hâlâ Cezayir beğlerbeğine ve Ayamavra ve Aydoz (?) kâdılarına hüküm-i şerif ihraç idüb varub teftişe mübâşeret itmek üzere alub mezbûrlar şer^cile buldurursa lâzım olanlara buldurub teftişe mübâşeret olana değin habs olunmak husûsunda hüküm-i hümayûnum ricâ itmeğın buyurdum kî:

Vardukda husûs-ı mezbûr bir def^a şer^cle fasl olunmayub üzerinden on beş yıl mürûr itmiş değilse mezbûrları ihzâr idüb yemin iderse bî-hasbî's-şer^c bulundurması lâzım olanlara buldurub

getürdüb habs idesin ki teftiş için virilen hükm-i şerifim mücebince şer^c-i şerifde bir defa^c olunub ahvâlleri şer^c-i şerif üzere görüle.

s.73

hk. 174

Dimitri nâm zimmiye verildi fi 9 S(afer) sene (98)5

Marmara kadısına hüküm kî:

Taht-ı kazâna tâbi^c Emir Ali adasında sâkin Tefere nâm zimmi bundan akdem İstanbul'da kasab akçesinden mu^camele ile otuz bin akçe alub Dimitri nam zimmi kefil-i bi'l-mâl olub hâlen mezkûr Tefere müflis olub edâ-i deyne kudreti olmayub lakin kefil olan mezbûr Dimitri'nin edâ-i deyne kudreti var iken gayb idüb cem^c-i mâmelekde yine mezbûr adada sâkin olan Karaca nâm zimmi zabt u kabz itdüğü i'âm olunmağın buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub hakk üzere teftiş u tefahhus eyleyüb göresin fi'l-vâki^c mezkûr Tefere nâm zimmi vaziyât akçesinden mu^camele ile olmkdâr akçe alub ve mezbûr Dimitri kefil-i bi'l-mâl olub hâlen mezkûr Tefere'nin deyni edâ itmeğe cümle vechile kudreti olmayub kefil olan Dimitri'nin edâ-i deyne kifâyet-i mâmelek olduğu bi-hasbi'ş-şer^c sâbit iken hâlen kefil olan Dimitri gayb itmekle mâmeleği mezkûr Karaca zabt u kabz itmişse anun gibi zimmi-i mezbûrun zimmetinde şer^c ile sâbit olan kassâb akçesini kefil olan Dimitri'nin ihlâl u ashabından bi-kusûr cem^c u tahsîl eyleyüb üzerlerinde bir akçe komayub defter idüb mühürleyüb mu^caccelen gönderesin.

(Yev)mü'l-İsneyn Fi 10 S(afer) Sene 985 (Pazartesi, 29 Nisan 1577)

hk. 175

Hüseyin Çavuş'a verildi fi 8 S(afer) sene (98)5

Antalya ve Elmalı kâdılarına ve mukata^cat müfettişi Muğlâ kâdısı Mevlânâ Burhan'a hüküm kî:

Teke sancâğı beği olub vefât iden Haydar Beğ'in adamlarından yarâr atları ve cebehânesi ve sâir esbâbları ve nükûdu ve kul ve câriyeleri bi'l-cümle cüzî ve küllî muhallefâtı defter olunub südde-i sa^cadet'e gönderilmek için mâliye cânibinden mufassal hükm-i hümayunum yazılıb gönderilmiştir buyurdum kî:

Vardukta bu bâbda bi'z-zât gereği gibi mukayyed olub müteveffâ-i müşârünileyhin kul ve cariyelerin ve at ve katırların bi'l-cümle tağyir ve tastir-i muhallefâtın müşârünileyh çâvuşum mübâşeretile mâliye tarafından gönderilen emr-i şerifim mücebince bi-kusûr kabz idüb dahî 'aynü'l-infirâd defter idüb hâric ez-defter nesne komayub ve bu cânibe naklî mümkün olmayan esbâbların ve 'amel-mânde olan tavarların ve vefâtı târihine gelince kendü tahvîlinden düşüb beytü'l-mala ve yakınına ze^camed olan çeltik-i deyn ü semen mahsulün andan suk-ı sultânide bey^c mübaşir bedel idüb aslâ bir habbe zây^c u telef olmakdan hazer idesiniz.

s. 74

hk. 176

Hüseyin Çavuş'a verildi fi 9 S(afer) sene (98)5

Teke nâzırına hüküm kî:

Müteveffa Teke beği Haydar Beğ'in kullarından ve esbabından gemi ile İstanbul'a gönderilmesi lâzım olanın südde-i sa'adetime gemiler ile gönderilmesin emr idüb buyurdum ki:

Vardukda müteveffâ-i müşarünileyhin kullarından ve esbabından mahrûse-i mezbûreye nakl lâzım olanın gemilere tahmîl idüb ve defter eyleyüb südde-i sa'adetime gönderesin.

hk. 177

Bu dâhi

Muğlâ kâdısı olup müfettiş-i emvâl olan Mevlânâ Burhaneddin zide fazlehuya ve (boş) nâzırı olup olan (boş) hüküm kî:

Teke beği iken vefât iden Haydar Beğ'in tahvîline düşmüş haylî pirinç ve çeltük mahsûlü olup mirî tarafından bey^c olunmak lâzım gelmeğin buyurdum kî:

Vardukda tehir itmeyüb zikr olunan pirinçi ve çeltüğü evvalâ keyl itdirüb nemikdâr olduğun defter itdükden sonra ol cânibe bey^c olunmak kâbil ise tevzi^c tarikiyle mi olur her ne vechle mümkünse olageldüğü üzere bey^c idüb akçesin dirîğ eyleyüb mühürleyüb yarâr kimesneler ile südde-i sa'adete gönderesin ve ne pirinç ve çeltük olup ne bahâya satulduğun tafsilân yazub bildiresin.

hk. 178

Mehmed Çavuş'a verildi fi 17 S(afer) sene (98)5

Haleb beğlerbeğine hüküm kî:

Sâbika Hamâ kâdısı olan Oruç oğlu Muhiddin nâm kimesneden defa'ât ile rikâb-ı hümayunuma ruka^c sunulub ziyâde şikâyet olunmağın mezkûrun ol yerden 'alâkası kat^c olunub Kudüs'e sürülmek emr idüb buyurdum kî:

Vusûl buldukda te'hir eylemeyüb mezkûru tettebbu^c idüb ele getirüb daha ol yerlerle 'alâkası var ise kat^c eyleyüb ve yarâr âdemlere koşub sürgün eylesin ve Kudüs'e varub teslim olunduğun beğlerbeğinden temessük aldırub südde-i sa'adetime ulaştırasın.

Bir sureti

'Aynı ile tekrar yazılub dahî çâvuşa verildi fi 11 Ra(Rebi'ü-l evvel) sene (98)5

s. 75

hk. 179

Dündar Mehmed Çavuş'a verildi fi 9 S(afer) sene (98)5

Anadolu beğlerbeğine ve Vilâyet-i Anadolu'da vâki^c olan kâdırlara hüküm kî:

Kütahya kâdısı südde-i sa'adetime mektub gönderüb Vilâyet-i Anadolu'da ve gayride çengiyân dimekle ma'rûf ba^czı çengbâz ve gurbet tâifesi olup vatan-ı mu'ayyeneleri olmayub ve bir yerde karâr itmeyüb sipâh çölden haymeler ile dâimâ bir şehir ve bir kasaba kurbunda konub birkaç günden sonra bir yere daha gidüb ve hüsn cariyeler idinüb ve kimesnenin taht-ı nikâhında olmayan cemile 'avrâtların menkûha namına yanlarına alub vardukları yerlerde alât-ı lehv ve tarıyla fisk idüb ve ol diyarın eşkıyâsı gelüb 'alâ-niyet fi'ili-i şenîye mübâşeret idüb ahz-ı mâl itmekle küllî zar ü zebûna mâlik olup ol sebebdan nice kimesnelerin sermâyeleri ellerinden gidip müflis olup ve nice

kimesnelerin evlâd u 'iyâlleri ehl-i hevâ olub zabt idemeyüb ve tâ'ife-i mezbûrenin ekseri hırsız ve kuttâ'ü't-tarîk olub fisk u fesâddan halî değillerdir deyü bildirmeğin buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda her biriniz gereği gibi mukayyed olub tâ'ife-i mezbûre her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olub ahvâllerin tettebbu' idüb anın gibi hilâf-ı şer'î şerîf vaziyetleri olanların hakkında cürmlerine göre muktezâ-yı şer'î şerîf ne ise icrâ eylesin ve aralarında ehl-i fesâd ve kuttâ'ü't-tarîk kimesneler olub fesâdları zuhûr iderse ele götürüb şer'le teftiş ile tefahhus eyleyüb dahi fesâd u şenâ'atleri ve şer'î şerîfe da'vet olundukda itâ'at etmeyenlerin gereği gibi haklarından gelesiz muhtâc-ı 'arz olan husûsları yazub 'arz eylesin ve zıkr olunan tâ'ifeden vech-i meşrûh üzere 'alâ-niyet şer'î şerîfe muhâlif va'z idüb bu defa' emr-i şerifim mucebince men' olduktan sonra memnû' olmayan kabahatların mukarrerdir mecâl vermeyüb hakkından gelesin

Bu dahî

Bir sûreti

Karaman beğlerine ve kâdılarına

Bu dahî

Bir sûreti

Adana beğine ve kâdılarına

Bu dahî

Bir sûreti

Çıldır kâdılarına

Bu dahî

Bir sûreti

Maraş ve kâdılarına

Bu dahî

Bir sûreti

Bağdad'da ve kâdılarına

Zıkr olunan çavuşa verildi fî 22 Ra(Rebi'ü-l evvel) sene (98)5

s. 76

hk. 180

Beğin ademisi Mehmed'e verildi fî 10 S(afer) sene (98)5

Yanık beğine hüküm kî ve livâ-i mezbûrda vâki' olan dizdârlarına hüküm kî:

Senkî sancâkbeğisin mektûb gönderüb livâ-i mezbûr serhad olub kal'amızda olan neferâtdan ba'zıları gedüklerinden ferâgat itmeli oldukda ziyâde akçeye cem' idüb hidmete iktidârı olmayan kimesnelere verilmekle mirî hidmette vâki' oldukda görülmeyüb mu'attal olur deyü anın gibi ferâgat idenlerin gedikleri akçe ile satulmayub hidmete kâdir yarâr kimesnelere tevcîh olunmasın 'arz itmişsin buyurdum kî:

Min-ba'cd 'arz eylediğin üzere anın gibi ihtiyârnla gedüğünden ferâgat eyleyen kimesnelerin gediklerin hidmete iktidârı olan kimesnelere tevcih u 'arz idüb yarar olmayan kimesnelere gedük virdirmeyesin.

hk. 181

Geyvân nâm kimesneye verildi.

Haleb beğlerbeğine ve kâdısına hüküm kî:

Selemiye beği Ahmed mektûb gönderüb Ahmed Re'is 'Alî ve İbrahim bin Samî ve 'Ömer bin Mer'ci ve 'Ömer bin Tahsin ve Mehmed bin Besim ve Mehmed bin Ahmed ve Kerîm bin 'Ömer nâm yedi nefer müfsidler dâimâ ikişer yüz filorilik atlar besleyüb varub Deyr-i Rahba ve Rakka câniblerinde Türkmen tâifesinin emvâl ve erzâkın garet u hasâret idüb yine hafiyeten gelüb fesâdları bu yakalarda fesâd itmemekle kabâhatleri zâhir olmayub ve Beğdili Türkmânından Muhammed bin Piri nâm kimesnenin gice ile evin basub emvâl ve esbâbın cümle garet eyleyüb 'akabince Türkmân tâifesi binüb atlarından bakub tutub ademi ele virülû ve buldukları üzerlerine şer'le sâbit olub habs olunmuş iken mezbûr harâmzâdelerin yatakları olan Abdu'l-vahab oğlu Süleyman ve Tahsin habishânenin divârın delüb mahbûsları gayb itdürüb mezkûr Süleyman ve Tahsin fermân olunub ze'ametleri kendünün ba'zısı için verilmekle 'arz idüb Selemiye ahâlisinden ba'zı fellâhlara otuz beşer filori ücret virüb mezkûrun müttehem harâmzâdeleri koşub kendüden şikâyete gittikleri 'arz etmeğün mezkûrların ahvâlleri şer' ile teftiş olunmasın emr idüb buyurdum kî:

Vusûl buldukta mezkûrları her kanda ise yatâk ve hevâdarlarına ve şer'le buldurması lâzım olanlara buldurub ve getürdüb da'vayı hak idenlerle meclis-i şer'de berâber idüb ber-vech-i şer'le nasb olunan kaziyyelerin muktezâ-yı şer' üzere ta'yin idüb süresin fi'l-vaki' kadıya 'arz olunduğu gibi olub mezkûrların vech-i meşrûh üzere hırsuz ve haramilikleri şer' ile sâbit olursa anun gibi garet eyledikleri erzâk ve esbâbı ashâbına bi-kusûr aluverdükden sonra kendülerin muhkem habs idüb üzerlerine sâbit olan mevâdı sicil eyleyüb ahvâllerini yazub 'arz eylesin.

s. 77

hk. 182

Mezkûr Mehmed'e verildi fî 10 S(afer) sene (98)5

Ergirikaşı kadısına hüküm kî:

Hâliyâ kal'a-i mezbûreye dizdâr olan Muhammed gelüb kal'a-i mezbûre-i mahrûsada bundan akdem der anbar olan târı dizdâr-ı sâbık ma'rifet ile emr-i şerîfle kazâ-yı mezbûre ahâlisine tevzi' idüb ol târının bir mikdârı hâlâ dizdâr iken ref' olunan Mustafa mübâşeretile anbara dâhil olub ekseri re'âyâ üzerinde midir yohsa dizdâr olanlar ekl mi etmişlerdir muhâsebesi görülmeyince salıverilmeğün bâbında bundan akdem emr-i şerîf taleb itmeğün bu bâbda tamâm mukayyed olub bundan akdem der anbar olub re'âyâyâ tevzi' olunan târı ne mikdâr târı olub hâlâ re'âyâ elinden anbara dâhil olan nemikdâr târıdır ve re'âyâ üzerinde halân nemikdârdır bi'l-fi'il re'âyâ zimmetinde midir yohsa dizdâr-ı sâbık mı ekl itmiştir nicedir bi't-tamam muhâsebesine vermeyince dizdâr-ı mezbûru salıvermeyesin eğer dizdârın zimmetinde çıkarsa zimmetine lâzım gelen târıyı bikusûr tazmin itdiresin deyü emr-i

şerîf virilüb ol zamandan beri görülmeyüb hâlâ ol emr-i şerîfü'l-cedid olmak ricâ itmegin buyurdum kî:

Vardukta fi'l-vâki^c mukaddemâ verilen emr-i şerîf mücebince muhâsebesi görülmemişse bu defa^c muhâsebesin görüb bi't-temam cevab vermeyince emr-i sâbık üzere dizdri salıvermeyesin eğer bu defa^c muhâsebesin görüb eğer zimmette nesne zuhûr iderse bikusûr tahsil itdiresin muhtâç-ı 'arz olana yazub 'arz eylesin.

hk. 183

Tersâne emininin ademi Ya'kub'a verildi fî 11 S(afer) sene (98)5

Midillü sancağı beğine hüküm kî:

Hâlâ südde-i sa'âdetime sicil sûretleri gönderüb 'Ali bin Mustafa ve Hasan bin Mustafa ve Yusuf bin Turan ve Ferhad ve Ramazan bin İbrahim ve Mustafa bin 'Arab Cafer ve 'Ali ve Ramazan bin İbrahim ve Hasan bin Mustafa ve Ahmed bin 'Abdî ve Yunus bin Mehmed ve Carak bin Hüseyin nâm kimesneler bütün ehli fesâdlardır küreğe konulub hâlen evvel sicillere nazar oldukda küreğe istihkâkları olduğu zâhir olmağın kürekden ıtlâk olunmaların emr idüb buyurdum ki:

Emrim mücebince mezbûrları kürekden ıtlak eylesin ve kürekten ıtlâk olundu deyü mukâbeleda mezkûrlardan kimesneye bir akçe ve bir habbe aldurmayasın.

s. 78

hk. 184

Kethüdâsı Mehmed'e verildi fî 7 S(afer) sene (98)5

Budun'da olan Vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm kî:

Südde-i sa'âdete mektûb gönderüb Cânfedâ kal'ası halkının cami'leri olmamağla Cuma^c ve bayram namâzları için aher sancâklarda mesâfe-i ba'ideye gidüb 'işret çekerler ve kimi yollarda küffâra giriftâr olur kala^c-i mezbûre dâhilinde bir kâfir-i kilisâ vardır minâre ve minber dahl olunub hatîb ve imâm ve müezzini ve kayyum düşenden gedikler ile ta'yin olunmak ricâsına 'arz eylediğin ecilden buyurdum kî:

Zikr olunan kilisenin üzerine kadı ile varub göresin mezkûr kilise tağyir olunub bi-hasbi'ş-şer' cami^c olmak câiz olursa 'arz eylediğin üzere câmi^c olub düşenden gedikler ile hatîb ve imâm ve müezzin ve kayyum ta'cûn idüb ne vechle itmâma erişdiğin mufassalan yazub bildirsin.

hk. 185

Adamı Mehmed'e verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Ankara beğine ve livâ-i mezbûr kâdılarına hüküm kî:

Koçhisâr kâdısı mektûb gönderüb kazâ-i mezbûrede Karacabeglü ve ... ehl-i fesâdından Divâne Hoca ve karındaşı Divâne Eyüb ve Küçük Yılan (?) ve Şâh Veli ve Kurd Harbi ve Divâne Hayri ve karındaşı İshak ve yoldaşları Hasan Balî ve 'Ali nâm ehl-i fesâdları ele getürmek için evâmîr-i şerîfe var iken gerü ele gelmeyüb mezbûrlar ehl u 'ciyâllerin ahirde kifayet idüb kendüler gece ve gündüz fesâddan hâlî olmadıkların 'arz itmeğın buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub mezbûrların her vechle ahz olmaları mümkün ise vilâyet halkı ile mi olur yohsa sipâhi tâifesi ile mi olur ehl-i fesâdı ele getürüb da'vayı hak iden var ise hasha müvâcehesinde bir defa' şer'le fasl olunmuş olmayub on beş yıl mürur itmeyan husûsları bermûceb-i şer' teftiş idüb göresin sâbit u zâhir olan fesâd u şenâ'atların mufassal suret-i sicilleriyle ahvâlleri 'arz eylesin ve kendüleri anda habs idüb sonra emrim nevechle sâdir olursa mûcebine 'amel eylesin.

s. 79

hk. 186

Şemsi Pâşâ hazretlerine tâbi' Mehmed Kethüdâ'ya verildi fî 7 S(afer) sene (98)5

Şehrizol beğlerbeğine mektûb:

Şâh tarafından Solâk Hüseyin Pelengân beğlerinin üzerine gönderilmekle ba'zı nevâhî ve karyelerin yıkub yakub katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl eyleyüb ve Pelengân tâifesi sünnî mezhep olduklarından gayrî mukaddemâ canibe derûndan itâ'atleri olmayub asitâne-i sa'âdetime sadâkat ve selâmet üzere oldukları ecilden mezkûr Solâk Hüseyin garet u hasâret itmişdir tasarruflarında olan kal'alar yukarı cânibe tâbi' Hemedan ve Kazvin ve ... kilididir ol kal'eler bu cânibin olursa Hemedan... Kızılbaşın huzuru kalmaz eğer öte cânibin tasarrufunda olursa Şehrizol halkı ıstırâbdan hâlî olmaz zikr olunan beğler 'aşiretleriyle ehl-i sünnet ve cemâ'atden olub birer cânibe tâbi' olmağa gereği gibi talib ve ragıblardır anun gibi yukarı sulha muhâlif vaziyetleri zuhûr iderse sünnilerin asude-i hâl olalar ne sefer olunur deyü bildirmişsin ve dahî bu bâbda her ne tafsîl ve beyân itmiş isen mufassalân ma'âlûm-ı şerifim olmuştur imdi mukaddemâ dahî Pelengân beğlerinin bu canibe ta'biyet ve itâ'atleri mukarrer olmağın hâlâ dahî sözleri tasdik u tahkîk olunub inşallah zamânı geldikde her biri hevâlarından ziyâde envâ-i 'inâyât-i 'aliyye-i hüsvânîye mazhar vâki' olalar şimdideğin yukarı cânibden 'ahde mugâyir bir niza' olmayınca berü cânibden hareket olmak münâsib değildir buyurdum kî:

Vardukda te'hîr itmeyüb Pelengân beğlerine haber gönderesin ki şimdiden yukarı cânib ile medar üzere olub kal'elerinin ve 'aşiretinin hıfz u hırâsetinde dakika fevt etmeyeler anun gibi yukarı canibden mabeynde olan 'ahd u emâne ve sulh u salâha muhâlif bir vaz' sudûr iderse bi'l-tevkif Pelengân beğlerine haber gönderüb aşâyir ile südde-i sa'âdetime tâbi' olmak üzere kal'elerin berü cânibe zabt idüb a'câ-yı bedâyın def'i mazarratları bâbında envâ-i mesâ'i-i cemilin vücûda getüresin ve gerü yukarı cânibe yarâr casûslar gönderüb ve anlar tarafından nemakûle haber gelürse yazub 'arz eylesin amma ber-vechle tedârik eyleysin ki bu hususa bir nebze vâkıf olmak ihtimâli olmaya ifşâsından ziyâde hazer idesin.

hk. 187

Vize beğinin ademisi Ca'fer'e verildi fî 22 Ca(Cemaziyelevvel) sene (98)5

Vize sancağı kâdılarına hüküm kî:

Hâliyâ livâ-i mezbûr yörükleri subâşısı Pirî Mezîd Mehmed'e mektûb gönderüb Tebriz kal'ası ta'miri için emr-i şerîf vârid olub livâ-i mezbûrun yörük tâifesi ihrâcı için adem gönderildikde zikr

olunan yörük tâifesi hâslarda ve ba'zı vâkıflarda sâkin olmağın evkâf ve has zâbitleri mâni^c oldukların bildirmiş idib eşküncü yörük tâifesi kimesne ra'yyet olmaz buyurdum kî:

Vardukda te'hir u tevakkuf itmeyüb taht-ı kazânızda kadîmden eşküncü olan yörük tâifesinden eğer haslarda ve vakıf köylerdedir ve gayride aslâ tegallüb itdürmeyüb kuvveti olan yörükleri ihraç idüb memur oldukları hidmete gönderesin hilâf-ı emr kimesneye teğallüb etdirmeyesin.

s. 80

hk. 188

Seydî 'İsa 'ya verildi fî 13M(uharrem) sene (98)5

Niğde beğine ve Şücâ'addin kâdısına hüküm kî:

Kazâ-i mezbûre tâbi^c Alpagut nam karyeden Yumru Mahmud oğlu Mustafa ve Kara Yusuf oğlu Hacı ve Hacı oğlu Hamza ve 'İsa nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub şirret ve şekâvet üzere olub Müslümanlara hilâf-ı şer^c teaddiden hâlî olmadıkları ecilden dörd 'asi mukaddemâ Kıbrıs'a sürgün olub sürgün defterinde ale'l-esâmî mukayyedler iken dördü dahî ba'id idüb Kıbrıs'a varmayub şirret u şekâvetden ferâgat eylemeyüb gerü nice fukaraya te'addi eyledikleri istimâ^c olunmağla südde-i sa'âdetimde olan vilâyet-i Karaman'ın sürgün defterine mürâca'at olunub nazar olundukda zıkr olunan dört nefer kimesnelerin mukaddemâ vech-i meşrûh üzere Kıbrıs'a sürgün oldukları mukayyed ve muhakkak olmağın buyurdum kî:

Vardukda göresin şöylekî şirret u şekâvet üzere olub kendü hâllerinde olmamakla mukaddemâ Kıbrıs'a sürgün olub sürgün defterinde mukayyed olanlar mezkûrlarla sonradan emirle 'akd olunmuş değil ise tegallüb itdirmeyüb ol vilâyetden u'lûfelerin kat^c idüb kendilerin Kıbrıs'a sürgün idüb yarâr adamlarınızla gönderüb dahî varub Kıbrıs beğlerbeğine iledüb teslîm itdiklerine temessük gönderdüb yerinde anda sicille mahfûza kayd itdürüb bir sûretin gönderesin.

hk. 189

İbrahim Çavuş 'a verildi fî 23 M(uharrem) sene (98)5

Menteşâ sancağıbeğine hüküm kî:

Donanma-i hümayun vâki^c olub sipâhî tâifesi sefere gittiklerinde ol yalıların hıfz u hirâseti için sancâğın suhte tâifesinden ve sâir ehl-i fesâdı ve şenâ'atden hıfzı için sipâhi lâzımdır deyü 'arz olunmağın buyurdum kî:

Zıkr olunan mahâllerin hıfz u hirâseti için livâ-i mezbûre sipâhilerinden otuz nefer sipâhi ta'yyin idüb ve ta'yyin olunan sipâhilerin isimlerin ve baş karyelerinin ve tımarları nemikdâr idüğün defter idüb mühürleyüb bir sûretin beğlerbeğine ve bir sûretin dergâh-ı mu'allâma gönderesin ve muhafız için ta'yyin olunan dört yüz nefer sipâhilerin içinde bir yarârın başbûğ eyleyüb anun gibi donanma seferi vâki^c olub sen sefere gittiğünde hıfz u hirâset lâzım olan mahallerde dâimâ hâzır olub hıfz u hirâset-i memlekete dakika fevt itmeyesin.

hk. 190

Ademisi 'Ali 'ye verildi fî 29 (Muharrem) sene (98)5

Sigetvâr sancâğıbeğine Sigetvar kâdısına hüküm kî:

Mektûb gönderüb züemâ ve erbâb-ı tımârdan ve re'âyâ ve berâyâdan cemm-i gafir meclis-i şer'e gelüb senden her vechle râzı ve şakirler sonra sunulan ruka'lar hilâf vâki' olub 'adaletin sebebi ile vilâyet karyeler ma'mur olmuştur deyü bildirmeğin buyurdum kî:

Vusûl buldukda min-ba'd dahî kemâl-i 'adâlet üzere olub re'âyâ ve berâyâyı zulmden himâyet ve memlekete varan ehl-i fesâd ve eşkıyâdan siyânet idüb adamların ve subaşıl原因 gereği gibi zabt kimesneye zulm u te'addi itdirmeyüb re'aya ve berayanın eyyâm-ı adâletimde asûde-i hâl olmalarına sa'y u ihtimâm eylesin söyleyesin.

s. 81

hk. 191

Midillî kal'asında bölükbaşı olan 'Ali 'ye verildi fî 21 M(uharrem) sene (98)5

Midillî kadısına hüküm kî:

Hâlâ Midillî kal'ası erenleri ve topçuları ve azebleri adem gönderüb mezbûr ka'lada vâki' olan hizmetlerin bî-kusûr edâ ettiklerinden gayrî mâl-ı miri cem'inde ve sâir hidemât-ı saireye (?) kemâ yenbağî dakîka fevt itmezler iken sancâğın kendü hidmete istihdâm idüb derya seferi vâki' oldukda kendü cebelüsü yerine hisar erlerin kullanub ve kendü kimesne neferiyle üçer ay hisâr erlerinden koyub anun gibi varmıyan hisâr erlerinden beşer ve onar altun alub zulüm ve hayf iderler deyü bildirdiler imdi sancâkbegleri kendü adamları ve cebelüleri yerine hisâr erlerin istihdâm etmeğe aslâ rızâ-yı şerifim yokdur buyurdum kî:

Vardukda müşarünileyhin yine anda senkî hisâr erlerin ve topçuların ve 'azeblerin ve sâir neferlerin kendü hizmetkârı ve cebeleri yerine istihdâm itdirmeyesin ve anun gibi deryâ yüzüne donanma-yı hümâyunum vâki' oldukda veyahud kendü kimseyle deryâ yüzüne muhâfâzaya çıktıkda emr-i şerifim vâki' olmadan hisâr erlerinden ve topçuların ve 'azeblerin ve sâir neferlerin kendi hizmetkârı ve cebelüsü istihdâm itdirmeyesün kimesne almayub ve h(isar)erenlerin bir akçe ve bir habbelerin aldurmayasun ve bi'l-cümle kendü cebelüsü yerine hisâr erlerinden kimesneyi istihdâm itdirmeyesin bade't-tenbih müşarunileyhden emr-i şerifime muhâlif hisar erlerine te'addi olduğu istimâc oluna mu'âtab u mu'akıb olması ma'ruz ana göre tedârik eyleye deyü mir-i mümaileyhe bildiresin deyü hüküm-i şerifi sicil-i mahfûza kayd itdürüb dâimâ mazmun-ı hümâyunla 'amel eylesin.

hk. 192

Bu dâhî

Midillü beğine hüküm kî:

Hâlâ Midillü kal'ası müstahfızları ve topçuları adem gönderüb anın gibi sen yanında olan gemi ile derya yüzüne çıkmak lâzım geldikde cenkçi yerine hisâr erlerinden ve topçulardan adem ihrâç idüb gemiye cenkçi için alub gıtdüğün i'âm eylediler imdi sancâkbeği olmakdan murad yarar at ve yarar yiğit saklayub sefer ve hizmet vâki' oldukda kânûn üzere cebelüsün müretteb ve mükemmel pare ve yaraklarıyla ihrâç eyleyüb alub ... bunda hizmet itmekden karada olan sancakbeğleri bunca at ve deve ve çadır ve katır ve yarar yiğitlerle dâimâ hâzır olub bir mahale tevcîh-i teveccüh olmak emr

olunsa müretteb ve mükemmel düşman yarağıyla çıkub hidmet iderler senin sancağın kara cânibinde olmayub deryâya tâbi^c olub at ve katır beslemeyüb ve karaya müte^callik esbâb saklamaduğundan gayrî yarar yiğitler dahi tedârik itmeyüb kânûn üzere cebelülerin olmamak ile sancağa yarar olmadığından mâ^cadâ i^ckâba ve i^ctâba müstahak olmuşsundur buyurdum ki:

Varıcak min-ba^d kânûn üzere yarâr cebelülerin tedârik idüb müretteb ve mükemmel düşman yarağıyla hâzır ve amâde olub anın gibi deryaya çıkmak lâzım geldiğinde gemiye kendi adamların koyub bilâ-emr hisâr erenlerinden ve topçulardan kimesneyi ihrâç itmeyüb hilâf-ı emr-i şerif olmaktan hazer eylesin şöyle kî fermân-ı şerife muhâlif hisâr erenlerinden ve topçudan kimesne alub yanında olan gemiye cenkçi nâmına koyub alub gitdüğü istimâ^c oluna sancağın alınur ana göre mukayyed olub kânûn üzere yarâr ademler saklayasın.

s. 82

hk. 193

Şehinşah'a tâbi^c Mehmed kethüdaya verildi fî 21 M(uharrem) sene (98)5

Şehrizol beğlerbeğine hüküm kî:

Sâbıkâ Şehrizol beğlerbeğisi olan Gazanfer mektûb gönderüb bundan akdem Şehrizol yeniçerilerinin ikiyüz neferi Kadıhan bölüğünden gelüb emr-i hümayûn ile Baban kılasına ihrâç olunmağla Şehrizol'da kalan iki yüz nefer ağa bölüğü olmayub yayabaşılar bölüğünden yedişer nefer adem va^cz olunub zikr olunan neferâta bir ağa bölük başısı olmak lâzım olmakdan ve yine yeniçerilerin baş çavuşu olan Tahsin her vechle yarârdır deyü vech-i meşrûh üzere ağa bölük başısı nasb olunub üç akçe bir habbe virilmek ricâsına ^carz itmeğin husûs-ı mezbûr görölmesin emr idüb buyurdum kî:

Vardukda husûs-ı mezbûrda gereği gibi mukayyed olub göresin fi^cl-vâki^c vech-i meşrûh üzere ol mikdâr nefer ihrâç olunmağla ağa bölük başısına ihtiyâç var mıdır nicedir husûs-ı mezbûru tamam-ı aslı ile ^carz idesin.

hk. 194

Mezkur Hüseyin nam kimesneye verildi fî 29 M(uharrem) sene (98)5

Niğbolu begine ve Şumnu kâdısına hüküm kî:

Senkî kâdısın mektûb gönderüb nefsi-i Şumnu'da sâkin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer^ce gelüb bir harîm ile altun ve akçe ve istefan ve içinden ba^czı senelerim zayi oldukda Hacer nam hatun zevcî olan Ramazân ve Bacdâr İsmâ^cil için câriyeyi ayardub altunu ve akçeyi ve istefanı te^callüm itdiler deyü ikrâr idüb mezbûr Ramazan firâr idüb ve mezbûr İsmâ^cil inkâr idüb bana küllî hayf olmuşdu hâlâ mezbûr İsmâ^cil mirî tuz fûruht idüb Yahudilerin miri akçelerin olduğuna ikrâr idüb ve ahâli-yi kasabadan mezkûrun müttehim itdüğüne şehâdet idüb ve Yusuf nâm kimesne dahî mezbûr İsmâ^cil elinde altunla istefan parası gördüğüne şehâdet idüb ve Yusuf nâm kimesne dahî mezbûr İsmail elinde altunlu istefan pare gördüğüne şehadet idüb teftiş olunmak için emr-i şerîf ricâ itdüğü ve mezbûr İsmâ^cil müttehim kimesne olub kasaba halkı şekvâ idüb küreğe gönderilmeğe müstahak olduğun bildirdiğin ecilden buyurdum kî:

Vusul buldukda ihzâr-ı hassa kalub bu husûsu mukaddema bir defa şer^c ile fasl olmayub on beş yıl mürûr itmiş değil ise hak üzere onât vechle dikkat ve ihtimâm ile teftiş ve tefahhus idüb göresin kaziyye ^carz olunduğu üzere olub zikir olunan töhmet ve fesâd mezbûrun üzerine bi-hasbi'ş-şer^c sâbit ve zâhir olursa şer^cle sâbit olan hakkat bi-kusûr hükm idüb mezbûre aliverdikten sonra üzerine sâbit olan mevâdın suret-i sicilleriyle mezkûru yarar adamlara koşub küreğe konmak için gönderesin amma hin-i ta^cyinde hak üzere olub tezvîr u telbisden ve şuhud u revzan (?) ve hilâf vâki^c kaziyye ^carz olunmakdan hazer idesin.

hk. 195

Kâtibe verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Sâbıkâ Ohri beği olub bi'l-fi^cil Dukakin beği Hüseyin Beğ'e hüküm ki:

Bundan akdem İdris nam yeniçerinin ^cAli nâm kimesnelere çatub mahreç eyleyüb ele götürülüb habs olunmuş iken ve voyvoda ekserî (O)hri voyvodası olan Mustafa ıtlâk eylediği i^clâm olunmağın buyurdum kî:

Vusûl buldukda mezkûrun hasmı olan kimenseyi mezbûr voyvodaya buldurub şer^c-i şerife irsâl eylesesin kî ahvâllerin şer^cle görölüb fasl ola.

s. 83

hk. 196

Mezbûr çavuşa verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Ustrumca kadısına hüküm kî:

Mektûb gönderüb dergâh-ı mu^callâm çavuşlarından Mustafa Çavuş mübâşeretiyile me'mûr olduğun celeb tahririnde iken Manastır kazâsında varıldıkda donânma-yı hümâyun mühimmâtı için kazâ-yı mezbûrun kürekçi bedeli ^cavârız akçesin cem^c ve tahsîl idüb bi-kusûr sūdde-i sa^câdetime getüresin deyü Sefer nâm sipâhi ile emr-i şerîf vârid olduğun bildirdüğün ecilden buyurdum kî:

Vardukda zikir olunan emr-i şerif mücebince kazâ-yı mezbûrun ^cavârızın ber-vech-i ^cadâlet ve istikâmet cem^c u tahsîl itdükden sonra hâsıl olan akçeyi bir mu^ctemed nâib ile sūdde-i sa^câdetime irsâl eyleyüb sen celeb tahririn itmama eriştirmeye sa'y u ikdâm eylesesin.

hk. 197

Hassa sarâçlardan Kurd'a virildi.

Ereğli kâdısına hüküm kî:

Taht-ı kazânda olan turnacılar ve ^carabacılar ihrâç ve irsal olunmasın emr idüb buyurdum kî:

Vardukda te'hir itmeyüb taht-ı kazânda olan turnacılar ve ^carabacıları olagelen ^caded u kânûn üzere ihrâç idüb vakti ile irsâl eylesesün geç veya eksik göndermekten ve bu bahane ile celb ve ahz olmakdan hazer idesin.

hk. 198

Mehmed Çavuş' a verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Haleb defterdarına hüküm kî:

Mektûb gönderüb bundan akdem hazine-i Haleb'in tahsili ve tekмили içün hükm-i hümayunum gönderilmeğın aslâ bir an zarar (?) olunmayub ikdâm u ihtimâm olunub kiseler bağlanub inşallahı teala (?) geçen sene tahsilinden ziyâde tahsil ve mevcûd altın olub min karib tekmil olunub irsâl olunmak üzere olduğın bildirmişsin imdi hazineye mu'accelen gelüb vâsıl olmak mühimmâtandır buyurdum kî:

Vusûl buldukta aslâ te'hir ve terâhi eylemeyüb hazineyi mu'accelen tekmiş itdürüb olagelen â'ced ve kânûn üzere davarı tahmil itdürüb ale'l-isticâl irsâl ve hazine-i âmireme irsâl eylemek ardınca olası hazineye mu'accelen sūdde-i sa'âdetime vâsıl olmak ziyâde lâzım olmuşdur bâb-ı ihtimâmı dakika fevt eyleyemesin.

hk. 199

Rodos begine hüküm kî:

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden elli ikinci yâbâşı bölüğünde Mustafa bin Mehmed yeniçerinin kara yâğız uzun boylu otuz iki yaşında Gürcü'l-asıl Yusuf 'Abdi memlûki bundan akdem ayâk idüb halâ mücrim nâmına Rodos'da vâki' olan hassa kadırgalardan Zor Kılıççı (?) re'is demekle ma'rûf re'is kadırgasında idüğü istimâc olunmağın buyurdum kî:

Vardukta göresin fi'l-vâki' mezbûr yeniçeri işbu sıfatla mevsuk olan 'Abdi memlûki mücrim namına anda kürekde ise zikr olunan 'Abdi memlûkin kürekten ihrâc idüb dahi gönderesin.

s. 84

hk. 200

Divânda Mehmed Çavuş'a verildi.

Diyârbekir beğlerbeğine hüküm kî:

Bundan akdem Diyârbekir'den Van'a zahire gönderesin deyü mufassâlan hükm-i şerîfım gönderilmişti ol emrim 'alî-mekân mukarrer olub bu bâbda Hazzo hâkimi ve Zırıkî beyi Ya'kub ve Eğil beyi mu'âvenet itmelerin emr idüb buyurdum kî:

Vusûl buldukta te'hir itmeyüb emr-i sâbık mücebine Diyârbekir'den fermân olunan terekeyi ihrâc idüb dahî müşarünileyhim beğlere mektûb ve adem gönderüb zikr olunan terekenin Van'a nakl olunması bâbında mu'âvenet itmeleri içün emrim olduğın i'âm ve ihbâr idüb anların mu'âveneti ile imeci tarik ile ve vech-i münâsib gördüğün üzere Diyârbekir hazinesinden birer mikdâr kirâ dahî virüb terekenin ber vech-i isti'câl Van'a irsâl u isâl eylemek bâbında envâc-i ikdâm u ihtimâm eyleyesin.

hk. 201

Subâşıya verildi fi 29 M(uharrem) sene (98) 5

Eğriboz beğine hüküm kî:

Dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından İstânbul subâşısı Mustafa Çavuş'un hidmetkârı olan Gelibolulu Sefer nâm kimesne bundan esbâk dutsâk kaçırduğı ecîlden küreğe konulub hâlen mezkûrun kaçırduğı mücrimlerden Yek-çeşm Sefer ve Çöp Değen (?) oğlu demekle ma'rûf Mehmed nâm kimesne bi'l-fi'îl senün kadırganda kürek çekdikleri i'âm olunmağın mezkûrların üçer dahi adamlarına ve ba'zı hisâr erenlerine koşulub gönderilmesin emr idüb buyurdum kî:

Vardukda emrim mücebince mezkûrun üç nefer mücrimleri adamlarından ve hisâr erenlerinden kifâyet mikdârı yarâr kimesnlere koşub mu^caccelen irsâl eylesin.

hk. 202

Kethüdâsı Seydi 'ye verildi fî 5 S(afer) sene (98)5

Bozok beği Çerkes Beğ'e hüküm kî:

Hâlâ müfettiş Sivâs kadısı mektub gönderüb senin sancağında olan havass-ı hümâyun mukâta^calarında bekâyânın tahsilinden gelen havâle ihmâl ve müsâhele itmekle küllî mâl mâl kalmışdır deyü size havâle olunmasın bildirmeğin sancâğında olan mültezimlerin bekâyâsı husûsuna havâle olunmasın emr idüb buyurdum ki:

Varıcak min-ba^d sancâğında olan mâl husûsuna havâle olub dikkat ve ihtimâmla onât vechle ^cadâlet ile tahsîl itmek bâbında envâ^c-i ikdâm u ihtimâmın zuhûra getüresin.

hk. 203

Mustafa Çavuş 'a verildi fî 5 M(uharrem) sene (98)5

Üsküb ve Kalkandelen ve Kırçova ve Pirlepe ve Manastır ve Florina ve Köprülü ve İştib ve Karatova kâdılarına hüküm kî:

Hâlâ mahrûse-i İstanbul için taht-ı kazanuzdan mevsim koyunun ihrâç ve südde-i sa^câdete irsâli için dergâh-ı mu^callâm çâvuşlarından Mustafa Çavuş irsâl olunmuşdur buyurdum kî:

Vardukda te'hîr itmeyüb zikr olunan kâdılıklardan ihrâç olunagelen mevsim koyunun müşarunileyh çâvuşum mübâşeretiyile ihrâç u irsâl eyleyüb bâb-ı ikdamda dakika fevt itmeyesin.

s. 85

hk. 204

Mezkûr kethüdâya verildi

Peremeciler kethüdâsı Mahmud'a hüküm kî:

Hâlâ peremecilerin ba^czısı gavra idüb ve peremelere girenlerin peremededen çıktıklarında pereme içinde esbâbları kalub sonra esbâbları taleb olunmak lâzım geldikde peremeciler ele girmedükleri istimâ^c olunmağın birbirine kefil verilme emr idüb buyurdum kî:

Vardukda te'hîr itmeyüb bi'z-zat iskelelerde işler ne mikdâr pereme var ise peremecilerin birbirine kefil veresinkî ol-makûle gavra idenler ve peremelerinde esbâb kalanlar taleb olunub ele girmediklerinde kefillerine buldurub gavra idenlerin hakkından gelinüb esbâb kalanlardan esbâb taleb olunub kimesneye gadr olmaya peremecilerden kefil vermeyenlere peremecilik istemeyesin amma kefillik bahânesiyle celb ve ahzdan hazer eylesin.

hk. 205

Tâlib-i hükme verildi.

Karahisâr beyine ve kâdısına hüküm kî:

Hâliyâ ^carz u hâl sunulub Karahisâr-ı Sâhib'de ^cİsa nâm kimesne bir kahvehâne ihdâs idüb zümredâr oğlanlar cem^c idüb ... ile eşhâs oturub nice eşkiyâ cem^c olub mahalle içinde Müslümanlar mütefeccir olmuşlardır deyü i^clâm olunmağın kahvehâne ref^c olunmasın emr idüb buyurdum kî:

Vardukta emrim üzere te'hir itmeyüb kahvehâneyi ref' idüb dahî tenbih eylesesin kimesne kahvehâne ihdâs eylemeye ... mennûc olmayanları yazub 'arz eylesesin.

hk. 206

Hüseyin Çavuş'a verildi fî 21 M(uharrem) sene (98)5

Sivâs'da emvâl-i hassa müfettişi olan Saray kadısı Mevlâna Muslihiddin ve nâzır-ı emvâl olan Tâlib'e hüküm ki:

Taht-ı nezâretinizde vâki^c olan hassa mukâta^câtın nevrûz irsâliyesi henüz gelüb hızâne-i 'amireme dâhil olmayub ol-bâbda beyân olunacak 'özüünüz kabûl olmayub küllî 'inâyete müstehak olmuşsundur buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub sâir zaman kıyâs eylemeyüb isâli lâzım olan nevrûz irsâliyesini ber-vech-i isti'câl ihrâç ve irsâl eylemeğin envâ^c-i dikkat u ihtimâmınız zuhûra getürüb bi't-tamam ve bi-kusûr 'âle't-ta^ccil isâl eylemek ardınca olası şöyle ki ihmâliniz sebebi ile irsâl olunacak hazine geç veya noksan üzere gelecek olursa mansıbın alınmağla konulmayub envâ^c-i 'atabeye müstahak olmanız mukarrerdur ana göre gaflet itmeyüb bâb-ı ikdâm u ihtimâmda dakika fevt itmeyesin.

s.86

hk. 207

Müşarunileyhin ademi Hurrem'e verildi fî 18 S(afer) sene (98)5

Bağdâd beğlerbeğine hüküm kî:

Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb bundan akdem emr-i şerîf vârid olub yerlû Tât tâifesine dirlik vermeyüb eli emirlû yarâr Rum beğlerine tevcih idesin deyü fermân olunmağın emrim mücebince 'amel olunub lakin yerlû ve Tât tâifesinden ekseriyetin elinde düşenden gedük tevcih olunmağıçün ahkâm-ı şerife olub bir mahlûl gedik dutarken her biri emrim ibrâz idüb gavgadan hâlî olmadukların bildirmişsin buyurdum kî:

Vusûl buldukda bu bâbda mukayyed olub anun gibi yerlû ve yurtlu mâldâr kimesnelerden olub küllî ziyâde ile iş iltizâm idüb gedik şartıyla tâlib olanlara düşen gediklerden ellerinde olan emr-i şerif mücebince gedik tevcih idüb amma mukâta^ca ve ziyâde ile ve iş iltizâm itmeden yerlû Tât tâifesinden iken mücerred bir tarikle emr idesin gitmeyene vermeyüb emr-i şerifim mücebince Rum beyliklerinden olub ellerinde emr-i şerif olanları takdîm idesin hilâf-ı emr-i şerif iş itmekden hazer idesin.

hk. 208

Divitdâr Mehmed Çavuş'a verildi fî 5 S(afer) sene (98)5

Amid kâdısına hüküm kî:

Diyarbakir'e müte'allik olun ümenâ ve 'ummâl tarafından rikâb-ı hümayunuma ruk^ca sunulub Diyarbakir defterdârının oğlu Mevlânâ Zeynel mâl-ı mîrî husûslarına karışub küllî mâl ekl idüb ve nice mukâta^câtın kimine sebep olub te'addisinin nihâyeti yokdur deyü tazallüm olunmağın suret-i ruk^ca 'ayni ile ihrâç u irsâl olunub mezkûrun ahvâli teftiş olunmasın emr idüb buyurdum ki:

Hükm-i şerîfimle südde-i sa'âdetim çâvuşlarından kudvetü'l-emasil ve'l-akrân Mehmed Çavuş zide kadrehu vardukda irsâl olunan sûret-i ruk'aya nazar idüb çuka içinde mestûr ve mukayyed olan mevâdı yerlü yerinde çâvuşum mübâşeretıyla hak üzere teftîş u tefahhus idüb ruka'da mestûr olduğu üzere ekl u bey' itdüğü şer'le sâbit u zâhir olursa ashâb-ı hukûka şer'le müteveccih olan hakların alıverdikten sonra min ba'd mezbûrun mâl-ı mîrî husûslarına ve gayri müstehaklarına karıştırmayub ve sâbit olan mevâdı mu'accelen yazub 'arz eylesin.

s.87

hk. 209

Mezkûr Çâvuş'a verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Kırk Kilisâ beğine hüküm kî:

Hâlâ Kırk Kilise ve Yanbolu ve Kızıl Ağaç Yenicesi ve Zağra-i Eskihisâr ve Yenice-i Zağra ve Karinabad ve Hacı Köy kazâlarından İstanbul zahiresiçün gelen koyunu ba'zı kimesneler yollarda satdurub aher yerlerde bey' itmekle et bâbında müzâyaka lâzım gelmeğin zikr olunan koyunu doğru İstanbul'a getürmek içün Kızılca müsellemlerinin ikinci nevbetlüsünün kî 273 neferden koyun hizmetine me'mûr olan Mahmud Çâvuş koşulub koyun hizmetine ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki:

Vusûl buldukda zikr olunan Kızılca müsellemlerinin ikinci nevbetlüsün olagelen 'âded u kânûn üzere çerîbâşları ve mukaddemleri ve altışar aylık zâd ve zevâdlarıyla ihrâç itdürüb mezkûr çâvuşu koşub gönderesin kî varub koyun hizmetinde olub zikr olunan kazâlardan İstanbul'a gelen zahîre koyunların yollarda onât zabt eyleyüb kimesne yollarda satdurmayub doğru İstanbul'a göndereler husus-i mezbûr mühimdir geç veya eksük göndermekde hazer eylesin.

hk. 210

Kayzer begin kethüdâsı Ya'kub'a verildi fî 21 M(uharrem) sene (98)5

Şâm beğlerbeğine hüküm kî:

Hâlâ Şâm kal'ası müstahfızları 'arz u hâl gönderüb şimdiye değin hüccac Kâbe-yi mu'azzamaya teveccüh itdüklerinde hisâr erenlerinden on dört nefer ve bir bölük başı ta'yîn olub hüccâca hizmet ide gelmişler idi hâlâ etrâf-ı Şâm'da olan on dört nefer ve bir bölük başı hüccaca hizmet idegelmişler idi hâlâ etrâf-ı Şâm'da olan fellâhdan hüccac ile kimesne gönderilmeye deyü hükm-i şerîf vârid oldu deyü Şâm müstahfızlarından bu sene-i mübâreke kimesne gönderilmemekle hacc-ı şerîf tavâfindan mahrûm olub olageldiği üzere gönderilmesin ricâ ideriz deyü bildirdükleri ecilden şimdiye değin Şâm müstahfızlarından nemikdâr kimesne ta'yîn olunub nevbetlü gelmiş ise gerü olageldiği üzere gönderilmesin emr idüb buyurdum kî:

Varıcak Şâm-ı şerîf müstahfızlarından şimdiye değin nemikdâr kimesne hüccâca ta'yîn olunagelmişse gerü olageldüğü üzere ta'yin olunub gönderesin ve min-ba'd hüccâca koşulub gelüb eğer sipâhi ve eğer müstahfızdır bi'z-zat kendüler gidüb kendüler nâmına ba'zı hizmetkâr koşulub gönderilmekden hazer eylesin ve koşulub gönderilen Şâm yeniçerileri dahî bırakınız gönderilmeyüb müretteb u mükemmel tedârik olunub gönderile böyle bilesin.

s.88

hk. 211

Semendre sancâğında ze'âmete mutasarrıf olan Benlî Mustafa'ya verildi fî 28 M(uharrem) sene (98)5

Bosna beği Ferhad Beğ'e hüküm kî:

Mektûb gönderüb hâlâ fethî müyesser olan Budin ve Estergon (?) nâm kal'alarin etrafında zirâ'at ve hırâsete sâlih bir yer olub etrâf ve civârından re'âyâ gelüb tavattun idüb zirâ'at itmek istediklerinde ba'zı kimesneler mukaddemâ burası mîrî tarafından tâpu ile alduk idi deyü nizâ' idüb mâni' olurlar ma'haza ol nizâ' iden kimesneler ol yerleri aladan berü haylî zamân geçüb aslâ zirâ'at ve hırâset itmeyüb hâlî kalmışdır deyü bildirmişsin buyurdum kî:

Varıcak bu bâbda onât mukayyed olunub muvakkat kâdı ile hakk üzere teftiş idüb göresin zikr olunan kal'aların etrâf ve civârında olan hâlî yerleri mukaddemâ mîrî tarafından tâpuyu alan kimesneler bir mâni' sebep ile zirâ'at ve hırâset itmeyüb aldıkları zamandan bu ana gelinceye değin on yıl geçmişse ol asıl yerleri hâlâ tâlib olanlara gerü mîrî tarafından hakkı merârı ile tâpu ile verib dahî resm-i tâpuların mîrî için alub zabt idüb mukaddemâ alduk deyü tagallüb iden kimesneleri men' ve vaz' eylesin hilâf-ı emr tagallüb itdürmeysin ve ne mikdâr kimesneye yer verölüb resm-i tapu nekadar akçe olduğun defter idüb hâsıl olan tâpu akçesiyle gönderesin.

hk. 212

Süleyman nâm kimesneye verildi fî 21 M(uharrem) sene (98)5

Şâm beğlerbeğine hüküm kî:

Ma'arat(ü'l)-Mısirin kâdısı mektûb gönderüb kazâ-i mezbûre tâbi' Kefil (?) nâm karyede Haydar nâm kimesne yeniçeri borkün kefil-i yeniçeri oldum deyü re'âyâyı incidüb te'addî eyledüğün getirölüb su'âl olundukta fi'l-vâki' yeniçeri borküm vardır amma yeniçeri olmadum deyü ikrâr idüb sicil olduğun bildirmekte mezkûr ele getirölüb mukayyed u mahbûs küreğe konmakiçün Kudüs Beğlerbeğine gönderilmesin emr idüb buyurdum kî:

Varıcak emrim mücebince mezkûr ele getirüb dahî mukayyed ve mahbûs yarâr ademlere koşub müşarunileyh beğlerbeğine gönderüb teslim itdiresin kî küreğe koşub istihdâm eyleye bu bâbda onât zabt idüb gaflet ile gıybet itdirmekten hazer eylesin ve hazineye vâsıl olduğuna beğlerbeğinden temessük gönderesin.

hk. 213

Dergâh-ı mu'allâm kâdılarından Pir Mustafa'ya verildi fî 20 M(uharrem) sene (98)5

Rodos beğine hüküm kî:

Hâlâ harem-i mahdumum hüddamından Ya'kub Ağa mahrûse-i Mısır'a gitmek için Musâ nâm re'isi gemisiyle Rodos'a irsâl olunmuşdur müşarunileyh te'hir olunmayub Mısır'a irsâl olmasın emr idüb buyurdum kî:

Vusûl buldukda aslâ te'hir u tevakkuf itdirmeyüb müşarunileyhi emn ü eman üzere mahrûse-i mezbûreye ulaştırub 'avk u te'hirden hazer eylesin.

s.89

hk. 214

Hama kâdisının ademi ‘Ömer’e verildi fî 22 M(uharrem) sene (98)5

Haleb beğlerbeğine hüküm kî:

Haleb zu‘emâsından ‘Abdu’l-vahab oğulları Yahyâ ve Süleymân nâm kimesneler için Ebûriş oğlu ile müfsiddir deyü mukaddemâ i‘lâm olunmağla Kıbrus’a gönderilmeğin hükm-i şerîfim gönderilmişti hâlâ Kâbur Beğ’i Mehmed Beğ mektûb gönderüb mezkûrlar için Ebûriş oğluna kâğıd gönderüb beğlerbeği ve beğler ve piyâle oğlu ittifâk idüb seni basmak mukarrerdir yürüdüğü tebdîl eyleye deyü bildirüb gönderdiği kâğıddan ele getirüb ‘aynî ile dergâh-ı mu‘allâma gönderdiğin i‘lâm etmeğin mezkûrlar emr-i şerifim mucebince Kıbrus’a sürgün olmasın emr idüb buyurdum kî:

Varıcaz aslâ te’hir u tevakkuf etmeyüb mezkûrları ele getirüb dahî ehl u ‘iyâleriyle ol yerden ‘alâkaların kesüb Kıbrus’a sürgün eyleyüb yarâr adamlar koşub cezireye gönderesin ve cezire-i mezkûreye varub ve asl olduğuna beğlerbeğisinden temessük alub gönderesin ihmâlden hazer eylesesin sonra mu‘ateb olursun ana göre mukayyed olasın.

hk. 215¹³

Kethudâsına verildi fî 13 S(afer) sene 985

Rodos beği Ahmed Bey’e hüküm kî:

Hâla mektûb gönderüb bu cânibden İskenderiye’ye ba‘zı kimesneye ulaştırılmak için hükm-i şerifimle çâvuş vardukda gemiler yerine gelmeden gitmekle ‘acele iderler gittikleri takdirce gemiler birbirinden ayrulub yolda el-‘iyâzu-billâh zarâr olmak ihtimâli olduğun bildirmişsin buyurdum kî:

Bu bâbda mukayyed olub anun gibi İskenderiye’ye ulaşırdısun deyü hükm-i şerifimle çâvuş ve gayri kimesne vardukda bir gemiyi ayurub yalnız deryâya göndermeyesin tevakkuf indirüb ...

hk. 216

Hasan nam kimesneye verildi fî 29 M(uharrem) sene (98)5

Boğdan voyvodasına hüküm kî:

Mektûb gönderüb Cankirmân kal‘asıçün emr olunan kereste hazırdır lakin vilâyetde beş Tâtâr ‘askeri akın itmekle cemâ’n elli kızanların ayağı üzere kalkub Tatar eşkiyâsı karyeler urub garet ve hırâsetten hali olmayub yollar emn üzere olmamağla gönderilmeyüb deyü bildirdiğin ecilden buyurdum kî:

Vardukda Tatar ‘askeri çekülüb yerlerine gidib yollar emn üzere olduktan sonra irsâl u isâl eylesesin.

hk. 217

Bu dahî

Cânkirmân beğine hüküm kî:

¹³ Bu hüküm tamamlanmamıştır.

Boğdan voyvodası mektûb gönderüb ilâ ahir gönderilmedi deyü bildirmeğin Tatar ʿaskeri ber-taraf olub yollar emn üzere oldukda gönderesün deyü Boğdan voyvodasına emr-i hümâyunum gönderilmiştir buyurdum kî:

Vardukda anun gibi Tatar ʿaskeri gelüb yerlerine gittikten sonra kalʿa-i mezbûre binâsına mübâşeret eylesin.

s. 90

hk. 218

Muhyiddin nâm Aʿrab'a verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Kudüsi şerîf kâdısına Gazze sancâğbeğine hüküm kî:

Kudüs-i şerîf'de vâkiʿ olan Kâyıtbây evkâfının mürtezikası tarafından rikâb-ı hümâyunuma rukʿa sunulub evkâf-ı mezbûreye hâlâ müteveli olan Mahmud Dirî nâm kimesneden tazallum eyleyüb yevmî dört akçe ʿulûfeye mutasarrıf olan kimesneye bir yılda bir altun virüb bu minvâl üzere mürtezikanın müstehak oldukları ʿulûfeleri ketm olunub hayf ve zulüm olunduğundan gayrî vakf-ı mezbûru harâb eylemiştir muhasebesi görölüb ahvâli teftiş olmasın ricâ ideriz deyü bildirdikleri ecilden buyurdum kî:

Vusûl buldukda müteveli-i mezbûru has muvâcehesinde hakk üzere teftiş idüb ve muhâsebelerin yerlü yerinde görüb anun gibi belʿ u ketm olmuş seneleri zuhûra gelüb mürtezikanın müstehak oldukları ʿulûfeleri verilmeyüb zulm u hayf itmiş ise her mevâdî ʿayni ile yazub ve muhâsabeleri ve belʿ u ketm eyledüğü nemikdâr nesne olduğun üzere şerʿle sâbit u zâhir olan husûsların ʿaynî ile yazub defter idüb bir kimesneye koyub mühürleyüb vukûʿu üzere ʿarz eylesin.

hk. 219

Mezkûr çavuşa verildi.

Akkirman beğine ve kâdısına hüküm ki:

Ol cânibde olan sefineler ve kalitalar kürekçi ile donadulub dahî Turla suyunun ve sâir ol cânibin hıfz u hırâseti için Derviş Çavuş taʿyîn olunub irsâl olunmuşdur buyurdum kî:

Mezkûr çavuşum vardukda aslâ teʿhir ve tevakkuf itmeyüb evvelden ne mahalden kürekçi ihraç eyleyüb ve cenkçisin dahî evvelden virülügelen yerden taʿyîn idüb eğletdirmeyüb ve kara ve mevsimi ile müşarünileyhin tedârikin görüb muhâfaza hidmetine gönderesin ihmâl ve müsâheleden hazer eylesin şöyle kî ber-vech-i istiʿcâl mezkûr çavuşumun tedârîki görölmeyüb ʿavk u teʿhir olunub muhâfaza hidmetine ve kara ile gitmemekle küffâr-ı hak-sâr tarafından ve sâir levend ve düşman tarafından memâlik-i mahrûsemenden bir mahale zarâr u hırâset müretteb ola ʿözüünüz makbûl olmaz dirliğiniz alınmağla konulmaz muʿâtab olmanız mukarrerdir ana göre mukayyed olası ihmâlden hazer eylesin

hk. 220

Mezbur çavuşa verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Bayram Çavuş'a hüküm kî:

Hâlâ sen (boş) nam hâtûnun bir cariyesin on bin akçeye satun alub akçesin virmeýüb tegallub eylediğin ecilden mezkûre hatun Asitâne-i sa'âdetime gelüb senden şekva itmeğin buyurdum kî:

Te'hir eylemeyüb südde-i sa'âdetime gelüb mülâkî olasın ki mezbûr hâtûn ile şer'î şerife murafa'a olub ahvâlin şer'le fasl ola böyle bilesin.

s.91

Haleb beğlerbeğisine hüküm kî:¹⁴

Haleb zü'emasından Abdu'l-Vahab...

s. 92

hk. 221

Bigalu Mustafa Çâvuş'a verildi fi 5 S(afer) sene (98)5

Kavala kâdisına ve Kavala kapudânına hüküm kî:

Bundan akdem südde-i sa'âdetim çâvuşlarından Evren Çâvuş'u mecrûh eyleyan Divâne Behrâm'ın yoldâşı olan Mevlâna nâm kimesneyi Kavala'da müşarunileyh Evren Çâvuş'un oğlu Ahmed Çâvuş ele getürüb Kavala'da habs olunub mezbûr çâvuşun eline sûret-i sicil verilip ibrâz olunmağın buyurdum kî:

Vusûl buldukda mezbûr Mevlana nâm kimesneyi kifâyet mikdarı hisâr erlerine koşub irsâl eyleyüb 'avk u te'hir eylemekten hazer eyleyesin.

hk. 222

Mehmed nam kimesneye verildi.

Mezistre beğine hüküm kî:

Hâlâ Koron kal'asından Ayavarin limânında müceddeden binâ olunan kal'aya emr-i şerîf ile ta'ýin olunan kimesneler kal'a-i mezbûreye varub hidmet üzere olmağın emr idüb buyurdum kî:

Vardukda Mora Beği cânibinden sana adem ve mektûb varub taleb olundukda irsâl olunan defter mücebince te'hir u tevakkuf itmeyüb Koron kal'asından ta'ýin olunan kimesneleri limân-ı mezbûrda binâ olunan kal'aya irsâl idesin kî varub hidmet üzere olalar defter ta'ýin olunduğu miktarı kimesne irsâl u isâl idüb 'avk u te'hir ve noksan üzere irsâl olunmaktan hazer eyleyesin.

hk. 223

Bu dahî

Mora beğine hüküm kî:

Hâlâ Ayavarin limânında müceddeden binâ olunan kal'anın hıfz u hırâset için livâ-i mezbûrda vâki' olan ba'zı kılâ'dan ve Mezistre sancâğında olan Koron kal'esinden neferler ta'ýin olunub defterleri irsâl olunub bu bâbda Mezistre beğine dahî hükm gönderilmiştir buyurdum kî:

Vardukda te'hir u terâhi itmeyüb livâ-i mezbûrda vâki' olan kal'âdan müceddeden limân-ı mezbûrda binâ olunan kal'aya ta'ýin olunan neferleri irsâl olunan defter mücebince ihrâc ve kal'a-yı mezbûreye irsâl eyleyesin kî varub hidmetlerinde olalar defterde ta'ýin olunan kimesnelerden varub

¹⁴ Bu hüküm numaralandırılmamış ve üzeri çizilip yarım bırakılmıştır.

kal'a-i mezbûrda hizmet etmek istemiyenlerin yerlerinde hizmete kâdir yarâr yiğitlere tevcih idüb irsâl eylesin ve Koron kal'asından ta'yin olunan neferlerin defterinde dahî tersâne beğine irsâl ve talep eylesin varub cümlesi kal'a-i mezbûrda hizmet üzere olalar kal'a-i mezbûrenin hıfz u hırâseti ehemmdir ihmâlden hazer eylesin.

s. 93

hk. 224

Beğın ademisine verildi.

Kütahya piyâdeleri beğine hüküm kî:

Kütahya piyadelerinin bir nevbetlüsü kî altı yüz otuz dokuz neferdir sene 985 Muharremü'l-harâmının guresinden ikinci nevbetlüsü tersâne-i amirem hizmetine ta'yin olunub hükm-i şerîfim verilmeğin zikr olunan piyâde tâifesi ber asitâne-i sa'âdete varub ruk'a sunub mu'âf olduk deyü gelmeğin te'allül eyledikleri i'âm olundu imdi mukaddemâ ber asitane-i sa'âdete varub ruk'a sunub mu'âf olduk deyü gelmeğin te'allül eyledikleri i'âm olundu imdi mukaddemâ gönderilan emr-i şerîfim 'ala-mekân mukarrer olub ikinci nefer nevbetlüsü mu'accelen ihrâç olmasın emr idüb buyurdum kî:

Vardukda te'hîr etmeyüb emr-i şerîfim mücebince ikinci nevbetlüsün ihrâç idüb tersâne-i a'mireye gönderüb edâ-i hizmet itdürüb ol vechle te'allül u bahâne itdirmeyesin.

hk. 225

Çakırcılar kâtibi Mustafa'ya verildi

Kayseriyye beğine hüküm kî:

Hâlâ livâ-i mezbûrda bulunan yerlerden yigirmi cenâh yarar tülek ve vahşi atmacalar tedârik olunub gönderilmek için atmacacılarım kethüdâsı Ahmed irsâl olunmuşdur buyurdum kî

Vardukda senkî sancâkbeğisin bu bâbda gereği gibi mukayyed olub sancâğında bulunan yerlerden yarar tülek ve vahşi yigirmi cenâh atmaca cem' idüb müşarünileyhe teslîm eyleyüb ve livâ-i mezbûr sipâhilerden kifâyet mikdârı adem koşub irsâl eylesin te'hirden ve kusûr üzere gönderilmekten hazer idesin.

hk. 226

Bu dahi

Abâza ve Çerkes vilâyetlerine varınca yol üzerinde vâki' olan kâdırlara hüküm kî:

Hâlâ zikr olunan vilâyetlerden şahin satun alub götürmek için hâssa şahincilerinden Davud ve Berdane nâm kimesneler irsâl olunub buyurdum kî:

Mezbûrlar zikr olunan vilâyetlerden aldıkları şahinler ile gelürken her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olursa yollarda ve iskelelerde ümerâdan ve alây beğlerinden ve gayriden kimesneye dahil itdirmeyesin.

s. 94

hk. 227

Mezkur Derviş'e (?) verildi

Temeşvar beğlerbeğine hüküm kî:

Fethü'l-islâm (?) kadısı mektûb gönderüb Erşova (?) nâm karye sâkinlerinden Sera Marlahan (?) nâm zimmînin Erdel'e tabi Sen (?) sakinlerinden Bena (?) bin Yanoş ve Bocalon (?) nâm zimmîlerinin iki yüz re's koyun ve yirmi re's öküz ve on re's bargir ve ikiyüz re's kara camuz ve altı tulum yağ ve yedi yük peynir ve altı yüz bend sahtiyân ve beş kıta kazganın ve altı tüfenkin ve otuz florisin alub ba'cdehu birine ta'ahhud itmiş iken geri varmayub muhâlefet itdüğü bildirmeğin bu bâbda Erdel voyvodasına hükm-i şerîfim gönderilmiştir buyurdum kî:

Varıcak mezkûr voyvoda ile husûs-ı mezbûru haberleşüb dahî mabeyninde olan 'ahd u emâna muhâlif kimesne iş itdürmeyüb mezkûr zimmînin müteveccih olan hakkın alıverüb kimesneye 'inâd u muhâlefet itdürmeyesin.

hk. 228

Erzurum Çâvuşlarından Hasan'a verildi

Erzurûm beğlerbeğine hüküm kî:

Erzurûm'da yeniden binâ olunacak bârûthâne kal'âdan ba'c id yerde olmayub kal'aya karîb top altında olan yerlerde binâ olunmak lâzım olmağın buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda mukayyed olub müceddeden binâ olunacak bârûthâneyi ba'c id yerlerde yapdurmayub top altında kal'aya karîb olan mahalde binâ itdiresin kî dâimâ hıfz u hırâset olunub anun gibi düşmandan hazer irişmek ihtimâli olmaya ve ne vechle tedârik olunub ne mahalde binâ olunduğun yazub bildiresin.

hk. 229

Ruk'a sunan kimesneye verildi

Anadolu beğlerbeğine hüküm kî:

Lâzkiye kazâsından 'Ali ve Kemâl ve Muhammed ve Turmuş ve Veli nâm kimesneler tarafından ruk'a sunulub mezbûrlar ehl-i fesâd sûhte tâ'ifesinden olmayub kendi halimizde kemter imâm ve kemter mu'allim hanede ta'lîm ve kırât-i Kurân tekellüm idüb sâir ehl-i fesâd suhtelere himâyet olunub yeri anların yerine tutub el-ân Kütahya zindanında mahbus olub bize ziyâde zulm u hayf olmuştur deyü şekva itdikleri ecilden mezkûrların sıhhat-i ahvâli 'arz olunmasın emr idüb buyurdum ki:

Vusûl buldukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub fi'l-vâki' mezkûrların kendü hâllerinde olub ehl-i fesâd sûhte tâ'ifesinden değil iken hilâf-i vâki' men tutulub habs olunmuşlardır yohsa kendü hâllerinde olmayub sûhte bâşı ile fesâd u şenâ'at üzere muzırr-ı memleket olan eşkıyâdan olmağla mı tutulub habs olunmuşlardır bi'l-cümle ahâli-i vilâyet iyiliklerine mi şehâdet iderler yohsa müfsid olduklarına mı ihbâr iderler tamam-ı 'özüne irüşüb vukû'u üzere yazub bildiresin.

s. 95

hk. 230

Hacı Pirî nam kimesneye verildi

Kıbrıs beğlerbeğine hüküm kî Eskiîl ve Mûd kâdılarına hüküm kî:

Kazâ-i Karataş re'âyâsı ruk'a sunub Karataş kâdısı olan Himmet fukâranın da'vâsın kendi dinlemeyüb ba'zı iştirâyâ havâle idüb anlar eliyle rüşvet taleb idüb ve 'Abdî ve Emir-i hac ve 'Alî nâm kimesnelerin hilâf-ı şer'î şerîf beş yüz akçelerin alub dâ'imâ sipâhi tâ'ifesiyle ekl u şürb idüb himâyet itmekle her biri fukaraya nice zulm idüb ve emr-i şerifle hânedan hâneye ellîşer akçe fermân olunmuşken ellî sekiz akçe almışdır deyü tazallüm eyledikleri ecilden buyurdum kî:

Vardukda kâdî-yı mezbûru taht-ı kazâsında da'vâyı hak idenler ile berâber idüb bir defa' şer'le fasl olmayub on beş yıl mürur etmeyen hususların hakk üzere şer'le teftiş idüb göresin 'arz olunduğu üzere fukarânın hilâf-ı şer'î şerîf akçelerin alub zulm u te'addisi olduğu bî-hasbî's-şer' sâbit olursa şer'le sâbit olan hukûku ashâbına hükm idüb bi-kusûr alıverdikden sonra üzerine nemakûle mevâd sâbit olub ve nevehle alıverildiği vukû'u üzere yazub bildiresin amma hakk-ı teftiş hak üzere olub senden ve ba'zıdan ve hilâf vâki' kaziyye 'arz olunmakdan hazer idesin.

hk. 231

Ali nam kimesneye verildi fi 29 M(uharrem) sene (98)5

Rodos beğine hüküm kî:

Eflânî kâdısı Dâvud mektûb gönderüb kazâ-i mezbûre tâbi' Serin nâm karyeden Emirşâh oğlu Habbas (?) nâm kimesneyi mukaddemâ kâdî olan Mevlânâ Nûh 'arz idüb kürekten kaçdı deyü ikrâr idüb bir tarikle küreğe kodurub on yıldan ziyâde taş gemisinde kürek çeküb mezbûrun ehl u 'iyâli zâyî olduğundan mâ'adâ kendü dahî bî-kesât olmişkâr zamândan berü kürekde olduğun bildirüb ıtlâk olunmak ricâsına 'arz itmeğin hızâne-i â'mirede olan mücrim defterine nazar olundukda ol-makûle kimesne mevcûdlarınızı buyurdum kî:

Vardukda ol cânibde olan kadırgalarda ol-makûle kimesne mevcûd bulunanları 'arz olunduğu üzere on yıldan ziyâde kürekde olduğu vâki' ise ıtlâk itdiresin.

s. 96

hk. 232

Kethüdâsına verildi fi 12 S(afer) sene (98)5

Van beğlerbeğine hüküm kî:

Hâlen vilâyet-i Van'a müte'allik yerlerde kükürd mâ'deni olub kadimden işlerken halâ kapandığı 'ilâm olunmağın kükürd husûsu mühimmatdan olduğu ecilden buyurdum kî:

Vusûl buldukda bu bâbda mukayyed olub göresin zikr olunan kükürd mâ'deni açılmak mümkünse mümkün olduğu üzere açub işletmek bâbında envâ'î-i mesâ'î-i cemîlin vücûda getüresin husûs-ı mezbûr ziyâde mühimmattandır ihmâl eylemeyüb kaziyye yine 'acz olursa yazub bildiresin.

hk. 233

Mütevellinin ademisine verildi fi 14 S(afer) sene (98)5

Edirne kâdısına hüküm ki:

Mektûb gönderüb mahmiye-i mezbûrede müteveffa Pîrî Pâşâ evkâfının sâkinleri evkâfın meremmâta muhtaç itdüğün 'ilâm eyledükleri ecilden hassa mi'mârlardan 'Ala'addin ile ve ehl-i vukûf Müslümanlar ile üzerlerine varıldukda müteveffâ-yı müşârün-ileyhin mahrûse-i mezbûrede vâki' olub

termim ve içinde muhtâç olan evkâfının ta'mirine yigirmi bir bin beşyüzer akçe içinde kifâyet eder deyü tahmîl olunduğın 'arz eyledikleri ecilden buyurdum kî:

Vardukda evkâf-ı mezbûre mütevellisin getürdüb 'arz eylediğin üzere mâl-ı vakıfıdan tahmîl olunan mikdârı akçe ile evkâf-ı mezbûrenin ta'mir u termîme muhtâç olan yerleri ta'mir u termim itdürüb ve gereği gibi tenbih eyleyesin kî bu bahâne ile ekl u bel' olunmamakla mâl-ı vakfa gadr olmakdan ve itlâf ve eşrâfdan hazer eyleyesin.

hk. 234

Bu dâhî

Silivri kâdısına hüküm kî:

Mektûb gönderüb müteveffa Pir Mehmed Pâşâ'nın oğlu müteveffa Muhyiddi'nin kasaba-i mezbûrede müteveffa-yı müşarünileyhanın câmi'inde vakf itdüğü acizler bî-bilâddan idenler meclis-i şer'î-i şerîfe gelüb şart-ı vâkıfda zikr olunan acizler ca'mi-i şerîfde tilâvet olunmak iken ve vakfa mezbûrun mahsûlû ca'mi-i şerîfde tilâvet idenlerin vazîfesine içinde vefa ederken ba'zı kimesneler şart-ı vakfa muhâlif aher kazâlardan cüz-i tilâvet iderüz deyü vazîfe talep ederler anın gibide vazîfe verilirse vakfa küllî hayf lâzım gelür deyü 'ilâm eyledüklerin bildirmişsin buyurdum kî:

Vardukda göresin vakfiyede tebeyyün olunan acizler kasaba-i mezbûrede olan câmi'î-i şerîfde tilâvet olunmak meşrût olub aher kazâlardan tilâvet olunmak şart-ı vakfa muhâlif mi şart-ı vakf mucebince vazife-yi câmi'îde tilâvet idenlere verdirib hilâf-ı şart-ı vakfa iş itdirmeyesin muhtâc-ı 'arz olana yazub bildirsin.

s. 97

hk. 235

Uğurlu kethüdâya verildi fi 11 M(uharrem) sene (98)5

Mahrûse-i İstanbul'dan Diyarbekir'e varınca yol üzerinde sancâğınbeğlerine ve kâdılarına hüküm kî:

Ekrâd taifesinden Şah Kulu Yılan oğulları dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Bâlî Çavuş ve Hakkârî Zeynel Beğ'in kethüdâsı Uğurlar kethüdâya habs ile koşulub mahallinde teftiş olunmakçin irsâl olmuştur buyurdum kî:

Hükm-i şerîfimle her kangunuzun taht-ı hükûmetine vâsıl olub ehl-i fesâd ve şenâ'at gelüb mezbûrları halâs etmek isteyenleri men' u def' idesin yarâr âdemler koşub birbirünüze ulaşırsınız şöylekî sizin ihmâliniz sebebiyle mezbûrlar halâs olursa aslâ 'özüünüz makbul olmaz mu'âtab olmanız mukarrerdir ana göre tedârik idesin.

hk. 236

Divân'da Mehmed Çavuş'a verildi Fi 5 S(afer) sene (98)5

Haleb beğlerbeğine hüküm kî:

Sâbıkâ Haleb beğlerbeğisi 'Ali mektûb gönderüb mukaddemâ Bağdad'dan gelürken Suruç nâhiyesine geldiğinde Ekrâd merâsı halkı bir kâfile basub gâret etdüklerinde kâfile halkından ba'zı gelüb şekva etdüklerinde ba'zı ele getürüb beni çeküb habs olunub kâdisından ve sâir âyân-ı

vilâyetden tefahhus olundukda hırsuzlukdan ve fesâd u şenâ'atden hâlî değillerdir deyü haber verdiklerin bildirüb ve mâl-ı defterdârı dahî mal-ı mirîye küllî noksanları vardır deyü 'ilâm etmeğin buyurdum kî:

Varucak zikr olunan tâ'ifenin ahvâlde onât vechile dikkat u ihtimâmla teftiş edüb göresin fi'l-vâki' arz olunduğu fesâd ve şenâ'atleri ve kâfile halkına ve sâ'ir anda varanlara zulm u te'addîleri ve mâl-ı mirîye gadrları olduğu zâhir olur kî ahvâllerin ma'lûmun olduğu üzere yazub bildiresin hilâf vâki' nesne arz etmekden hazer idesin.

hk. 237

Mezkûrun akrabasından 'Osman nâm kimesneye verildi fî 13 S(afer) sene (98)5

Rodos beğine hüküm kî:

Sâtılmış oğlu İbrâhim nâm kimesne bundan akdem yan kesîcidir deyü tutulub küreğe konulub bi'l-fi'ıl anda Rodos gemisinde olduğu i'âm olunmağın ıtlâk olmasın emr edüb buyurdum kî:

Vardukda fi'l-vâki' mezbûr İbrâhim bi'l-fi'ıl anda Rodos gemisinde ise emrim üzere ıtlâk idüb sende olan mücrim defterinde mezbûrun ismi üzerine işâret eylesin.

s. 98

hk. 238

'Arz getüren Ahmed nâm sipâhiye verildi fî 17S(afer) sene (98)5

Haleb beğlerbeğine hüküm kî:

'Uzeyr kâdısına mektûb gönderüb kadîmü'z-zamândan 'Uzeyr sancâğının sipâhileriyle deryâ kenârında her sene cem'iyet ile oturub memleket ü vilâyeti hıfz u hırâset etmekle re'âyâ ve berâyâ emn ü emân üzere asâyış idüb ve ebnâ-i sebîl dahî huzur-i hâlîle mürûr u 'ubûr etmelerine bâ'is ve bâdî olmuşlaridi Haleb'e dahi mîr-i müşârünileyh sipâhileriyle cem'iyet etmekiçin hükm-i şerîfim göndermeğin ricasına arz eylemeğin kadîmden muhâfaza olunugelmiş ise gerü üslûb-ı sâbık üzere livâ-i mezbûrun sipâhileriyle cem'iyet ile muhâfaza eylemelerin emr idüb buyurdum kî:

Hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub kadîmden livâ-i mezbûr vech-i meşrûh üzere muhâfaza olunugelmişse sancâğı beğine mektûb ve âdem gönderüb muhkem tenbih eylesin kî kadîmden hıfz olunugeldüğü sancâğı sipâhileriyle cem'iyet idegeldükleri mahallerde ber-karâr-ı sâbık cem'iyet eyleyüb memâlikde ve vilâyetde ve re'âyâ ve berâyâ ve ebnâ-i sebîli ve sâ'ir tüccâr ve misâfirün onât vechle hıfz u hırâset itdirüb deryâ kenârlarına küffâr-ı hâksâr caniblerinden ve levend tâifelerinden ve sâ'ir hırsuz ve harâmilerden zarar ü gezend eriştirmek bâbında ikdâm eylesin.

hk. 239

Hâslar emînine verildi fî 15 S(afer) sene (98)5

Hâslar kâdısına hüküm kî:

Taht-ı kazânuzda emr idüb celeb tâ'ifesi adem gönderüb ba'zan kassâb tâ'ifesi kuzuların satun alub üzerlerinden koşub kassâb tâ'ifesine birlik deyü teklîf olundukda bâzâr etdiklerinden ikişer akçe

noksân üzere virmek isteyüb ve mîrî koyun aldıkda olageldüğü üzere kalyona götürmeyüb bahâ yerde bâzâr idüb mâl-ı mirîye gadr olunduğun bildirmeğin buyurdum kî:

Vusûl buldukda celeb tâ'ifesine muhkem tenbih eyleyesinkî min-ba'd getürdüğü kuzuyu kalyona getirüb olageldüğü üzere Hâslar emîni ma'rifetiyle 'add olunub mirîye â'id olan akçe bî-kusûr alındıktan sonra kasâblara bahâsıyla bey^c etdirüb kalyona gelmeden bahâsıyla kasâblara kuzu bey^c etdirmeyesin anun gibi satun aldıktan sonra bahalarından nesne ketm eyleyüb celeb tâ'ifesiñ rencide etdirmeyesin bu husûs temâm-ı mukayyed olub emr-i şerîfime muhâlif iş olmakdan ısrar eyleyesin.

hk. 240

Mezkûr çâvûşa verildi fî 13 S(afer) sene (98)5

Südde-i sa'adetten Diyârbekir'e varınca yol üzerinde vâki^c olan kâdiya hüküm kî:

Hâlâ Diyarbakır mültezimlerinden Murâd Cân ve Ahmed ve Şâh Mehmed nâm kimesnelerin üzerlerinde haylî mâl-ı mirî bâkî olmağın Kara Beriç (?) ve Çorâk nâm çavuşlara kayd ve bend ile koşulub irsâl olundu buyurdum kî:

Her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olursa kifâyet mikdârı âdem tedârik idüb eğlendürüb gayb etdirmekden hazer edesin.

s. 99

hk. 241

Rumili beğlerbeğinin kapu kethüdâsı Sinân Çâvûş'a verildi fî 5 S(afer) sene (98)5

Akhisâr kâdisına hüküm kî:

Havâss-ı hümayûndan Marmara ve Meherburun (?) mukâta'aları 971 senesinde iltizâm edüb tahvil-i tamam olub sâbıkâ müteferrika olan Hacı Murâd ve şerîkî bu senenin zimmetlerinde yüz yigirmi bin akçe bâkîyyeleri kalub tahsili için Sefer Çâvûş ile Ayasluğ kâdisına defterdârım imzâsıyla suret-i defter irsâl olunmuşdu hâlâ Ayâsluğ kâdisı Hüseyin'e olub hidmete iktidârı olmadığı ve senin bu husûsa dikkatin olduğu 'ilâm olunmağın buyurdum kî:

Varıcak fî'l-vâki^c kâdi-yı müşarünileyh Hüseyin olmağın mezkûrun zimmetinde olan bâkî-i tahsil olunmayub 'avk u te'hir lâzım gelürse bu bâbda mukaddemâ gönderilân hüküm-i şerîf sen kendin bi'z-zat mukayyed olub mâlikü'l-tahsil husûsunda ikdâm eyleyesin anın gibi müşarün-ileyh kâdi ikamet olub mübâşeret ederse sendâhî mu'âvenet u müzâheret eyleyesün.

hk. 242

Dizdâr Mehmed Çâvûş'a verildi fî 7 S(afer) sene (98)5

Sâbıkâ Basra ümerasından HüseyinRûhî'ye hüküm kî:

Bundan akdem südde-i sa'adetime gelüb hâlâ Diyârbekir beğlerbeğisi Süleyman Basra beğlerbeğisi iken te'addisi ve mâl-ı mirîye gadrı vardır deyü yüz bin floriye iltizâm idüb kendü canibinde kethüdâsın vekil idüb Basra getürmek üzere hüküm-i şerîfim virilüb yanlarına çavuş konulub gönderilmişdi hâlâ müşarünileyh kethüdâsın göndermeyüb vekil ta'yîn etmekle gitmeyüb dönüb Haleb'e geldiğünüz 'ilâm olundu imdi emr-i sâbık mücebince varub mahallinde teftiş olunmanız elzemdir buyurdum kî:

Varıcak aslâ te'hir u tevakkuf etmeyüb bu bâbda sâbıkâ verilen hükm-i şerifim mücebince müşarünileyh her kimi vekîl ta'yin iderse Basra'ya varub müşarünileyhanın ve âdemlerinin husûsun görüb ber-taraf olasin ve yâhûd iltizâm eyledikleri üzere yüz bin floriyi tedârik eylesesin ihmâlden hazer eylesesin.

hk. 243

Bâyezîd Çavuş'un ademi Yiğid'e verildi fi 8 Ra (Rebiü'l-evvel) sene (98)5

Karamân beğlerbeğine Lârende ve Aksaray kâdılarına hüküm kî:

Bundan akdem Bâyezîd Çavuş'un hakkında Eskiîl ve Belvirân'a tâbi^c hâssa-i hümayûnumdan Mirâs hâsları reâyâsı rikâb-ı hümayunuma ruka^c sunub mahsul-i hubûbât ve nukûddan mirîye deynim vardır deyü hilâf-ı şer^c akçelerimiz alub ziyâde zulm ve te'addî etmişdir deyü tezallüm etdiklerinde bu husûs Konya kâdisına ma'ân görmek bâbında emr-i şerifim verilmiş idi hâlâ mezbûr Bâyezîd Çavuş tarafından ruka^c sunulub müşarünileyh Konya kâdisı toprak kâdisı olmadığından gayri bana gazez vardır zikr olunan şikâyetçiler müşarün-ileyhin tahrîki iledir deyü izhâr tazallum edüb mumaileyh kâdî ihrâç olmasın ricâ etmeğin müşarünileyh kâdî ihrâç olunub senkî beğlerbeğisin bi'z-zat Lârende ve Aksarây kâdılarıyla ma'ân mezbûru emr-i sâbık mücebince teftiş eylemen emr idüb buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda bi'z-zât mukayyed mezbûr Bâyezîd Çavuş'un ahvâlîn onât vechle muktezâ-yı şer^cle hakk üzere dikkat u ihtimâmla teftiş idüb emr-i sâbık üzere nemikdâr nesne sâbit u zâhir olursa aslâ nesne ketm etmeyüb üzerine sübût bulan mevâdî 'ale't-ta'cîl yazub bildiresün amma hakk üzere olub bir cânîye meyl etmeyüb hilâf-ı vâki^c kazıyye 'arz olmakdan hazer eylesesün.

s. 100

hk. 244

Hırsova Tatarlarına verildi fi 13 S(afer) sene (98)5

Hırsova kâdisı olan Karaberik (?) zâdeye hüküm kî:

Tekfûrgölü kâdisı mektûb gönderüb Hırsova ve Tekfûrgölü kâdılıklarında olan otuz pare kâryelerde olan cebelü tâtârlar gelüb karyelerine sonradan gelen toprak tâtârların seferler olundukda kırk nefer cebelü virelim deyü müte'ahhid olub emr-i şerîf getürdüklerinde bildirib imdi tâ'ife-i mezbûrenin mukaddemâ seksan nefer cebelüsü olub ba'dehu vilâyet müceddeden tahrîr olundukda neferât ziyâde olmağla yüz on nefer cebelü yazub ba'dehu toprak tâifesi gelüb içlerinde bile sâkin olmağla anlar dâhi kırk nefer cebelü ta'yin olunub cümle yüz elli nefer cebelü olmuş idüb hâlen mezkûr tâtârlar südde-i sa'âdetime gelüb zikr olunan toprak tâtârları ber-müceb-i karâr idüb tâ'ife olmayub hizmet lâzım oldukda mu'âvenet etmezler mabeynimiz ihtilâlden hâlî değildir ziyâde başka defter tertib ricâ ederiz deyü bildirdükleri ecilden mukaddemâ defter-i cedîdde mukayyed olan yüz on nefer cebelü tâtârlar kemakân mukarrer olub müstakil defter olunub sonradan gelen mezbûr toprak tâtârları dâhi başka yazulub defter olasin emr idüb buyurdum kî:

Hükm-i şerifimle varduklarında bi'z-zat kalkub tâ'ife-i mezbûrenin üzerlerine varub ruka fermân-ı şerifim mücebince sâbıkâ yazulub defter olunan yüz on nefer kadîm tâtârları kemâkân yüz on nefer üzere mukarrer idüb içlerine sonradan gelüb duhûl eyleyan mezbûr toprak tâtârların dahi isimleri

ve resimleri ile müstakil defter eyleyüb dahi tahammüllerine göre cebelü ta'cin eyleyüb vire ve bir tevkille (?) virüb mîn-ba'd iltizama verilmek üzere defter idüb mühürleyüb südde-i sa'âdetime gönderesin bu bâbda dergâh-ı muallâma çavuşlarından İsmâ'îl zide kadrehu mübaşir ola.

hk. 245¹⁵

Mukaddema Hırsova kâdisına verilmiş mezbure cebelü tâtâr kasabasın Hırsova'dan ayrılıb başka toprak cebelüsüdür deyü tatarların tekrar isimleri verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Hırsova ve Tekfurgölü kâdılarına hüküm kî:

Tekfurgölü kâdısı mektûb gönderüb Hrsova ve Tekfurgölü kadılıklarında olan otuz pare karyede olan cebelü tâtârlar gelüb karyelerine sonradan gelen toprak tâtârları sefer emr olundukda kırk nefer cebelü virelüm deyü müte'ahhid olub emr-i şerîf getürüb lâkin ta'ife-i mezbûre yine rüsum verilmeğin i'nâd u muhalefetden hâli olmaz onlar ya başka defter olunub cebelülerin dahâ başka vîrsünler deyü nizâ'c etdüklerin bildirüb imdi tâ'ife-i mezbûrenin mukaddemâ seksen nefer cebelülerin olub ba'dehu vilâyet müceddeden tahrir olunub neferlerin ziyâde olmakla yüz on nefer cebelü yazılıb ba'dehu toprak tâ'ifesi gelüb içlerinde bile sâkin olmağla (**s.101**) anlar dahâ kırk nefer cebelü ta'cin olunub cümle yüz elli nefer cebelü olmuş idüb hâlen mezbûr toprak tâtârları südde-i sa'âdetime gelüb anlar başka defter olunub bizüm tâ'ifemüz başka defter olunmasın ricâ ederiz deyü bildirdikleri ecilden mukaddemâ defter-i cedidde mukayyed olan yüz on nefer cebelü tâtârlar kemâkân mukarrer olub müstakil defter olub gayriden mezkûr toprak tâtârları dahâ başka yazılıb defter olunmasın emr idüb buyurdum kî:

Hükm-i şerîfimle vârid defterlerinde bi'z-zat kalkub tâife-i mezbûrenin üzerlerine varub hassa-i fermân-ı şerîfim mücebince sâbıkâ yazılıb defter olunan yüz on neferi kadîmi tâtârları kemâkân yüz on nefer üzere mukarrer idüb içlerine sonradan gelüb dühûl eyleyân mezbûr toprak tâtârların dahî isimleri ve resimleri ile müstakil defter eyleyüb dahî tahammüllerine göre cebelü ta'cin eyleyüb ve birbirine kefile virüb mi'n-ba'd iltizama verilmemek üzere defter idüb mühürleyüb südde-i sa'âdetime göndersin bu bâbda dergâh-ı mu'allâma çavuşlarından İsmâ'îl münâsib ...

s. 102

hk. 246

Kethüdâsı Mehmed'e verildi fî 18 M(uharrem) sene (98)5

Budûn'da Mustafa Pâşâ'ya hüküm kî:

Mektûb gönderüb küffâr-ı hâksâr memalik-i mahrûse reâyâsına taş ve kireç ve sâir yapu salgun idüb Tâtâ nâm harbî ka'layı büyötmek ve ba'zı suların ve dereleri içeri almak ve bi'l-cümle Sigetvâr kal'ası gibi muhkem eylemek ve içine eşkıyâdan vâfir kimesne komak fikrinde oldukların bildirmeğin ol bâbda emrine demiş iken ma'lûm oldu imdi küffâr-ı haksâra ruhsat virilmek câ'iz değildir buyurdum kî:

¹⁵ Bu hüküm tamamlanmamıştır.

Vusûl buldukda bu bâbda hüsn-i tedârikle hafıyyeten bir mikdâr asker tedârik idüb dahî ‘ale’l-gafle üzerlerine ılgâr ile gönderüb cem^c olunan ağaçların ihrâk itdürüb kireç ve taş suya virüb tağıtmak bâbında envâ-i ihtimâm eylesin kefereye olvechle ruhsat verilmek mümkün değildir cem^c olunan kerestelerin ve kirecin vech ü münâsib görüldüğü üzere perakende eylemek ardınca olasin.

hk. 247

Derne beği ‘Ömer’e hüküm kî:

Mektub yukarı cânibe müte‘allik ba‘zı ahvâl ‘ilâm eylemişsin ol bâbda birine demiş iken ma‘lum-ı şerîfim olmuştur min-ba‘d dâhi yukarı cânibe yarâr casuslar gönderüb ahvâl u ihbâr semen-i bey^c eylemek emr idüb buyurdum kî:

Vusûl buldukda min-ba‘d dâhi yarâr adamlar tedârik idüb yukarı cânibe irsâl eyleyüb ahvâl ve etvârların (silik) eylemekten hâlî olmayub vâkıf olduğun ihbâr mücebince ‘ale’t-tevâli ‘ilâmdan hâlî olmayasın.

hk. 248

Beğın ademi Üveys nâm kimesneye verildi fî 7 M(uharrem) sene (98)5

Eflak voyvadasına hüküm kî:

Mektûb gönderüb yigirmi otuz yıldan berü ümenâ ve ummâl üzerinde bâkî kalan mâl-ı mirînin cem^c ve tahsiline me’ûr olanlar mübâşeret eyledükleri menbağ-ı tuz olan ummâldır rençber olub zimmetlerinin edâsına kâdir olmadıklarında bizüm Eflâk vilâyetinde Kont Drakol voyvoda ve zamanından berü ve Ridorik voyvoda zamanında re‘âyâ üzerinde tuzları kalub nemâlanmışdır deyü biz hakk-ı da‘va idüb Mira (?) voyvoda zamanından berü bekâsından dahi hakkımız kalmışdır deyü taleb idüb ve ba‘zı hıyâneti zâhir olub hakkından geline Erzem (?) taifesinden sâir bahâsından dahî nice akçemiz kaldı deyü da‘va idüb şimdiye dek taleb itmeyüb yine hakları yoğken hâlâ kendülere ziyâde ikdâm olunmağla Eflak reâyâsından tahsil eylemek isterler deyü bildirdikleri ecîlden buyurdum kî:

Vardukda anın gibi bu makule ümenâ ve ‘ummâlin akçemiz kaldı dedikleri târihde sâhih tuzdan ve şâbdan hakları kaldığına ol zamânda olan kâdılarda hüccetleri olub ve hüccetlerinin dahî her kanda şuhûd u ‘udûl ile müfettiş huzûrunda sâbit olursa sâbit olan hakların alıviresin lakin ellerinde hüccetleri yoğken ol mikdâr zamanından berü hakkımız kalmışdır deyü mücerred kizb-i ikrarıyla(?) da‘va iderlerse reâyâyı rencide itdürmeyesin.

s. 103

hk. 249

(Kâr)haneci başına verildi fî 13 S(afer) sene (98)5

İstanbul kâdısına hüküm kî:

Bundan akdem mahrûse-i İstanbul’da işlenen serâser kârhâneleri yoklandukda dergâh-ı mu‘allâm kullarından ve gayriden haylî kimesneler kârhaneleri olub serâser işlemeğe kâbil olan gümüş bir iki güne kabâl olub ve serâser işlendükden sonra ol gümüş ‘ameli yaramayub berü zamanla zâyî^c olub her vechle gümüşe ziyâde müzâyaka çeküldüğü ecilden yüz pâre serâser kârhânesi olub ziyâde olsun deyü mukaddemâ ceddım Sultân Süleyman Hân ve babam Sultân Selim Hân tâbe serrâhu

zamanlarında emr-i şerif virilüb haliya yine kârhaneleri yoklatub görüldükde dergâh-ı mu^callâm kullarından yigirmi sekiz nefer kimesnenin seksân sekiz bâb kârhânesi olub ve sâir rençberlerin dahî yüz seksân bâb dâzgâh cümle iki yüz altmış sekiz bâb dezgâh olmağla haylî gümüş zâyî^c olmak lâzım geldüğü ecilden evvelâ dergâh-ı mu^callâm kullarından olanların birer dezgâhları işleyüb mâ^cadâsı ref^c olasin emr idüb buyurdum kî:

Dergâh-ı mu^callâm müteferrikalarından kârhâne emini olan Ferhad mübâşeretiyile bu husûslar onât vechle yoklatub görüb anun gibi dergâh-ı mu^callâm kullarından serâser kârhânesi olanların birer bâb dezgâhların işledüb mâ^cadâsın ref^c idüb andan mâ^cada alub varınca rençber Müslümân ve zimmîlerden san^cata kâdir olanların dahî birer dergâhların işledüb sâirlerin ref^c idüb badehu İstanbul'da yüz bâb serâser dezgâhından gayrî olmayub evvel ref^c olunan dezgâh minba^cd sâhiblerine zulm olunmamak için kemhâ ve serenik işledüb serâser işlemeyesin ve bu emr-i şerîfi sicil-i mahfuz kayd idüb dahî min-ba^cd mazmun-ı hümayunla ^camel idüb hilâfına cevâz göstermeyesin şöylekî ta^câyîn olunan yüz dezgâhdan ziyâde emrime muhâlif iş eylemeyeler.

hk. 250

Eflâk voyvoda ademisine verildi.

Müfettiş-i emvâl olan Ruscuk kâdisına hüküm kî:

Hâlâ Eflâk voyvodası mektûb gönderüb yigirmi otuz yıldan berü ümenâ ve ^cummâl üzerinde olan bekâyânın tahsilâta mübâşeret eyledüklerinde medyûn ve der-zincîr olub edâya kâdir olmayanlar Eflâk re^câyâsından tuzumuz ve şâb bahasından nice hakkımız kalmışdır deyü gezend-i vâfir ile tezvîr da^cvâlar idüb reâyâyı rencide eylediklerin ^carz etmeğin buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda mukayyed olub anın gibi ol zamândan berü Eflâk re^câyâsında hakkımız var deyü taleb etmeyüb hâlen kendülere kanâ^cat olunmağın ol vechle da^cva edenlerden hüccet taleb idüb göresin şöyleki ol târihde Eflâk re^câyâsından hakları kalduğuna kuzzâtdan hüccetleri olub şuhûd u ^cudûl ile hakları (?) sâbit olursa voyvodaya haber gönderesinkî yanında zâhir olan hakların alivireler amma ol târihde re^câyâ üzerinde hakları kalduğuna kuzzâtdan hüccetleri yoğken mücerred kendi iderlerse men^c idüb reâyâ-yı hilâf-ı şerîf rencide itdürmeyesin muhtaç-ı ^carz ile yazub bildiresin

s. 104

hk. 251

Beğîn ademisi Edsa (?) nâm zimmîyeye verildi fi 27 M(uharrem) sene (98)5

Eflâk voyvodasına hüküm kî:

Mektûb gönderüb emr-i şerîf vârid olub Eflâk Vilâyeti'nden kimesne koyun cem^c ederse aher kasâbatda satmayub şarta yazıla koyun aldurmayub ellerinde emr-i şerîf olmayınca kimesneye koyun verilmeye deyü fermân olunduğu ve koyun cem^cine varan kasâbların ellerinde emirleri olub ve emri olmayan kimesnelere koyun verilmedüğün ve ol cânibde koyun bahâha çıkub sâir zamânlar gibi olmaduğun bildürüb ve İstanbul kasâblarından Hacı Evsad (?) nâm kasâbın ademleri emretle koyun cem^cine varub akçelerin üzerlerine birağub Eflâk karyelerine tevzi^c eyle deyü teklîf ve takâza eyleyüb rencide iderler şimdide değin koyun almaya gelen kasâblar ve celebler akçeleriyle kendüler karyeler

üzerine çıkub emr itdürüb koyunu olanlar getürüb rızâlarıyla ele gelmişlerdir deyü ‘arz eyledüğün ecilden buyurdum kî:

Vardukda emr ile koyun için varan kasabları rencide itmeyüb ol vilayette narh-ı cârî niceleri koyunları olub bey^c idenlerden kasâbları ile bazâr itdürüb narh üzerinden eksik bahâyla işleyüb reâyâyı rencide itdirmeyesin muhtâc-ı ‘arz olan husûsları yazub ‘arz eyeleyesin.

hk. 252

Mezkurân çavuşlara verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Diyarbakir beğlerbeğine ve defterdârına hüküm kî:

Mektûb gönderüb mukaddemâ Livâ-i Ruha’nın cedîd hâsları mültezimleri olan Murad Han ve Şâh Mehmed ve Ahmed nâm kimesneler zimmetlerinde teslimatlarından mâ‘ada on beş kere yüz bin ve elli bin elli dört akçe sâhü’l-bâki olduğundan gayrî mezkûr Murâd Hân’ın zimmetinde hâsların kıstında beş bin bin altı yüz akçe ve hanun kıstından dokuz bin beşyüz doksan iki akçe bakiyyesi olub husulü bâbında nice müddet habs olunub şaki olmağla mukata‘âtında küsuru yoğ iken mücerred bey^c ve ketm için emlâk ve esbâbını müdâhale ile ahire temlik idüb hüccet verib ‘inâddan hâlî olmamağla zimmetinde olan bâkînin husulü mümkün olmayub sâl-be-sâl eda itmeğe ta‘ahhüd eylemiş iken yine muhâlefet eyledüğün bildirdiğiniz ecilden mezbûr südde-i sa‘adetimde ele getirülüb Diyârbekir çavuşlarından Kara Nurullah’a koşulub irsâl olunmuşdur buyurdum kî:

Vusul buldukda mezbûrunun zimmetinde olan bekâyâyı tahsil ittirüb hazine-i ‘âmirem için alub kabz eyleyesin.

s. 105

hk. 253

Mirzâ Çavuş’un ademi Hasan’a verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Zülkadriye beğlerbeğine ve Mar‘aş ve vilâyet-i Zülkadriye kâdılarına hüküm kî:

Bundan akdem Ma‘raş zü‘emâsından İbrâhim ve erbâb-ı tımârdan Mustafa ve Muhammed Çavuş ve Hamza ve ‘Abdurrahman ve Hasan ve Hüseyin ve ‘Ali nam kimsneler dergâh-ı mu‘allâmaya gelüb ‘Arab Mirzâ Çavuş’un ve oğullarının mübâşirlerinin şimdiye değin mübâşeret itdükleri husûslardan olan bel‘iyyât ve ketmiyâtda yigirmi altı bin altun ve beş oğlu ve kefile dört bin altuna iltizâm itdiğü hâslardan olub bey^c itdüğü mevâdî dört bin altuna kî cem‘ân otuz bin altuna iltizâm eylemişler idi bu bâbda mâliye tarafından hükm-i şerîf verilmiş iken ol cânibe varduklarında teftişe mübâşeret olunmayub ihmâl olunmağla kalmışdır deyü mukaddemâ hükm-i şerîf alub gidilen Mehmed Çavuş ve Emin ve Yusuf ve Ca‘fer nâm kimesneler gelib şekvâ eyledikleri ecilden mezbûr Mirzâ Çavuş’un oğlu ve ademi dergâh-ı mu‘allâmada bulunmağla cümlesi mukayyed u mahbûs dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından Mustafa Çavuş koşulub tekrâr mâliye tarafından emr-i şerîf virilüb irsâl olunmuşken hâlâ dahî teftişe mübâşeret olunmayub ‘avk u te‘hir olduğun istima’ olundu imdi mirâren ahkâm-ı şerîfe gönderülüb muhkem tenbih olunmuşken bir kaç defa^c ihmâl u müsahele olunub henüz dahi teftişe mübâşeret olunmadığına sebep nedir bu husûsa mu‘âtab olmuşsuzdur buyurdum kî:

Vardukda bu defa^c gereği gibi mukayyed olub sabıkan teftişi ferman olunan husûsları mâliye tarafından irsâl olunan hükm-i hümâyûnum mücebince onât vechile dikkat u ihtimâmla teftiş idüb zimmetlerinde her nemikdâr mâl zuhûr iderse bi-kusûr tahsîl itdürüb vukû^c üzere yazub ^carz eylesin beher hal bu def^a husûs-ı mezbûru ber-taraf idüb ihmâl u müsâhale olunmağla tekrar emr-i şerîf irsâline ihtiyâç olmaya şöyle ki bu defa^c dahi teftiş olunmayub eğer mezbûr ^cArab Mirzâ ve eğer mezkûrlar zimmetlerinde olan mâl tahsil olunca envâ^c-i ^cinayete mazhar vâki^c olursuz ana göre mukayyed olasin.

hk. 254

Mehmed Çavuş'a verildi fi 27 M(uharrem) sene (98)5

Diyârbekir beğlerbeğine ve defterdârına hüküm ki:

Senki beğlerbeğisin mektûb gönderub irsâliye zamânı olub yüz elli bin filori tedârik olunub irsâl olunmak üzere olunduğu ama ol diyârda altunun vücûdu olmayub hâlâ yarâr ve mukaddem âdemler tedârik olunub bir ay müddet ile vilâyete celbden doksan bir akçeye kırk bin filorinin hidmetin ^cuhdesin alub küllî say^c zâhir olmağın irsâl olunub inşallah yüz elli bin filori tamam cem^c olunub irsâl olunmak üzere olduğun i'lâm eylemişsin imdi eyu tedarik olunmasın buyurdum ki:

Vusûl buldukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub ale't-ta^ccil hazır ve mevcûd olan hazineye vech ve münâsib gördüğün üzere altuna tebdil etdürüb mu^caccelen asitâne-i sa'âdetime irsâl ve teslîmi hazîne eylemek bâbında envâ^c-i mesâ^c-i ^cameliniz vücûda getüresin hazineye mu^caccelen irsâl olunmak mühimmdir ihtimâmda dakika fevt itmeyesi.

s. 106

hk. 255

Mehmed kethüdânın ademisi Ahmed'e verildi fi 27 M(uharrem) sene (98)5

Kapûdan Pâşâ'ya ve Limnî kâdisına hüküm ki:

Senki kâdisın mektûb gönderüb Limnî cezîresinde hâlâ voyvoda olan Mehmed ve Geyvân nâm kimesneler Kâtib Hasan nâm kimesneyi gece ile katl idüb boğazına taş bağlayub deryâya atub hayf idtükleri sicil olunub mezkûrlar habs olunmuşdur deyü bildirdüğün ecilden buyurdum ki:

Vardukda bu husûs muktezâ-yı şer^c-i kadîm üzere görüb vech-i meşrûh üzere katl eyledikleri şer^cle sâbit olurlar ise bî-hasbi'ş-şerü'ş-şerîf lâzım geleni edâ idüb yazub bildiresün.

hk. 256

Kabur beği ademisi Musa'ya verildi fi 27 M(uharrem) sene (98)5

Haleb beğlerbeğine hüküm ki:

Kabur sancâğıbeği mektûb gönderüb emr-i şerifim mücebince Ebûriş oğlunu ele getürmek için iki bin mikdârı atlu ^cada cem^c idüb kimesneye zararları olmayub her ne alurlarsa akçeleriyle alub bir ferd mezbûrlardan müteşekkil olmamak ve zahire etmek ve anların câize koymak için Hamâ'ya dâhil olmak bâbında icâzet-i hümâyûnum taleb itmeğin buyurdum ki:

Vusûl buldukda müşarünileyh zikr olunan ʿadâyı gereği gibi zabt idüb kimesneye zararları olmamak şartıyla gelüb Hamâ'ya dâhil olmak istediklerinde mâni^c olmayub anların gönüllerince ruhsat viresin

hk. 257

Bu dâhî

Kabur beği Mehmed Beğ'e hüküm kî:

Mektûb gönderüb emr-i şerîfim mücebince Ebûriş oğlu için iki bin mikdârı atlu ʿada cem^c idüb kimesneye zararları olmayub her ne alursa akçeleriyle alub bir ferd mezbûrlardan müteşekkîl olmamak bâbında emr-i hümayûnum taleb eyledüğün ecilden ol bâbda Haleb beğlerbeğine gönderilmiştir buyurdum kî:

Vardukda varub Hamâ'ya dâhil olub zahire alınmak ve anların gönülletmek için Hama'da durub aʿdâ-yı gereği gibi zabt idüb kimesneye zulm u teʿaddî itdürmeyüb her ne olursa akçeleri ile aldurasın.

hk. 258

Dündâr Mehmed Çavuş'a verildi fî 5 S(afer) sene (98)5

Haleb'de hazine-i ʿâmire defterdârına hüküm kî:

Mektûb gönderüb Haleb hazinesi mâh-ı Muharrem'in sekizinci günü bağlayub taşrada Gök Kahide (?) nâm mahalde ʿâdet-i kadîme üzere ... tekniline fevk olunub mukaddemâ olan defterdâr nevrüz-i sultânî ibtidâsından şuru^c ve nihâyet-i Safer'de itmâm buldurub on beş ay mikdârı zaman olub ve senin cümle mübâşeretin tekrârı da olub vâki^c olan hidematda tebeddül makdûr eyledüğün bildirmiş imdi zikr olunan hazinenin muʿaccelen isâli mühimmâtdan olmağın buyurdum kî:

Vardukda emrim üzere zikr olunan hazineye gönderüb teslîmi hazîne-i ʿâmire olmak bâbında saʿy u ihtimâm idüb min-baʿd hazinenin tevfir u tekfiri bâbında dakika fevt itmeyesin.

s. 107

hk. 259

Koyun eminine verildi fî 29 M(uharrem) sene (98)5

İstanbul kâdisına ve koyun emini Ahmed Çavuş'a hüküm kî:

Mektub gönderüb mahrûse-i mezbûre kasâblarından cemm-i gâfir meclis-i şerʿe gelüb kadimden etrâfdan gelen koyun Kasâb Pınarı nâm mevzi^cde kuzu Kalyoz'da ve sığır Edirne kapusunda satulugelüb Galata ve Haslar'da olan kasablar cümle ol mevzi^clerde hâzır olub ʿâdet-i kadîme üzere tevzî^c olunurken hâlâ Galata ve Haslar kasablarından baʿzıları celebleri karşılayub ziyâde bahâyâ aher yerlerde olmağla bize küllî zarar olur deyü ʿâdet-i kadîme üzere zikr olunan mevzi^clerden gâyyri yerlerde koyun ve kuzu satılmamak için emr-i şerîf virilmesin ʿarz eylemişsin buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub zikr olunan kasab tâifesi gönderüb mûhkem tenbih eylesin kî min-baʿd ʿâdet-i kadîme muhâlif celeb tâifesi karışulmayub ziyâde bahâyâ aher yerlerden koyun ve kuzu almayub olageldiği üzere koyun ve kuzu ve sığır zikr olunan mezi^clere gönderülüb kasablara tevzî^c oluna baʿdet-tenbih eslemeyüb gelen hilâf-ı emr celeb tâifesinin o yerlerde

karuşulmayub ziyâde bahâyla olanları te'dîb idüb 'arz eylesinkî emr-i şerîfime muhâlif idenlerin haklarından geline ve senkî koyun eminsin bu bâbda gereği gibi dikkat u ihtimâm üzere olub emr-i şerîfime muhâlefet iden kasab tâifesini himayet itmekden hazer idesin.

hk. 260

Muhâsebeci olan Mehmed'in ademisi Hasan'a verildi fî 29 M(uharrem) sene (98)5

Şam beğlerbeğine ve defterdârına hüküm kî:

Hâliyâ mektûb gönderüb bundan akdem Şâm züemâsından Dervîş nâm kimense dergâh-ı mu'allâma gelüb kendiye Şâm muhâsebeciliği verilmek şartıyla mukaddemâ muhâsebeci olan Mehmed'in 'avârızından ve nüzûlden ve mukâta'âtıdan zimmetinde beş bin altun zuhûra getürüb zuhûra gönderdiği kendü mâlından edâ itmeğe müte'ahhid olub husus-ı mezbûr için emr-i şerîf alub varub muhâsebecilik hidmetinde olub lakin husus-i mezbûre kendüsü bi'z-zât cüret idemeyüb ve zuhûra gelmeyüb zikr olunan emr-i şerîfi sen gönderdükde ol emr-i şerîf mücebince mezbûr Mehmed'in ahvâli görölüb ba'zı mu'temedün-'aleyh Müslümânlardan tefahhus olundukda merkûm Muhammed cem'-i zamanda 'avârız ve nüzul hidmetine karışmayub ve kabz-ı mâl olmuşdur deyü haber verdikleri ecilden mezbûr Muhammed'in ahvâli görölüb ba'zı mu'temedün-'aleyh Müslümânlardan tefahhus olundukda merkûm Muhammed cem'-i zamânda 'avarız ve nüzûl hidmetine karuşmayub ve kâbz-ı mâl olmamışdır deyü haber verdikleri ecilden mezbûr Mehmed'in muhâsebeciliği ecilden mezbûr Mehmed'in muhâsebeciliği geri verilmeyüb lâkin merkûm Dervîş'in şart itdüğu beş bin filori bi-kusûr almasın emr idüb buyurdum kî:

Vardukta mezbûr Dervîş'in şart üzere zuhûra getürü ise kendü mâlından edâ ideceği beş bin filori emrim üzere bi-kusûr alub kabz idüb tercihle kabz itdiresün ve bi-kusûr teslim itdüresin yazub bildiresin husus-u mezbûrda te'hîr u tagallüb olunmakdan hazer eylesin.

s. 108

hk. 261

Dergâh-ı mu'alla topçularından Semevât (?) karındaşı Şa'bana verildi fî 21 M(uharrem) sene (98)5

Adana kâdısına hüküm kî:

Mektûb ve suret-i sicil gönderüb Hasköy kazâsına tâbi' karye-i Bölecekti'den (?) İsmahas (?) Kâsım nâm kimesne Ada nâhiyesine tâbi' Sekbânlu nâm karyeden 'Abdullah oğlu Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i da'vâ idüb İbrâhim nâm oğlum Doğanca Vîrânı dimekle ma'rûf tımârından gelüb karye-i mezbûreden gelüb karye-i mezbûreden Kurd nâm kimesnenin evine konub anda mezbûrân Hüseyin ve Kurd merkûm oğlum katl idenler deyü mezbûr Hüseyin ve merkûm İbrâhim konur Kurd'un evine konub anda iken kılıç ile urub katl idüb cem'-i esbâbın alub ve kendisi bir 'arabaya koyub bana arkasına kaldırıverdim iledüb Arda nâm nehre bıraktı deyü ikrâr itdiği sicil olunub hâlâ mezbûr Kurd ahz olunuz habs olunduğun bildirdiğün ecilden şer'le ahvâli görölmesin emr idüb buyurdum kî:

Vardukda husus-ı mezbûr bir defa^c şer^cle fasl olmayub üzerlerinden on beş yıl mürûr itmiş değil ise hakk üzere dikkat ile teftiş u tefahhus idüb göresin ‘arz olunduğu üzere olub vech-i meşrûh üzere katl itdiği şer^cle sâbit olursa ol bâbda muktezâ-yı şer^c kadîm ne ise icrâ idilenü yerine koyub hilâf-ı şer^c iş olmakdan hazer idesin.

hk. 262

Mektub getüren hisâr erine verildi fî 7 S(afer) sene (98)5

Haleb defterdârına hüküm kî:

Sâbika Selemiye beği Ahmed mektûb gönderüb livâ-i mezkûr beği olan Sa‘dullah bundan akdem livâ-i mezbûre mutasarrıfının Ta‘bur-ras (?) nâm karyede iki kavanos altun bulunub karye-i mezbûrede olan kal’a dizdârı ve hisâr erenleri ve karye halkının ma‘rifeti ile mîr-i müşârün-ileyhe teslim olunduğu istimâc olunur lakin sıhhat üzere kime teslim olunduğu bilinmeyüb görölmesi husûsun bildirmeğin buyurdum kî:

Varıcak zikr olunan mâl husûsun kal’a-i mezkûre dizdârından ve müstahfizlarından ve mîr-i müşârünileyhden ve köy halkından onât vechile teftiş idüb kim almışdır ve nemikdârdır ma‘lûm idinüb dahî kime teslim olunmuşsa taleb idüb alub dahî vukû‘u üzere yazub bildiresin.

hk. 263

Edirne’de bostân oğullarından Bakımcı (?) Mehmed’e verildi fî 28 M(uharrem) sene (98)5

Yeniçeriler ağâsına hüküm kî:

Mahrûse-i Edirne’de bostâncılarım bâşı olan Hızır mektûb gönderüb mahmiye-i mezbûrede hassa bostânlarda hidmet iden bostân oğullarının gönderilen mevâcib defter mücebinece dörtyüz altmış yedi nefer oğlânın bi’l-fi‘il girince ve mevcudan altmış yedi nefer oğlân noksân üzere olub hidmet zamânı olmağla oğlâna ihtiyâç olduğun bildirmeğin zikr olunan altmış yedi neferin yerine ‘ulûfelü ‘acem oğlânlarından gönderilmek emr idüb buyurdum kî:

Vardukda emrim üzere Serez’de (?) olan ‘ulûfelü ‘acem oğlânlarından yarâr olanlardan hidmete kâdir altmış yedi nefer oğlânı mahmiye-i mezbûreye gönderüb müşârün-ileyhe teslim idesin.

s. 109

hk. 264

Küçük DüNDAR’a verildi fî 29 M(uharrem) sene (98)5

Menteşâ beğine ve livâ-i mezbûr kâdılarına hüküm kî:

Mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda vâki^c sûhte tâ’ifesi muttasıl fesâddan hâlî olmayub dâ’imâ ziyâde cem‘iyetler idüb ele getirülüb haklarından gelinmesine küllî yoldâşlar lâzım olduğun ve zuhûr iden sûhte tâ’ifesi aher vilâyetden olmayub livâ-i mezbûrenin kadîmî kurâlarından atâları ve karındâşları ve sâ’ir akrabâları ma‘lûm iken vilâyetin â‘yânı siyânet idüb kış eyyâmlarında evlerinde sâkin olub bahâr eyyâmında çıkub fesâda mübâşeret eyleyüb ele gelenlerin dahî ellerinde bulunan esbâblar şer^cle sâbit olmak için ikdâm oluna zararlarından havf idüb vilâyet halkından kimesne şehâdet itmeyüb ve kuzzât dahî mukayyed olmayub kâdılıklarında ‘aleniye nice fesâd itdiklerinden hafiyeten haber virmezler deyü kuzzât ve zü‘emâ ve erbâb-ı tımâr mu‘âvenet idüb havâss-ı hümâyûn

ve serbest karyelerde iken kimi ehl-i fesâdı  umumen akrabâlarından ve yatâklarından ve durâklarından teftiş olunmasın  arz eylediğın ecilden buyurdum kî:

Vardukda senkî sancâkbeğisin  arz eylediğın üzere bu bâbda sancâğın kâdılarıyla gereğı gibi dikkat ve ihtimâm üzere olub livâ-i mezbûrede fesâd ve şenâ at iden ehl-i fesâd sûhte tâ'ifesini eğer havâss-ı hümâyûn ve eğer serbest karyelerden yatâklarına ve durâklarına bi'l-cümle şer le buldurması lâzım olanlara buldurub ve ne mahalde cem iyete niyet eylediklerin hafiyyeten haberler alub kâdılar dah  taht-ı kazalarında fesâd niyetine cem iyyet iden ehl-i fesâdın cem iyetlerini ne yerde idüğü sana i l m eyleyüb vilâyetde sâkin olan bölük halkı ve yeniçeri ve z em  ve erbâb-ı tümör ile varıb öyle hüsn-i tedbîr ve tedârik idüb dah  anın gibi ehl-i fesâd her ne mahal olursa üzerlerine varub ele götürüb getürüb şer le haklarından gelinmek lâzım geldiğın haklarından gelüb muhtâç-ı  arz olanların habs idüb  arz idesin bu bâbda sancâğında sâkin olan kapum kullarına ve yeniçeri ve s  ir z  em  ve erbâb-ı t m ra muhkem tenbih i l m eyleyesinkî lâzım geldikte ihmâl itmeyüb ehl-i fesâd suhte tâ'ifesinin ele get r lmesinde gereğ  gibi mu  venet eyleyeler anun gibi dirlik tasarruf idüb emr-i şerîfime muhâlif te all l idenleri isimleriyle yazub  arz eyliyesink  dirlikleri alınub ahire verile vilâyetin hıfz u hir setin ziyâde mühimdir ana göre tedârik edesin.

hk. 265

Keth dasına verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Kastamonu beğine hüküm k :

Ol canibde işlenen bakır üzerine ba zı      altundan yalduz itdirüb kall blıkda (?) ol altun z yi  olmağ  min-ba d ol mak le b k r üzerine ne yald z itdirilmek emr idüb buyurdum k :

Emrim üzere b k r üzerine i leyenlere gereğ  gibi tenbih eyleyesin min-ba d bakıra altun yald zlar itdirilmeyeler ba det-tenbih i leyenleri yazub  arz eyleyesin emrime muhâlif i  itdirmeyesin.

s. 110

hk. 266

Ahmed  avu  'a verildi f  29 M(uharrem) sene (98)5

Amâsra ve  nebolu ve Bartın k d larına hüküm k :

Hâliyâ Kefe n zır  olan Mustafa bir gemi ile mirî y ğdan ve rençber yığından  st nbul'a y ğ gönderüb gelirken gemi m l ki olub tul m ile y ğ ol y lıdan çıkub karye halkın aldıkları i l m olunmağın zikr olunan y ğ her kimde ise cem  olunub bir gemiye konulub  st nbul'a gönderilmesin emr idüb buyurdum k :

Vardukda bu bâbda her biriniz mukayyed olub anun gibi taht-ı kazânuzda olan y lılara gelüb çıkan y ğ kaç tul m ise cem  idüb bir gemiye koyub mu temed n- aleyh adamlarınızla mahrûse-i  st nbul'a aldırasın ve kaç tulu  ise yazub bildirsin şöylekî zikr olunan gemiden gelib y lıya çıkan mirî y ğdan ve gayriden cümlesi bi't-tamam cem  oluna ve yâhûd bu bahâne ile kimesneden ahz u celb olunmaya asl  ve kat iyyen   zr n z makbûl olunmayub  arzla ku(r)tulmaz an  göre mukayyed olub ihmâlden hazer eyleyesin .

hk. 267

Ahz-ı hüküm getüren (?)Sinan nam kimesneye verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Kefe kâdısına hüküm kî:

Mektûb gönderüb kazâ-i mezbûreden Gemlik nâm mevzi^cde mürûr iden tarîk-i ‘ammda kadîmî sanduk ve bağlar olub zikr olunan tarik-i ‘ammdan at ve katır ve bârgir ile mürûr olunagelüb lakin hâlâ matbah-ı âmireye tarîk-i mezbûrdan odun gelmek fermân olunmağın Müslümanlar ‘araba ile mürûrdan ziyâde müzâyaka çeküb zikr olunan yol iki ‘araba birbirine münâsib geldüğü zamanda mürur ideceği mikdârı tevsi^c olunmak lâzımdır deyü Sinan nâm sipâhî mübâşir olmasın ‘arz eylediğin ecilden buyurdum kî:

Hükûm-i şerifim vardukda ehl-i vukûfla zikr olunan yolun üzerine varub mezkûr Sinan mübâşeretiyle ve ehl-i vukûf ma‘rifetle ve bağlar sâhibleri rızâlarıyla vech-i münâsib görüldüğü üzere lâzım ve mühim olan yerleri ber-vechle tevsi^c itdiyesinkî ‘arz eylediğin üzere iki ‘araba birbirine mukâbil geldikte müzâyaka çekmeyüb mümûr ideler ve itmâma erişdükden sonra ne vechle tevsi’ olunduğun yazub bildiresin.

hk. 268

Mehmed Çavuş’a verildi fî 17 S(afer) sene (98)5

Şâm beğlerbeğine hüküm kî:

Mektûb gönderüb Dürzî tâ’ifesine gemiler ile gelan ‘acemi oğlanları ve yeniçeri tüfenk getirüb bey^c idüb sabıkadan dahî tüfenkleri olmağla şimdiiyedeğin tâ’ife-i mezbûre gerü tüfenkler olmağla evvelkîden ziyâde ‘isyân ve tuğyân idüb temmerüd ve ‘inâdları yevmen fe yevmen mütezâ’id olmuşdur deyü bildirdiğin ecilden min-ba^d ‘acemi oğlanlarına yeniçerilere tüfenk bey^c itdürmeysin deyü rüesâyâ mühkem tenbih olunmuşdur amma ol cânibde Şâm yeniçerîleri tâ’ife-i mezbûreye tüfenk bey^c itdükleri i‘lâm olunmağın buyurdum kî:

Vardukda dâimâ tüfenk husûsuna mukayyed olub yeniçeri ağâsına getürdüb gereği gibi tenbih eylesesinkî min-ba^d Şâm yeniçerilerine tâ’ife-i mezbûreye râğbet tüfenk bey^c itmeyeler emrime muhâlif tüfenk bey^c idenlerin dirliklerin alub müstehak olanlara tevcih idesin ve züemâ ve erbâb-ı tımârdan dahî tâ’ife-i mezbûreye tüfenk bey^c idenleri yazub ‘arz eylesesin ve şehirliden ve re‘âyâdan ve tâ’ife-i mezbûreden ve mirîden her kimin elinde tüfenk olursa alub habs eylesesin.

s. 111**hk. 269**

Dündâr Mehmed’e verildi fî 5 S(afer) sene (98)5

Anâdolu beğlerbeğine ve vilâyet-i mezbûrede vâki^c olan kâdılara hüküm kî:

Hâlâ Kütâhya kâdısı mektûb gönderüb vilâyet-i Anâdolu’da ve gayride çengiyân demekle ma‘rûf ba‘zı çingâne ve gurbet tâ’ifesi olub vatan-ı mu‘ayyeneleri olmayub ve bir yerde karâr itmeyüb seyyâh tavrında dâ’ima bir şehir ve bir kasaba kurbunda konub bir kaç günden sonra bir yere dahî gidüb ve zinâ-i câriyeler idünüb ve kimsenenin taht-ı nikâhında olmayan cemîle ‘avretleri menkûha nâmına yanlarına alub vardukları yerlerde alât-ı lehv ve tarıyla fisk idüb ve ol diyârın eşkiyası gelüb

aleniyyen fiil-i şeni'ye mübâşeret idüb ahz-ı mal itmekle küllî zar u ziyana mâlik olub ol sebebdan nice kimesnelerin sermâyeleri ellerinden gidüb müflis olub ve nice kimesnelerin evlâd ü 'iyâlleri ehl-i hevâ olub zabt idmeyüb ve tâ'ife-i mezbûrenin ekserî hırsuz ve kuttâ'ü't-târik olub fisk ve fesâddan hâlî değillerdir deyü bildirmeğin buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda her biriniz gereği gibi mukayyed olub tâ'ife-i mezbûre her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olursa ahvâllerin tetebbu' idüb anın gibi hilâf-ı şer' rıza'ları zâhir olanların hakkında cürümlerine göre hakk-ı muktezâ-yı şer' ne ise icrâ eylesin ve aralarında ehl-i fesâd ve kuttâ'ü't-târik kimesneler olub fesâdları sâbit olub ve şer'-i şerîfe da'vet olundukta itâ'at itmeyenlerin gereği gibi haklarından gelesin muhtâç-ı 'arzd olan husûsları yazub 'arz eylesin ve zikr olunan tâ'ifeden vech-i meşrûh üzere 'aleniyyeten şer'-i şerîfe muhâlif vaz' idüb bu defa' emr-i şerîfim mücebince men' olduktan sonra memnû olmayanlara mecâl vermeyüb haklarından gelesin.

Bu dâhî Bir sûreti Karamân'a

Bu dâhî Bir sûreti Adana'ya

Bu dâhî Bir sûreti Haleb'e

Bu dâhî Bir sûreti Mar'aş'a

Bu dâhî Bir sûreti Bağdâd'a

Bu dâhî Bir sûreti (Boş)

hk. 270

Mezbûr çâvuşa verildi fî 15 M(uharrem) sene (98)5

Kratova'ya varınca vâki' olan kâdırlara hüküm kî:

Hâliyâ mahrûse-i İstanbul'da mi'mâr odalarında maktul bulunan dergâh-ı mu'allâm silahdârlarından (boş) katlinde bi'l-fi'il Kratova nâzırının ademlerinden biri bile olduğu haber verilmeğin mezbûr nâzır ve ademleri her kangınızın taht-ı kazâsın(d)a bulunursa gönderilmek emr idüb buyurdum kî:

Vardukda mezbûr nâzır ve ademleri her kangınızın taht-ı hükümetinde bulunursa bu bâbda mazanna olan ademisin kayd u bend ile ve mezbûr nâzır ve sâ'ir ademlerini ma'ân varan çâvuşuma koşub gönderesin şöyle bilesin.

s. 112

hk. 271

Hasan Çâvuş'a verildi fî 12 S(afer) sene (98)5

Haleb defterdârına hüküm kî:

Mektûb gönderüb mukaddemâ Trablus ve tevâbi'-i mukâta'ası ziyâde ile David ve Metahim (?) nâm Yahûdîler iltizâm ve tasarruf eylediklerin mukâta'a-i mezbûre gerü ziyâde ile südde-i sa'adetimden Sa'id oğlu Muhammed'e verilmeğin anda ihrâç olunmuşdur hâlâ mezbûr Muhammed gelüb mezbûran Yahûdilerin hüccet-i şer'iyeye ile mukâta'a-i mezbûrdan üç binden ziyâde altun mukayyed zatları vârid alınub ve nice mahvı olsun didikde mezbûr Yahûdiler ol cânibde bulunmağın südde-i sa'adete gitdikleri haber alunub zimmetlerinde olan mâl-ı mirî tahsili için kayd u bend ile

gönderilmek ricâsına ‘arz eylemişsin imdi mezkûrân Yahûdiler ele gelmeğin dergâh-ı mu‘allâm çâvuşlarından koşulub irsâl olunmuştur buyurdum kî:

Vardukda mezkûrların zimmetinde olan mâl-ı mirî her nemikdâr ise bikusûr tahsil idüb bir akçe bâki^c kodurmayub nemikdâr mâl-ı mirî tahsil olunduğun yazub bildiresin.

hk. 272

Cemâ‘at-ı mezbûreden Emir Şah’a virildi fî 7 S(afer) sene (98)5

Konya Aksarây Belvirân ve Eskiîl kâdılarına hüküm kî:

Senkî Eskiîl kâdısının mektûb gönderib havass-ı hümâyûndan Eskiîl’e tâbi^c Sernedi (?) nâm cemâ‘at meclis-i şer‘e gelüb mukaddemâ Bâyzâid Çâvuş nâm kimesne altı sene rüsûmumuzu iltizâm idüb nice zulüm ve te‘addi eyledikten sonra vilâyet-i Karaman hâslarına nâzır olub nezâreti zamânında dahî bizi ahire iltizâm vormeyüb kendüsü zabt idüb envâ‘-i zulm idüb tekrâr Yâpâlu oğlu nâmına yine iltizâm idüb her devirde yetmiş nefer atlu ve otuz ‘adet doğan ile üzerine konub katukluk için günde on ‘aded koyun ve otuz ‘aded ok ve otuz kile arpa ve bunun emsâli bal ve yağ ve sâir levâzım alub ve evden eve otuzar akçe selâmlık alub ve şer‘le üzerlerine nesne sâbit olmadan her birimizden yirmibeşer ve otuzar altunumuz alub ve resm-i ağnâm koyun başına üçer akçe birer koyunumuz alub ve resm-i arusâne ikişer yüz akçe alub ve resm-i çift kânûn üzere otuz altı iken ikişer altun alub bunun emsâli zulmünün nihâyeti yokdur deyü tazallum eylediklerin ‘arz eylemişsin buyurdum kî:

Süleyman Çâvuş vardukda mezbûru zikr olunan cemâ‘atten da‘va-yı hakk idenler ile beraber idüb bir defa^c şer‘le fasl olmayub on beş yıl mürûr itmeyen da‘vaları hakk üzere teftiş idüb göresin ‘arz olunduğu üzere üzerinde ashâb-ı sunufdan kimesnenin nesnesi zuhûr iderse şer‘le sâbit olan haklarında hüküm idüb alıveresin ve ne makûle koyun sâbit olub alıverdüğün yazub bildiresin ama hâlâ teftiş-i hakk üzere olub mürur idenerden hazer idesin.

s. 113

hk. 273

Yenişehir kâdısına verildi fî 3 M(uharrem) sene (98)5

Yenişehir beğine ve kâdısına hüküm kî:

Mektûb gönderüb vilâyet-i mezbûrede kırımış ve hurda akçe şâyî^c olub hâlâ ‘avârız akçesi tahsilinde Müslümânlar ziyâde ‘usret çekmişlerdir ve ba‘zı kimesnelerin ellerinde beşer bin hurda kırımış akçe bulunub anun gibi sû‘âl oldukda yetmiş ve seksen akçe alduk deyü cevâb virüb ve bi’l-cümle kalb ve kırımış akçenin ıslâhı bâbında Müslümânlar hüküm-i şerîf ricâ itdiklerin ‘arz itmişsin buyurdum kî:

Bu husûsa gereği gibi mukayyed olub anın gibi ellerinde kalb ve kırımış akçe bulunan kimesneler ele getirüb ahvâllerin onât vechle şer‘le teftiş ve tefahhus idüb göresin fi’l-vâki^c ellerinde kalb akçe bulunan kimesneler kendüleri almışdır ve alet ve esbâbları var mıdır ve kimden almışdır buldurub şer‘le sâbit olan mevâdî suret-i sicilleriyle alet ve esbâblarıyla ve bulunan kalb akçe ve altunu bile cümlesin bir kiseye koyub mühürleyib gönderesin ve kendülerin habs eyleyesin sonra

emrim nevehle sâdır olursa mücebiyle ‘amel eylesin amma bu bahâne ile kendü hâllerinde olanlara dahl olmakdan hazer idesin.

hk. 274

Kâdının ademisine verildi fî 11 S(afer) sene (98)5

Bolu beğine ve kâdısına hüküm kî:

Hâlâ Akçeşehir kâdısı Abdü'l-kerîm mektûb gönderüb Bolu'da beytü'l-mâl emini olan Hüseyin re'âyâ tâ'ifesin rencide idüb habs idüb sefâlete gitmek istedikde meclis-i şer'e da'vet olunub geldikde Mevlânâ-yı mezbûreyi tahfif idüb senin boğazına zencîr urub gezdirdi (gezdiririm) deyü kelimât idüb mahkeme basub darb itmek istediğün 'arz itmeğin buyurdum kî:

Fi'l-vâki' 'arz etdüğü sâbit olursa vukû'u üzere yazub 'arz eylesin.

hk. 275

Şehrizol beğlerbeğine hüküm kî:

Sürücek beği İsmâ'il mektûb gönderüb Sürücek sancâğında hâlî ve harabe hariç-ez-defterlüler uğrağı ve harâmi yatâğı mevzi'dir ve abât olmağa muhtaç haylî mezra'c olub şenledüb aher yerde tımar verilmemek üzere et ve tuza yarâr 'aşiret sâhiblerine hâllerine münâsib tımâr tarîk ile fermân olunursa vilâyete ve mâl-ı mirîye nâfi' olduğun 'arz eylemeğin buyurdum kî:

Vusûl buldukda bu husûsu göresin fi'l-vâki' livâ-i mezbûrda hâlî ve harâbe yerler olub kimesnenin yazılısu ve nizâ'ıluşu değil ise anun gibi yerleri şenledüb ma'mûr ve abâdan eyleyüb iç illerde tımâr olmamak üzere tâlib olanlardan yarâr kimesnelere vech ü münâsib gördüğün üzere olanlardan senevî sekiz akçe üzere ber vech-i tımâr tevzi' eyleyüb mezkûranı gönderesin kî berâtları verile.

s. 114

(Yev)mü's-Sâlis Fî 18 Safer Sene 985 (Salı, 7 Mayıs 1577)

hk. 276

Basra Yâyâbâşı Mehmed Çâvuş'a verildi

Basra beğlerbeğine hüküm kî:

Kâ'be-i Şerîfe'ye her sene gönderilegelân örtünün aşağısına âyet-i kerîme yazılmakla hüccâc varduğu zamanda zabt olunmağa imkân olmamakla ayağ altına çektiği istimâ' olunub imdi min-ba'd örtünün aşağısına âyet yazulmayub nakşolunmasın emr idüb buyurdum kî:

Varıcak bu bâbda mukayyed olub örtünün yere yakın yerine âyet-i kerîmeden nesne yazdırmayub nakş itdiresin.

hk. 277

Bu dahi

Basra emir-i haccına hüküm kî:

Şimdikihâlde Basra yolundan giden hüccâc ol rahtda saadet-i ... teveccüh itdüklerinde gâfil (?) ile sür'ât üzere yürümeği namâz vakti oldukda edâ-i salat olunmağa tevakkuf oluna ba'zı müddet ömürde bir kere kazâ olan niçün günde beş kere farz olan salatları terk olunur deyü 'ilâm olunub imdi

bu husûsa rızâ-yı şerîfim yokdur ahvâlleri tedârik olunub berâyaca İslâm riâyet olunmak lâzımdır buyurdum kî:

Varıcak bu bâbda mukayyed olub yollarda salat vakti geldikte suyu olanların tecdid-i vudu^c idüb suyu olmayanlar muktezâ-yı şer^c edâsına teyemmüm idüb mümkün olduğu denlü edâ-yı salat idecek mikdârı kâfile-i hüccâcî te'hir itdiresin edâ-yı salat idesin mukaddemâ dahi bu(nu) iki suret gönder(esin)

hk. 278

Mehmet Çavuş'a verildi

Haleb beğlerbeğine hüküm kî:

Haleb re'âyâsından Abdu'l-vahhab oğulları Kahyâ ve Süleymân nâm kimesne Eburiş oğlu ile müfsiddir deyü mukaddemâ 'ilâm olunmağla Kıbrıs'a göndermek için hükm-i şerîfim gönderilmişti hâlâ Kabûr beği Mehmed mektûb gönderüb mezkûr içerd(en) Eburiş oğluna kâğıd gönderüb beğlerbeği ve beğler ve sipâhlar oğlu ittifâk idüb seni basmak mukarrerdir kî Sürücek'e tebdîl eyle deyü bildirüb gönderdüğü kâğıdlar ele getürölüb aynı ile gönderilmeğin mezkûrları ele getürüb dahi ehl ve 'iyâlleriyle ol yerde 'ulûfelerin kesüb Kıbrıs'a sürgün eyleyüb yarâr ademlere koşub cezireye gönderesin deyü mukaddemâ hükm-i şerîfim gönderilmişdi hâlâ ol emr-i şerîfim 'âlâ-makâne makarr-ı mürurdur buyurdum kî:

Vardukta mezkûrlar evâmîr-i sâbıkım mücebince Kıbrıs'a sürülmüş değil ise asla te'hir u tevakkuf itmeyib fermân-ı şerîf-i sâbıkım mukdezâsınca ol yerlerde mezkûrların 'ulûfesin kat^c idüb ehl u 'iyâliyle Kıbrıs'a gönderesin varub vâsıl olduğuna beğlerbeğinden temessük süresin ihmâl itmeyesin sonra münâsib olursun bilmiş olasın

s. 115

hk. 279

Mehmed Çavuş'a verildi fi 7 S(afer) sene (98)5

Haleb beğlerbeğine hüküm kî:

Zülkadriye'den Kanabaid (?) oğlu dimekle ma'rûf kimesnenin zimmetinde mâl-ı mîrî olub tahsîli için Zülkadriye beğlerbeğine hüküm gönderilmiştir buyurdum kî:

Varıcak mezkûru ol cânibde habs idüb ele getürüb dahî yarâr ademlere koşub müşarünileyh beğlerbeğine ulaşırdırasın mezkurun Zülkadriye varması lâzımdır ihmâlden hazer eylesin tez zamânda ele getürüb gönderdiğün yazub bildiresin.

*16

Kırk Kilisa beğine hüküm kî:

Mektûb gönderüb hükm-i şerîfim vârid olub Kızılca müsellemlerin evvelki nevbetlüsü elli beş nefer müsellemler ihraç idüb ada ...

¹⁶ Bu hüküm numaralandırılmamış, eksik bırakılmış ve üzeri çizilerek iptal edilmiştir.

hk. 280

Ademi Mustafa nâm kimesneye verildi fî 13 Ra(Rebiü'l-evvel) sene (98)5

İlbasan beği Bâyezid Beğ'e hüküm kî:

Mektûb gönderüb Belgrad kâdısı Mevlânâ Şems zide-fazlehuya emr-i şerîf vârid olub ... mukaddemâ Delvine sancağı sana virildikte Furûş 'âsilerini ıslâh idüb ve cizyelerin göndermeğe müte'ahhid olduğu ecilde üç yıllık cizyelerin senden alub göndermek emrim olduğu lakin livâ-i mezbûr sana sadaka olundukda 'asâkir dahi verilip lâzım oldukça mu'âvenet etmekle zikr olunan 'âsilerin üç sene cizyeleriyle dört sene 'âded-i aġnâmları cem' olunub irsâl olunduġun sonra Endik (?) 'isyân itmekle 'âsiler dahî gerü 'isyân idüb 'asker taleb olundukça sefer vakti olmaġla verilmeyüb ve mezbûr 'âsiler sarb daġlarda olub piyâde lâzım olub Delvine sancaġının cüzvî piyâde tüfenk-endâzı olmaġın ıslâhları mümkün olmamış idi ve mukaddemâ sana Tokat kal'asının ta'miri fermân olunmaġla cümle tedâriki görölüb hâzır durduġun lakin asâkir taleb olundukça size tenbih olunmuştur deyü varılmaġla binâsı mümkün olmaduġun ve çünkü 'âsilerin cizyelerinden taleb olunur şart-ı sâbıkım mücebince yine âsilerin ıslâhı ve Tokat kal'asının ta'miri geri sana ikrâr olunmasın ve ... ve Delvine beġleri mu'âvenet itmelerin ve kal'a-i mezbûr binâ olundukdan sonra 'âsileri ıslâh idüb cizyelerin göndermeġi müte'ahhid olduġun bildirmişsin imdi Delvine beġi sana mu'âvenet itmek emr olunub ve kal'a-i yine ta'mir idüb güzeşte cizyelerin tahsîl eyleyüb gönderilmesin emr idüb buyudum kî:

Vardukda bu bâbda onât vechle mukayyed olub varduġu yazuya getürüb müşarunileyhin mu'âveneti ile zikr olunan Tokat kal'asının emr-i sâbıkım mücebince mu'accelen ta'mir idüb ve 'âsileri hüsn-i tedbir u tedârikle ıslâh idüb müte'ahhid olduġun cizyelerin dahi bi-kusûr cem' u tahsîl eyleyüb gönderüb hızâne-i 'âmireye dâhil ittiresin.

s.116**hk. 281**

Mezbûr çavuşun ademi Derviş'e verildi fî 22 S(afer) sene (98)5

İznîk kâdısına hüküm kî:

Taht-ı kazândan Süleyman ve Mehmed nâm ehl-i fesâd Sular nâm karyede Emine nâm hâtûnun evin basmak niyetine gelüb yoldâşlarından ba'zı firâr idüb mezbûrlar ele getürölüb ikrârları sicil olunub firâr iden yoldâşları dahî ele getürölüb teftiş olunmak lâzım olmaġın bu bâbda Dervîş Çavuş mübâşir ta'yîn olunub buyurdum kî:

Vardukda mezbûrların gıybet iden yoldâşları ve sâir kutta'u't-târik olan ehli fesâdı müşarün-ileyh çavuşum mübâşeretiyle yataklarına ve tavârlarına ve bi'l-cümle buldurması lâzım olanlara buldurub getürdüb ber-vech-i şer'le fasl olmayub on beş yıl mürûr etmeyân husûsların hak üzere da'va-yı hakk iden husemâsı muvâcehesinde teftiş idüb göresin anın gibi ehl-i fesâd olub şer'le fesâd u şenâatleri sâbit u zâhir olursa ashâb-ı hilâfın şer'le sâbit olan hakların alıverdikten sonra kendileri habs idüb üzerlerine sâbit olan fesâd u şenâatlerin sicil idüb sûret-i sicilleriyle vukû'u üzere bildiresin amma bu bâbda gereġi gibi ihtimâm üzere olub fesâd u şenâatden hâlî olmayan harâmzâdelerin ahz u

celb olunmağla himâyet olunub kendi hâllerinde olan fukarâya sebt u nasb olunub hilâf-ı vâki^c kazaya^c arz olunmakdan hazer idesin.

hk. 282

Ahmed Beğ'in karındâşına verildi fi 23 M(uharrem) sene (98)5

Mekri ve Gölhisâr ve Siroz ve Elmalu ve Burnâz ve Gerekâr ve Karaağaç kâdılarına hüküm kî:

Rodos beği Ahmed Beğ mektûb gönderüb Rodos cezire olmağla feth-i hâkânîden berülû el-ân zahîresi zikr olunan kâdılıklardan verilû gelüb Rodos kal^cası ahâlisi ol zahire ile yetinüb hâlâ zikr olunan kâdılıklardan İstanbul zahiresiçün evâmir-i şerîfe ile gemiler gelmeğın Rodos'dan varan zahire gemilerine buğday verilmeyüb hâlâ İstanbul gemilerine zahiresiçün verilân hüküm mukarrerdir deyü tekrâr hüküm-i şerîf taleb idüb zahire virmeğın te^callül iderler Rodos'da vâki^c olan imâret-i âmirenin ve muhâfazasıçün ta^cyîn olunan yeniçeri ve hisârerî ve azeblerin ve sâir re^câyâ ve berâyânın zahire bâbında müzâyakaları olub üslûb-ı sâbık üzere Rodos'dan zahire içün mektûb ile varan rencberlere buğdây virilmek ricâsına arz itmeğın buyurdum kî:

Vardukda zikr olunan kâdılardan Rodos'da zahire içün mektûb ile varan rencberlere üslûb-ı sâbık üzere rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere buğdây almağa kimesne mâni^c olmayub ol-vechle kimesneye te^callül u bahâne itdirmeyesin.

s. 117

hk. 283

Edirne'de vâki^c Üç Şerefelü müderrisine ve Zağra-i Atik kâdısına hüküm kî:

Bundan akdem Yânbolu kâdısı Haremeyn beği Muhammed ile Karînabâd kâdısı etrâf-ı muhâlif teftişe mübâşeret itdüklerinde gânî mücrimlerin akçelerin alub fâkir olan mücrimleri küreğe göndermiştir ve begin bir oğlunu bir adem katl itmiştir deyü bildirmiş imdi hâlâ müşârünileyh beğın ve kâdı-yı mezbûr mektûb gönderüb mücrimlerden bir akçe ve bir habbe almamışdır ama adem katl olduğu sahihdir lakin kâtil salb olunmak üzere iken varanları salba rızâ virmeyüb fâil olub kabz itmişlerdir hilâf-ı şer^c ve mugâyir-i emr-i husus olmuştur kâdı-yı mezbûr hilâf-ı arz olunmuştur amma mezkûr kâdî Yânbolu'da olan evleri binâsına ağaç lâzım olub onar on beşer akçe bahâlu ağacı ikişer akçeye alub ve her köye mirî-i hassa ağaç salub ve her köye adem gönderüb aramızda mücrim yoktur deyin deyü tenbih idüb ve hilâf-ı şer^ci hüccetleri bulunub kendi dahî itirâf itmiştir ve re^câyanın ba^czısından pirinç ve yağı aldığı sâbit olub ve bir nâib fevt olub vârisi olmayub metrukât-ı mirîye râci^c iken mezkûr kâdı kabz itmiştir deyü bildirdikleri ecilden bu husûslar teftiş olunub sıhhatı ma^clûm olmak lâzım olmağın buyurdum kî:

Varıcak te^chîr itmeyüb bi'z-zât kalkub mahall-i hâdiseye varub dahî kâdı-yı mezkûru ve mir-i müşârünileyhi ve kâdı-yı Karınabâd kâdısına ihzâr idüb dahî tarafeynin ahvâllerin onât vechle dikkat ve ihtimâmla teftiş idüb göresin arz olunan husûsların kangısı sahihdir aslı nicedir fi'l-vâki^c mir-i müşârünileyh ve müfettişin mücrimden akçe olduğu vâki^c midir ve katl husûsu ol vechle olub vârisleri râzı olmuşlar mıdır Yânbolu kâdısının dahî re^câyâdan ağaç alub ziyâde bahâ iderken cüzvî akçe virüb

ve pirinç ve yağların aldığı veya meşrûu^c hüccet virdüğü sahih midir ve bi'l-cümle mezkûrların ahvâllerin onât vechle ma'âlûm itdirüb dahî sıhhati üzere 'arz eylesin.

hk. 284

Ahmed Beğ'in karındâşına verildi fî 23 M(uharrem) sene (98)5

Dafne kâdısına hüküm kî:

Rodos beği Ahmed Beğ mektûb gönderüb kale^c-i Rodos muhâfazasıçün ta'yin olunan kadırgalarda olan mîr-i kürekçi esirlere ve mücrimlere yigimleriçün buğday lâzım oldukda kazâ-i mezbûrdan alınmak husûsun bildirdiğin buyurdum kî:

Vardukda anun gibi Rodos'da vâki^c olan kadırgaların kürekçisi olan mirî esirlere ve mücrimlere yigimleriçün buğday lâzım olub müşârünileyh cânibinden adem ve mektûb varub taleb olundukta rızâlarıyla satanlardan akçeleriyle narh-ı rûzi üzere kifâyet mikdârı ederine buğday aldırub irsâl eylesin.

s. 118

hk. 285

Beğ'in ademi 'Ali'ye verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Sigetvâr beğine hüküm kî:

Mektûb gönderüb Segedîn kurbunda merhûm dedem Sultan Süleymân tâbe-serrâhunun türbe-i ... vakf olunmağıçün emr-i şerifle ta'yin olunan iki pare köyün kadim sinoru ne mahaldense ta'yin idüb bir bir 'alâmetler vaz^c idüb 'arz eylesin deyü fermân olunub ber-mûceb-i emr-i şerîf üzerine varulub bir köyün kadim sinoru olmağa gerü üslûb-ı sâbık üzere 'alâmetler vaz^c olunub lakin bir köyün kadimi mu'ayyen sinoru olmayub kurbunda olan köy bir tarikle mesâ^c olmağa tebeyyün imkân olmaduğun bildirmişsin buyurdum kî:

Vusûl buldukda bu bâbda bi'z-zât mukayyed olub toprak kâdısı ma'rifetiyle ol sinoru meşâ^c olub köylerin üzerine varub re'âyâsın cem^c eyleyüb dahî hüsn-i rızâları ile sinoru ta'yîn idüb ne mahalden ne yere müntehi olursa bir bir 'alâmetlerün vaz^c idüb defter eyleyüb yazub bildiresin kî ana göre vakfa nâm yazıla eğer sinor ta'yîn itmekle râzılar olmayub 'inâd u muhâlif iderlerse ol köyün defter mûcebince yazusu nemikdârdır nekadar hânedir ve kimin tımârıdır sinoru mahsûsu ne olur hesâb idüb dahî sıhhat üzere yazub bildiresin ki sonra emrim nevehle olursa mûcebince 'amel eylesin.

hk. 286

Ahmed Çâvuş'a verildi fî 17 S(afer) sene (98)5

İstanbul'dan Leh'e varınca yol üzerinde olan kâdırlara ve İsâkçı iskelesi eminine hüküm kî:

Hâlâ asitâne-i sa'âdete gelan Leh ilçisi gerü ol cânibe 'avdet iğlemeye icâzet-i hümayûnum taleb idüb yolda ve izde kendüye ve südde-i sa'âdetimden alub gittüğü on iki re's atlar ne yolda ve izde kimesne dahl eylememâk bâbında hükm-i şerîfim taleb itmeğin buyurdum kî:

Her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olurlar ise kendüsün ve on iki re's atların yolda ve izde ve menâzil ve merâhilde ve iskelede kimesneye hilâf-ı şer^c u kânûn dahl u ta'arruz ettirmeyesin amma

zıkr olunan on iki on iki re's atlarından mâ'ada yarâr at ve sâir memnû' olan metâ' ve yarâk alub gitmeğe emrim yokdur bir yarâr at ve memnû' olan metâ' ve yarâk olub gitmekten ziyâde hazer eylesin ve silahdârlarım zümresinden Mehmed nâm sipâhi ma'ân koşulmuşdur müşârünileyh dahî elvech kimesneye dahl etdirmeyesin

hk. 287

Mehmed Çavuş'a verildi fî 17 S(afer) sene (98)5

Haleb defterdârına hüküm kî:

Erzurum beğlerbeği mektûb gönderüb kala'-i Erzurum'da hisârenerleri ve 'azepleri gelüb on altı kıst-ı mevâcibleri kî dört yıllık 'ulûfe ider mahrûse-i Haleb hazinesinde temeyyüz bakâyâdan sâlyâne olmağla olan bir akçe ve bir habbe tahsîl olunmamağla ma'îşetlerine kifâyet idecek mikdârı akçeleri olmayub hâlleri zıkr gün olduğu 'ilâm etdükleri 'arz etdiğün ecilden mevâcibleri zıkr yerlerden verilmeğün emr idüb buyurdum kî:

Vardukda mezkûrun mevâciblerin zıkr yerlerden sâlyâne idüb anın gibi değmez bekâyâ havâle etmekle mezbûrun müzâyaka çektürmeyüb husus-i mezbûrda gereği gibi dikkat u ihtimâm idesin

s. 119

hk. 288

Rûka' sunan kimesneye verildi

Konya ve Aksarây ve Bilvirân kâdılarına hüküm kî:

Kurşun mukâta'ası 'âmili Bâyezîd'dan rûka' sunulub re'âyâyâ envâ-i zûlm ve te'addisi olub karyelerine geldükde selâmlık deyü otuz otuz beş altun alub ve resm-i 'arûsâne Şebbe'den (?) otuz ve Yâkin'den (?) birer florî altu(n) gelmiş iken yüz flori resm-i 'arûsâne ve bir kimesne mizbahın çıkarub sen beni cemi'ye da'vet eylemedin deyü cebren beş altunla bir fâlçasın (?) alub ve hisâr erlerine buğday borcum vardır deyü dörtyüz kîle buğday salub akçelerin vermeyüb ve karyelerine otuz kırk atlu ile gelüb bağ ve bal ve tavuk ve koyun ve kuzuların zulmen alub ve bunlardan mâ'ada Bilvirân kazâsına tâbi' Sarây nâm karyeden Hürrem nâm kimesnenin cebren iki bin akçesin ve tasarrufunda olan yerin alub kethüdâsı Mehmed'e verib Varkalan nâm karyeden Mehmed nam kimesnenin ... ile yediyüz akçesin ve Musa nâm kimesnenin otuz altunun cebren alub ve Oruçoğlu Mahmud'un dahî bin akçesin alub zulm u te'addi eylediklerin bildirdükleri ecilden buyurdum kî:

Süleymân Çavuş vardukda te'hir itmeyüb mezkûr Bâyezidi ve ademlerin ihzâr idüb zıkr olunan husûslardan bir defa' şer'le fasl olmayub üzerinden on beş yıl geçmedin hakk üzere dikkat ve ihtimâmla teftiş idüb göresin eğer mevâd-ı mezbûreden bir kaç merkûm Bâyezid muvâcehesinde şer'le sâbit ve zâhir olursa eğer bu husûslardır ve eğer sâir gelüb mezkûrlardan ve ademlerinden da'va-yı hakk idenlerdir hükm-i şerîfde isminiz yokdur deyüb cümlesinin da'va ve taleblerin hakk üzere görüb sâbit ve müteveccih olan haklar idüb alıverdikten sonra sâbit u zâhir olan zulm u te'addisin yazub sûret-i sicillerin gönderesin ve min-ba'd mezkûr Bâyezid'in oğluna ve kethüdâsına ve tevâbi'ine iş vermeyüb ümenâ ve ummâla ve re'âyâyâ zulm etdirmeyesin.

hk. 289

Mehmed Çâvuş'a verildi fî 7 S(afer) sene (98)5

Mısır beğlerbeğine hüküm kî:

Sâbıkâ hızzâne-i ʿâmiremde kâin şâkirdlerinden ve fellâh tezkirecisi şâkirdlerinden olan Mehmed nâm kimesne bi'l-fi'îl mahrûse-i Mısır'da olduğu istimâc olunmağın buyurdum kî:

Vusul buldukda mezkûru tetebbûc eyleyüb ol câniblerde bulunursa ele getürüb kayd u bend ile yarâr ademlere koşub irsâl eylesin.

s. 120**hk. 290**

Siyâvuş Pâşâ'nın kapu kethüdâsına verildi

Aydın beğine ve Ayasluğ kâdılarına hüküm kî:

Senkî kâdısın mektûb gönderüb Ayâsluğ kazâsında Üç Tutak haramîzâde dimekle ma'cûf ehl-i fesâd ve kuttâcû't-tarîk bir kâfile (?) ile Rumîli semtine giderken Sığla sancâğında ma'cûl Mustafa'nın kulları haber idüb aralarında binüb tutub ba'dehu İzmir kazâsına tâbi' Urla'da basulub bulursa katl olunub mâl ve esbâbı gâret olunan Himmet nâm koyun celebinin teftişçün İzmir'e vardukda mir-i müşârün-ileyhe râst gelüb mezbûrân harâmilerin kuttâcû't-tarîkden olub ref'leri lâzım olduğuna temessük virüb ve mezbûr koyun celebi yazılardan Urlalı Divâne Mustafa'nın sâbıkâ Mahmud Beğ'e hacz virilmiş iken zikr olunan harâmileri müşârünileyh beğler ıtlâk idüb hâlâ yine kendüsüne tâbi' nice ehl-i fesâd ile Eleman nâm derbendde ve etrâfında durub kat'î tarîk idüb nice kimesnelerin emvâl ve eşyâsın gâret idüb günden güne cem'iyetleri ziyâde olmaktadır bi'l-fi'îl Sığla begi olan dahî gelmeyüb ve Aydın beği dahî ma'cûl olub eğer böyle kalursa küllî fesâda mûzî olmak mukarrerdır deyü bildirdüğün ecîlden imdi zikr olunan ehl-i fesâdı ol cevânibde bulunan bölük halkı ve yeniçeri ve erbâb-ı tımâr ve il eri mu'âveneti ile hüsn-i tedârik ile ele getürmek emr idüb buyurdum kî:

Vusûl buldukda taht-ı hükümetinde zuhûr iden ehl-i fesâdın üzerine bölük halkı ve yeniçeri ve erbâb-ı tımâr ve il eri cem'iyet ile varub dahi evvel şer'î şerîfe da'vet eyleyüb gelürlerse vâki' olan ahvâllerin ber-vech-i şer'le sorulub fasl olmayub on beş yıl terk olmayan husûsların ber-mûceb-i şer' hashâ-i muvâcehesinde onât vechle hakk üzere teftiş eyleyüb göresin zimmetlerinde şer'le sâbit olanları sipâhilerle habs idüb her birinin ahvâlin yanınızda sübût bulduğu üzere yazub ʿarz eylesin değiller ise muhalefet-i şer'le lâzım gelani edâ idüb şer'î şerîfe muhâlif iş itdirmeyesin eğer itâ'at eylemezlerse hüsn-i tedbîr u tedârikle ele getürmeye ihtimâm eyleyüb dahi ahvâllerin vukûc üzere yazub ʿarz eylesin.

hk. 291

Muhzıra verildi fî 18 M(uharrem) sene (98)5

Yeniçeri ağâsına hüküm kî:

Hâlâ mahrûse-i Galata'da vâki' olan adamın sâirlerden ziyâde çaluşub hidmetinde bulunan iki nefer solâklara mezîd-i ʿinâyetimde kânunlarından beşer bin akçe ziyâde ile yigirmi beşer bin akçe zeâ'met ve yeniçeri kullarından müstehak olanlara tevzi' için otuz akçe ihsân idüb buyurdum kî:

Vardukda emrim üzere zikr olunan iki nefer solâğa kânûnlarından beşer bin akçe ziyâde ile yigirmi beşer bin âkçe zeâcmet hükmü verilmek için isimlerin tezkere idüb mühürletüb südde-i saâdetime gönderüb gedükleri müstehak olan yeniçerilere tevcih idüb deftere kayd itdürüb ve ihsân olunan otuz akçeyi dahî zikr olunan adamın hidmet itdürüb yeniçeri kullarının müstehak olanlara tevzîc eylesin.

s.121

hk. 292

Mehmed Çavuş'a verildi fi 17 S(afer) sene (98)5

Şam beğlerbeğine hüküm kî:

Mektûb gönderüb bundan akdem Beyrut ve Sayda beği olan Mehmed kendü malıyla üç kıt'a kadirge yapmağa müteahhid olub henüz kerestesin cemc idüb işlenmeğe mübâşeret itmiş midir ve Kıbrıs beğlerbeğisinden akçesiyle hâzır yapılmış bir gemi satun alsa gerek imiş hakîkî var mıdır göresin deyü fermân-ı şerîfim gönderilmeğin yokladukda gemisiçün yalılarda bir mikdâr kereste cemc idüb mâadası kış olub ve ekser kerestesi Payâs'dan gelmekle cemc u tedârîki hadd-ı imkânda olmaduğun ve gemi niçün Kıbrıs beğlerbeğine adem gönderdün deyü müşârünileyhden haber geldüğün 'arz etdüğün ecilden fermân-ı sâbıkım üzere zikr olunan üç kıt'a gemilerin muccelen itmâma erişmesi mühimmâtdan olmağın buyurdum kî:

Vardukda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub müşârünileyhin müteahhid olduğu üç kıt'a kadirganın cemc-i kereste ve sâir tedârik ve mühimmâtın ber vech-i isti'câl cemc u ihzâr idüb vakt u zamanı geçmeden itmâma iriştirilmek bâbında ikdâm eylesin.

hk. 293

Suyolu nâzırına verildi

Nişân-ı hümayun oldur kî:

Dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından su yolu nâzırı olan Mehmed sarây-ı 'âmirem su yollarına ve sarây-ı 'âmirem kurbunda olan bağçe-i 'âmirem yollarına ve sâir hâssa bağçelerim su yollarına ve Kâğıdhâne cânibinden gelen su yollarına hâssaten ve sâir cemc-i evkâf-ı selâtin-i 'imâret-i 'âmireleri ve sâir 'ammârın su yolları tamamen görüb gözedüb ihtimâm idüb cüzvî u küllî meremmet vâkîc oldukda ihmâl itmeyüb neferinden bi'z-zât üzerine varub göresinkî nâzır nasb idüb buyurdum kî:

Min-ba'd zikr olunan su yollarının suyun zâyîc itdirmeyüb anun gibi ta'mir u termime muhtâç olan yerlerine dikkat u ihtimâm idüb ıtlâk-ı mâldan ve isrâfdan hazer idüb dikkat u ihtimâmdan dakîka fevt eylemeye eski ... ziyâde bahâne ile işletmeyüb lâzım gelirse cüzvi u küllî mühimmâtı 'arz eyleye ve sarây-ı 'âmire ve kırk çeşme ve kâğıdhâne çeşmeleri ve sâir 'ammâr-i selâtin su yolları uğraduğu yerlerden ya cedideleri izlâlden yâhud su yolundan idüb evlerine îcrâ itdirmekten ızrâr eyleyüb anun gibi hilâf-ı suya tecâvüz idenler her kim ise yazub 'arz eylesin.

hk. 294

Ohrî beğinin kethüdâsına verildi

İlbasân beğine hüküm kî:

Ohrî ve Dukakin sancâklarında ba'zı karyeler keferesi 'isyân üzere oldukları 'arz olunmağın urulmak emrim olub Ohrî sancâğıbeği Sinân serdâr ta'yin olunmuşdur buyurdum kî:

Vusûl buldukda anun gibi sana müşârünileyh tarafından mektûb ve adem varub tüfenkçi taleb iderse Draç kal'asından kifâyet mikdârı tüfenk-endâz 'azeb ve hisâr eri virtüb te'allül u bahânenen hazer idesin böyle bilesin.

s. 122

hk. 295

Karye halkı tarafından kalan ademe verildi fî 11 S(afer) sene (98)5

Şehrizol beğlerbeğine Kerkük kâdısına hüküm kî:

Taht-ı kazâna tâbi' harameyn-i şerifeyn evkâfından Ocub nâm karye halkı kadîmden karyeleri kurbunda olan nehrin mecrâsı ayrılmasına kifâyet itmeyüb ayırılmadığı takdirce Haremeyn-i Şerife vakfına küllî gadr ve zarâr olmağla dâimâ kendi mâllarıyla aherden kimesneleri icâreye tutub hazır itdirirken 'uhdesinden gelmeğin 'âciz olmuş iken birkaç seneden berü vilâyet-i Bağdad'da vâki' olan nehr-i Dicle'nin suyuna ta'yn olunub lakin nehr-i mezbûr ile karyemizin arası mesâfe-i ba'id olub sâl-be-sâl varub hizmet eylemeğe iktidârımız kalmayub şöylekî hizmet-i mezbûre üzerimizden ref' olunmaya karyemiz harâb olub perâkende olmak mukarrerdür deyü tazallüm eylediklerin 'arz eylemişsin buyurdum kî:

Vardukda bu husûsu hak üzere teftiş idüb göresin fi'l-vâki' karye-i mezbûre halkı kendi köylerinde olan nehrin hafrı üzerlerine lâzım olub ihmâl olunmağla Haremeyn-i Şerife vakfına kadar lâzım gelüb ve nehr-i Dicle'nin ile karyelerinin mâbeyni mesâfe-i ba'id de olub iki nehre dahî hizmet etmeğe iktidârları yoğsa ol hizmeti teklîf itdirmeyüb kadîmden kangı nehre hizmet idegelmişler ise anda hizmet idüb ola gelene muhâlif teklîf itdirmeyesin.

hk. 296

Musa nam Yahûdî'ye verildi

Manâstır ve Pirlepe ve Florina ve Ohri kâdılarına hüküm kî:

Hâlâ Selânik'de mirî çûka işleyen Yahûdî tâ'ifesi adem gönderüb taht-ı kazânuzda vâki' olan yapâğudan yeniçeri çukası mühimmâtı için kifâyet mikdârı yapâğu almaların matrabâzın ve yeniçeri çûkaları işletmeğin 'avk olunduğun bildirdiler buyurdum kî:

Vusûl buldukda bu bâbda her birinüz mukayyed olub taht-ı kazânuzda vâki' olan yapâğudan mirî ve yeniçeri çukası mühimmâtı için ... kifâyet mikdârı yapâğusu narh-ı cârî üzere akçeleriyle almadan harice ve matrabâzlara aldirmayasın der mahzen itdirmeyüb meta' alasin.

hk. 297

Divânda mezkûr 'İsa Çavuş'a verildi fî 22 S(afer) sene (98)5

Karahisar kâdısına ve 'Uşak Demirci kâdılarına hüküm kî:

Simâv kâdısı mektûb gönderüb nâhiye-i mezbûre sipâhilerinden Mes'ud nâm kimesne ve 'azebden 9000 dokuz bin akçe tımara mutasarrıf olan 'Ali nâm kimesne için müfsid ve gammâz ve zâlimlerin mu'ayyeni olub kendünün medhâli olmayan maddelere karuşub envâc-i şirret u şika üzere

olub fukârâyı rencide itmekten hâli değildir ve ribâhor olub kallâb ve akçe kırmak ile meşhûr kimesnedir vilâyetden kovulması lâzımdır deyü bildirmeğin mezkûrun ahvâli teftiş olunmasın emr idüb buyurdum kî:

Vardukda mezkûrun ahvâlin bî-garaz Müslümanlardan onât vechle hak üzere teftiş idüb göresin fi'l-vâki^c 'arz olunduğu gibi olub vech-i meşrûh üzere fukarâyı rencide idüb ribâhor ve kallâb olub akçe kırkduğu sâbit olursa üzerine sübut bulan mevâdi vuku'u üzere yazub sûret-i sicilleriyle bildiresin ol yerden 'alâkasın kat^c olunub Kıbrus'a sürüle ama hin-i teftiş hakk üzere olub tezvîrden telbisden ve şuhud-ı rûzdan hazer idüb hilâf vâki^c nesne 'arz olunmakdan ihtiyât ide bu husûsda 'İsa Çavuş mübâşir olub şer^c-i şerîfden tecavüz itmeye.

s. 123

hk. 298

'Arzuhal getiren Hüseyin nâm sipâhiye verildi fî 18 M(uharrem) sene (98)5

'Ayıntâb sancâğı beğine ve kâdısına hüküm kî:

Mektûb gönderüb ber-mûceb-i emr-i 'âli Ebûriş husûsiçün sâir emr ile Ayıntâb'da iken Rumkale^c kazâsında mütemekkin cemâ'at-ı Bahâdîrlî Türkânından 'Ömer Kethüdâ oğulları beşer ve onar atlu ile kâh Kilis'e kâh 'Ayıntâb ve Haleb câniblerinde mahûf yerlerde ve yollarda bâzîrgânların ve ayende ve revendenin yollarına inüb esbâbların nehb ve gâret idüb cemiyetden geldikten sonra re'âya tâifesi gelüb mezkûrlardan şikâyet idüb yarâr ademlerimiz sancâğın hıfz u hırâsetinde iken mezbûrlardan cezire-i Kıbrus'a sürgün olunmağıçün emr-i şerîf vârid olub yerlerinden redd olunub Kilis'e tâbi^c Com nâhiyesinde ekrâd içinde mütemekkin olan Mansûr nâm harâmî bir iki atlu ile Ahnâ (?) ve Kızılshehr'e gelüb kayd-ı şer^cden muhızır gönderülüb itâ'at itmeyüb mezbûran muhızırı kılıç ile çalub mecrûh idüb nâ-meşrû^c ahvâli ve hırsuz ve haramî olduğu dahî birkaç defa^c nâ-meşrû^c ahvâli olub Türkman sancâğının Murâd sancâğına tâbi^cdir altunun almak bize enfâ'dır niçün Haleb'e indüsünüz deyü ehl-i fesâdın hakkından gelmeğe tâbi^c olduğun 'arz ettiğin ecilden buyurdum kî:

Vardukda anın gibi sancâğına tâbi^c olan re'âyânın yerinden cürm-i galîz sadr olub ...ve ... ve kat^c-i 'arza müstehak olub hükm-i kadı lâ-hakk olub hüccet verdikten sonra mücrîm-i günâh olduğu mahalde şer^cle lâzım gelânı edâ idüb ol vechle emr-i şerîfe muhâlif dahl itdirmeyesin.

hk. 299

Beğîn ademisi 'Abdurrahman'a verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Hüdâvendigâr beğine hüküm kî:

Südde-i sa'âdetime Atranos kâdısı kî sûret-i mektub gönderüb bundan sâbık mahrûse-i Burusa'da merhûm ve mağfurleh dedem Sultân Bâyezîd Hân tâbe serrâhunun 'imâret şeyhinin evin basub kendüsi katl ve esbâb ve erzakın gâret iden ehl-i fesâd sûhte tâifesinden on iki nefer sûhte yât ve yarâklarıyla Atranos kazâsına varub il eri ile kâdı-yı mezbûr üzerlerine varub da'vet-i şer^c-i şerîf eyledikde itâ'at eylemeyüb yât ve yarak ve ok ile muhârebe idüb zikr olunan sûhte tâifesinden nâ-medâr olan 'Ali ve Hızır ve Mustafa nam ehl-i fesâdı ele getürdüğün 'ilâm eylediğin bildirmişsin imdi zikr olunan ehl-i fesâdı suret-i sicilleri ile küreğe konmağıçün gönderilmek emr idüb buyurdum kî:

Vusûl buldukda bu husûsu teftiş eyleyüb göresin kaziyye ‘arz eyledüğü gibi ise zıkr olunan ehl-i fesâdı evâmir-i şerîfede sâbit olan haramîlerinin defterlerinin sûret-i sicilleriyle beraber ademler koşub küreğe konulmağıçün irsâl eylesin kî küreğe konmalı amma koşub gönderdiğin ademlere tenbih eylesin kî bu bâbda onât hıfz eyleyüb gasb itdirmekten ziyâde hazer edeler yoğsa nicesi kendisin muhatab olur ona göre mukayyed olalar.

hk. 300

Mezbur çâvuşun ademisine verildi

Kıbrıs beğlerbeğine hüküm kî:

Bundan akdem dergâh-ı mu‘allâm çâvuşlarından olub İstanbul su bâşısı olan Ahmed Çâvuş cezire-i Kıbrıs’a sürgün olmak fermân-ı şerîfim olub izin isteyüb teslim itmek için dergâh-ı mu‘allâm çâvuşlarından koşulub gönderilmiştir buyurdum kî:

Vardukda mezkûr Ahmed Çavuş’a cezireden gayrilere gitmek üzere cezire-i mezbûreden gitmeden temekkûn ittirüb ve dâhî varub vâsıl olduğuna müşârünileyh çavuşum elime temessük viresin.

s. 124

hk. 301

Mezkûr Kâsım’a verildi fî 27 M(uharrem) sene (98)5

Niğde kâdisına hüküm kî:

Hâlâ Bozok sancâğibegi Çerkes ve güherçile nâzırı Kâsım mektub gönderüb hâlâ Niğde kazâsına tâbi^c karye-i Gölehisâr’da gühercile kârhânesi ‘azim kârhâne olub kâdılara ve beğlere mu‘âvenet için hükm-i şerîf vârid olmuşken Niğde mahkemesinde nâib olan Ramazan mu‘âvenet itmedüğünden gayrî muttasıl re‘âyâ tâifesinin ihtilâl ve güherçile istârlarına emânet itmekle re‘âyâ tâifesi odun ve toprak getürmeyüb güherçile tahsiline küllî zararı müretteb olmuştur deyü ‘arz etdikleri ecilden niyâbetden ref^c olmayasın emr idüb buyurdum kî:

Emr-i şerîfim mâcebinde mezbûr Ramazan’ı min-ba‘d niyâbet-i hidmete istihdâm itmeyesin ve hükm-i şerîfim anda olan sicil-i mahfuza nakl idüb mazmûnuyla ‘âmil olalar.

hk. 302

Gelen Halil nâm kimesneye verildi.

Burusa beğine ve Atranos ve Kite kâdılarına hüküm kî:

Hâlâ Atranos kazâsı ahâlisi adem gönderüb bundan akdem Atranos kâdisı olan kazâ-i mezbûrede kâdı iken fukarâyâ envâ‘-i zulm u te‘addisi olub hilâf-ı şer‘ akçelerin alub hâlâ taleb eylediklerin vermeyüb te‘allül idüb bi-hasbi’ş-şer‘ü’ş-şerîf teftiş olunmak için hükm-i şerîfim taleb eyledikleri ecilden buyurdum kî:

Vusul buldukda mezkûru hakk taleb idenler ile beraber idüb bir defa^c şer‘le fasl olmayub on beş yıl terk olmayan husûsların hakk üzere şer‘le teftiş idüb göresin kaziyye ‘arz olunduğu gibi olub hilâf-ı şer‘ akçelerin alduğu şer‘le sâbit olursa ashâb-ı hukûka şer‘le müteveccih olan hakların bi-kusûr hükm idüb alıverdikten sonra üzerine şer‘le sâbit olan mevâdı sûret-i sicilleri yazub gönderesin.

hk. 303

Mezkûr Rıdvân'a verildi

Van beğlerbeğine ve defterdârına hüküm kî:

Vilâyet-i Vân'da işlenen hassa top yuvâlakları ma^cdeni emin olan Diyârbekir zu^cemâsından Rıdvân gelüb zikr olunan ma^cden için Rumili'nde vâki^c olan Samakov tertibi üzere bir ocak Samakov yapılmak lâzım u mühimm olub ve gerü ma^cden-i mezbûreye karîb Sûrat nâm karyede Samakov ocağı yapılmak mümkündür deyü 'ilâm itmeğin südde-i sa^câdetim topçularından iki nefer üstâd ta^cyîn olunub ma^cân irsâl olunmuşdur buyurdum kî:

Vardukta göresin 'arz olunduğu üzere karye-i mezbûrda Samakov ocağı binâ olmak mümkün ise bir Samokaov ocağı binâ etdürüb lâzım olan harcırahların edâ idüb muhâsebelere işâret itdiüresin amma bu bahâne ile mal-ı mirî telef olmaktan hazer eyleyesin.

hk. 304

Budûn'da Mustafa Pâşâ'ya hüküm kî:

Beç kralının elçisi kî tezkere gönderüb hâlâ Segedin sancâğıbeği olan Hızır mukaddemâ İstolni Belgrad'da iken vilâyet-i Beç'e tâbi^c olan Balka (?) ve Karakov (?) ve Megejgrad (?) ve Kirsator (?) ve Badagraş nâm karyelerden yüz yigirmi dokuz nefer esr alub elçilerinden on bir nefer pir-i nâ-tûvân olanların itlâk idüb mâ^cadası itlâk olunmayub bi'l-fi^cil esir etdüklerin 'ilâm eyledi imdi yanında olan ahd u emâne muhâlif vaz^c olmaya rızâ-yı şerîfim yokdur buyurdum kî:

Vusûl buldukda bu bâbda mukayyed olub mir-i müşârünileyhe haber gönderüb gereği gibi tenbih eyleyesin kî zikr olunan karyelerden alduğu esirleri eğer kendüde ve eğer aherdedir cümlesin bulub getürdüb dahî te'hîr itmeyüb itlâk etdiresin ve min-ba^cd eğer mir-i müşârünileyhe ve eğer sâir yerde beğlerine gereği gibi tenbih eyleyesinkî 'ahde muhâlif Beç vilâyetine dahl itmekten hazer ideler ve sendâhi ana göre mukayyed olasın.

s. 125**hk. 305**

Beğin kethüdâsı Bahâ'ya verildi fî 3 S(afer) sene (98)5

Rodos beği Ahmed Beğ'e hüküm kî:

Mektûb gönderüb bu cânibden İskenderiye'de ba^czı kimesne ulaştırılmak için hükm-i şerîfimle çâvuş vardukda gemiler yerine gelmeden gitmeğe 'acele iderler gitdükleri takdirce gemiler birbirinden ayrulub serbest alıverirse zarar olmak ihtimâli olduğun bildirmişsin buyurdum kî:

Bu bâbda mukayyed olub anun gibi İskenderiye'ye ulaştırırsın deyü hükm-i şerîfimle çâvuş ve gayri kimesne vardukda bir gemiyi ayrulub yalnız deryâya göndermeyesün tevakkuf ittürüb 'umûmen deryâya sadr ve temekkün gemiye alub emrim mücebince İskenderiye'de olan sâir zamana kıyâs ittirmeyüb gemileri perâkende itmeyüb muhafaza hidmetinde olan ol cânibe gönderilmek fermân olunan gemileri perâkende itmeyüb muhâfaza hidmetinde olasın.

hk. 306

Hassa re'islerinden Mehmed'e verildi fî 23 M(uharrem) sene (98)5

Akkirmân beğine hüküm kî:

Mektûb gönderüb deryâ muhâfazasıçün Akkirman'da iki 'aded hassa kâyıkların biri meremmâta ve biri kalkana muhtaç olub muhâfazaya iki kayık vefâ itmeyüb iki 'adet kâyıık dahî yapılmak lâzım u mühim olub ve bu câniblerde kayık yapar üstâdlar olmayub hassa üstâdlardan iki usta ve iki kalkâncı lâzım olub ve lâzım olan harç akçesi dahi Akkirmân mukâta'asından alunmak ricâsına bildirmişsin imdi yigirmi 'aded ... yapılmak içün hüküm gönderüldüğünden gayri miri re'is dahî iki kalyata ile gönderilmek üzere olmağın buyurdum kî:

Vardukda mukaddemâ gönderilen hükm-i hümayûnum mücebince yapılan yigirmi 'aded ... gemi re'is ile gönderilen iki kalyata ile deryâ muhâfazasında olub yigirmiden kalyata yapıldırmasına mukayyed olmayasın.

hk. 307

Bu dahi

Müşarünileyhe hüküm kî:

Mektûb gönderüb hâliyâ sancâğına tâbi^c olan kâdılıklarda olan ehl-i fesâdları kâdılar aher kâdılığa virmezüz deyü ehl-i fesâdı virmediklerin bildirdüğün ecîlden buyurdum kî:

Vardukda sancâğına tâbi^c olan kâdılıkların her kangısında olursa şer^cle cürm-ü galîzi sâbit olan ehl-i fesâdı ele getürüb kâdılarından sûret-i sicillerinin alub küreğe koyub ol vechle kâdılarından ehl-i fesâdı virmeyüb te'allül idenleri yazub bildiresin.

5. DİZİN

Dizin bölümü tez çalışması içerisindeki Transkripsiyon bölümü üzerinden oluşturulmuştur.

A

Abâza, 79
Abdu'l-Vahab, 77
Abdu'l-vahab oğlu Süleyman ve Tahsin, 61
Abdu'l-vahhab oğulları Kahyâ ve Süleymân,
102
â'la altundan yalduz, 97
Ada nâhiyesine tâbi^c Sekbânlu nâm karye, 94
Adana, 60, 94, 99
Adana kâdısı, 94
adem, 64, 66, 67, 70, 78, 79, 84, 105, 109, 110,
111, 113
ağa, 67
ağa bölüğü, 67
ağa bölük başısı, 67
ağaç, 105
ahâli-yi kasabadan, 67
ahkâm, 55, 57, 72, 91
Ahmed, 57, 61, 62, 75, 78, 79, 84, 85, 90, 92,
93, 97, 104, 105, 106, 112, 113, 114
Ahmed bin ^cAbdî, 62
Ahmed Re'is ^cAlî, 61
Ahnâ (?), 112
ahz, 60, 63, 69, 95, 97, 98, 104
akçe, 53, 58, 61, 62, 66, 67, 74, 76, 81, 82, 84,
85, 90, 100, 101, 105, 107, 109, 111
Akhisâr, 85
Akhisâr kâdısı, 85
Akkirman, 77, 115
Akkirmân, 57, 115
Akkirman beği, 77
Akkirman kâdısı, 77
Aksarây, 86, 100, 107
ale'l-isticâl, 69
ale't-ta^ccil, 92
altun, 54, 66, 67, 69, 76, 91, 94, 95, 97, 99, 100,
107
Amâsra, 97
Amâsra ve İnebolu ve Bartın kâdıları, 97
Amid, 72
Amid kâdısı, 72
Anadolu, 59, 80
Anadolu beğlerbeği, 80
Anâdolu beğlerbeğine, 98
anbâr, 62

anın gibi, 51, 55, 60, 61, 66, 67, 85, 88, 90, 96,
98, 100, 104, 107, 112
Antalya, 58
arpa, 100
asâyîş, 84
asitâne-i sa'âdet, 92
at, 54, 58, 66, 97, 106
atmaca, 79
Atranos, 112, 113
Atranos kâdısı, 112
Ayamavra, 57
Ayasluğ, 85, 108
Ayasluğ kâdıları, 108
Ayasluğ kâdısı, 85
Ayavarin, 78
Ayavarin limânı, 78
Aydın, 108
Aydın beği, 108
Aydoz, 57
âyet-i kerîme, 101
azebleri, 66

B

Baban, 67
Baban kılası, 67
bâb-ı ihtimâmnda, 69
Bacdâr İsmâ'îl, 67
bağçe-i ^câmire, 109
Bağdad, 60, 83, 110
Bağdâd, 72, 99
Bahâdırılı Türkmânından ^cÖmer Kethüdâ
oğulları, 111
bahâr eyyâmında, 96
bakır, 97
bal, 100, 107
Bâlî Çavuş, 83
bargir, 80
Bartın, 97
Basra, 85, 101, 102
Basra beğlerbeği, 101
Basra beğlerbeğisi, 85
Basra emir-i haccı, 102
Basra ümerasından HüseyinRûhi'ye, 85
baş çavuş, 67
başbüğ, 65
Bâyâzîd Çavuş, 100
Bâyezîd Çavuş, 85, 86

Bayram Çavuş, 77
beğ, 50, 51, 55, 56, 57, 60, 61, 62, 63, 64, 66,
70, 73, 75, 76, 78, 79, 81, 83, 84, 96, 97, 100,
101, 103, 106, 108, 110, 111, 112, 113, 115
Beğdili, 61
Beğdili Türkmânından Muhammed bin Piri, 61
beğlerbeği, 54, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 72, 73,
74, 75, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 90, 91, 92, 93,
94, 98, 101, 102, 103, 108, 109, 110, 112,
113
bekâyâ, 70, 89
Belgrad, 103, 114
Belgrad kâdısı, 103
Belgrad kâdısı Mevlânâ Şems, 103
Belvirân, 86
Bena (?) bin Yanoş, 80
ber vech-i isti'câl, 70, 109
berâyâ, 84
Berdane, 79
Beyrut, 109
Beyrut ve Sayda beği olan Mehmed, 109
beytü'l-mal, 58
bilâ-emr, 67
Bocalon (?), 80
Boğdan, 76
Boğdan voyvodası, 76
Bosna, 21, 33, 38, 51, 56, 74
Bozok, 70, 113
Bozok beği, 70
Budûn, 32, 42, 49, 50, 88, 114
Burnâz, 104
Bursa, 112, 113

C

°Abdi memlûki, 69
°Abdullah oğlu Hüseyin, 94
°Abdurrahman, 91, 112
°acem, 95, 96
°acem oğlanları, 95
°acemi oğlanları, 98
Ca'fer, 64, 91
°Ala'addin, 82
°Ali, 55, 56, 62, 63, 65, 66, 68, 80, 83, 91, 106,
111, 112
°Alî, 81
°Ali bin Mustafa, 62
°Ali Fakih bin Hamza, 55
°Ali ve Ramazan bin İbrahim, 62
°alî-mekân mukarrer, 70
Cân Nûrsi'nin, 55
Cankirman, 57

Cankirmân, 76
Cânkirmân, 76
Cankirmân kal'ası, 76
°Arab Mirzâ Çavuş, 91
°arabacılar, 69
Carak bin Hüseyin, 62
cariye, 58
câriyeleri, 58
°arz, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 60, 61, 62, 63, 64,
65, 67, 68, 71, 73, 77, 80, 81, 82, 83, 84, 86,
89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100,
101, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111,
112, 113, 114
°asker, 88, 103
°aşiret, 101
°avâriz, 68, 94, 100
°Ayıntâb, 111
°Ayıntâb sancâğı, 111
°Ayıntâb sancâğı beği, 111
°Ayıntâb sancâğı kâdısı, 111
°azeb, 55, 110
cebehâne, 58
cebelüsü, 66, 86
cedid hâslar, 90
cedid hâsları mültezimleri olan Murad Han ve
Şâh Mehmed, 90
celb, 69, 71, 97, 104
celeb, 51, 68, 84, 93
celeb defteri, 51
cemâ'at, 100, 111
cem', 58, 61, 68, 71, 79, 88, 90, 92, 93, 94, 95,
97, 103, 106, 109
cenkçi, 66, 67
Cezayir, 57
°İsa, 64, 65, 71, 111
°isyân, 98, 103, 110
Com, 112
Com nâhiyesi, 112
°Ömer bin Meri', 61
°Ömer bin Tahsin, 61
°Uşak, 111
°Uşak Demirci kâdıları, 111
°Uzeyr, 84
°Uzeyr kâdısı, 84
°Uzeyr sancâğı, 84

Ç

çeltik, 58
çeltük, 59
Çerkes, 70, 79, 113
Çerkes Beğ, 70

Çıldır, 60
çingâne, 59, 98
Çorâk, 85
Çöp Değen (?) oğlu, 70
çûka, 111

D

da^cva-yı hak, 54, 55
Dadya, 55
dakika fevt, 54, 57, 64, 65, 69, 71, 72, 92, 93
davar, 69
David, 50, 99
David Elgar, 50
Davud, 56, 79
Dâvud, 81
defter, 50, 58, 59, 65, 74, 77, 78, 85, 86, 87, 95,
106
Delvine, 103
Delvine sancağı, 103
Demirci, 111
dergâh-ı mu^callâm, 68, 71, 83, 89, 91, 99, 112
Dergâh-ı mû^callâm çavuşlarından, 50
Dergâh-ı mu^callâm çavuşlarından su yolu nâzırı
olan Mehmed, 109
Dergâh-ı mu^callâm yeniçerileri, 69
dergâh-ı mu^callâma, 65, 75, 87, 94
Derviş Çavuş, 57
Derviş Çavuş, 77
Dervîş Çavuş, 104
derya, 54, 66
deryâ, 66, 84, 115
deryaya çıkmak, 67
Deyr-i Rahba, 61
Dicle, 110
Dimetoka, 51
dirlik, 72, 96
Divâne Behrâm, 78
Diyarbakir, 53, 72, 83, 85, 90
Diyârbekir, 69, 70, 84, 91, 92, 113
Diyarbakir beğlerbeği, 90
Diyârbekir beğlerbeği, 69, 92
Diyârbekir çavuşlarından Kara Nurullah, 91
Diyârbekir defterdârı, 92
dizdâr, 62
Doğanca Virâni, 94
Donanma-i hümâyun, 65
Draç kal^cası, 110
Drama, 51
Dukakin, 68, 110
Dulyasulanya (?), 56
dutsâk, 70

Dürzî tâ'ifesi, 98

E

Ebüriş oğlu, 92
Edirne, 53, 82, 93, 95, 105
Edirne kâdısı, 82
Edirne kapusu, 93
Edirne'de hassa bostâncılarım başı Hıdır, 53
Eflâk, 88, 89, 90
Eflâk voyvodası, 89, 90
Eflânî, 81
Eflânî kâdısı, 81
Eğil, 70
Eğil beyi, 70
Eğriboz, 32, 37, 50, 70
ehl-i fesâd, 52, 60, 63, 65, 66, 80, 83, 96, 99,
104, 108, 112, 115
ehl-i sünnet, 64
Ejder nâm sipâhi, 57
ekrâd, 55, 112
Ekrâd, 83
Ekrâd taifesi, 83
elân zahîresi, 104
elli ikinci yââyâbâşı, 69
elli ikinci yââyâbâşı bölüğünde Mustafa bin
Mehmed, 69
Elmalı, 58
Elmalu, 104
Emin, 91
Emine nâm hâtûn, 104
Emir Ali adası, 58
Emirşâh oğlu Habbas (?), 81
emlâk, 90
Engelikasrı, 57
envâ^c-i ikdâm, 51, 70
Erdel, 80
Erdel voyvodası, 80
Ereğli, 69
Ereğli kâdısı, 69
Ergirikasrı, 62
Erşova (?) nâm karye, 80
Erzurum, 55, 80, 107
Erzurûm, 80
Erzurum beğlerbeği, 107
Erzurûm beğlerbeği, 80
Eskiîl, 81, 86, 100
Eskiîl ve Mûd kâdıları, 81
eşhâs, 71
eşkiyâ, 71
et, 73, 101
evâmir-i sâbıkım, 102

evkâf-ı mezbûre, 76
Evren Çâvuş, 78

F

fellâh, 108
Ferecik, 51
Ferhad, 62, 74
Ferhad ve Ramazan bin İbrahim, 62
fermân, 56, 57, 61, 67, 70, 72, 81, 86, 87, 90,
97, 101, 102, 103, 106, 109, 112, 114
fesâd, 54, 60, 61, 63, 68, 80, 83, 96, 104, 108
Fethü'l-islâm (?) kadısı, 80
filori, 61, 92, 94
firâr, 67, 104
Florina, 70, 111
florisin, 80
füruht, 67

G

Galata, 93, 109
Gazanfer, 67
Gazze, 76
Gazze sancâğıbeği, 76
Gelîbolulu Sefer, 70
gemi, 52, 59, 66, 97, 109, 115
Gemlik, 97
Gerekâr, 104
Geyvân, 61, 92
Gölehisâr'da gühercile kârhânesi, 113
Gölhisâr, 104
gurbet, 59, 98
güherçile, 113
Gümülcine, 51
gümüş, 89
Gürcü'l-asıl, 69

H

habbe, 53, 58, 62, 67, 105, 107
habs, 52, 53, 56, 57, 61, 63, 68, 78, 80, 83, 90,
92, 95, 96, 98, 101, 103, 104, 108
Hacer, 67
Hacı Beyoğlu Ahmed, 54
Hacı Köy, 73
Hacı Murâd, 85
hafiyyeten, 88, 96
hak üzere, 52, 55, 56, 68, 73, 81, 104, 110, 111
Hakkâri Zeynel Beğ, 83
Haleb, 54, 59, 61, 69, 75, 77, 83, 84, 85, 92, 93,
95, 99, 102, 106, 107, 111
Haleb beğlerbeği, 83, 84, 92, 102

Haleb beğlerbeği, 77
Haleb beğlerbeği 'Ali, 83
Haleb defterdarı, 69
Haleb defterdârı, 95, 106
Haleb hazine-i 'âmire defterdârı, 93
Hamâ, 59, 92, 93
Hamza, 65, 91
hanun, 90
harâbe, 101
Haremeyn beği Muhammed, 105
Haremeyn-i Şerife vakfı, 110
harem-i mahdumum hüddamından, 75
harîm, 67
has, 64, 76
Hasan, 52, 54, 56, 62, 63, 76, 80, 91, 92, 94, 99
Hasan bin Mustafa, 62
Hasköy, 51, 94
Hâslar, 84
Hâslar kâdısı, 84
hassa, 53, 69, 71, 72, 82, 87, 95, 105, 113, 115
hâssa şahincileri, 79
havâle, 70, 81, 107
havass-ı hümayun, 70
havass-ı hümayun mukâta'aları, 70
Haydar, 55, 58, 59, 74
Hayrabolu, 51
hazer, 51, 52, 53, 56, 58, 64, 67, 68, 69, 71, 72,
73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 86,
94, 95, 97, 100, 101, 103, 104, 106, 110, 111,
112, 114
hazine-i âmire, 69
Hazine-i 'Âmire, 53
Hazzo, 70
Hazzo hâkimi, 70
Hemedan, 63
hıfz u hırâset, 55, 57, 65, 77, 78, 80, 84
Hınıs, 55
hırsız, 60
Hırsova, 86, 87
Hırsova kâdısı, 86
Hırsova kâdısı olan Karaberik (?) zâde, 86
hızâne-i 'amire, 72
Hızır, 95, 112, 114
hidmet, 53, 54, 56, 66, 73, 78, 79, 95, 109, 110
hisâr, 50, 54, 55, 66, 67, 70, 73, 78, 95, 107, 110
hisâr erenleri, 95
hisâr eri, 54, 55
husûs-i mezbûr, 57, 67
hüccac, 73
hüccâc, 73, 101, 102
Hüdâvendigâr, 52, 112
Hüdâvendigar sanca(ğı), 53

Hüdâvendigâr beği, 112
Hüseyin, 52, 58, 63, 67, 68, 71, 85, 91, 94, 101,
111
HüseyinRûhî, 85

İ

İbrâhim, 83, 91, 94
İbrahim bin Samî, 61
i'âm, 50, 58, 66, 68, 70, 71, 75, 79, 83, 92, 96,
97, 98
i'tâba müstahak, 67
ihbâr, 70, 80, 88
ihmâl, 51, 52, 56, 70, 77, 82, 91, 96, 102, 109,
110
ihrâç, 50, 51, 55, 56, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73,
79, 86, 99
ihtimâm, 66, 68, 69, 70, 88, 93, 94, 96, 104,
107, 108, 109, 110
ihzâr-ı hassa, 68
ikrâr, 67, 74, 81, 95, 103
İlbasân, 110
İlbasân beği, 110
İlbasan beği Bâyezid Beğ, 103
imâm, 63, 80
imeci tarik, 70
İnebolu, 97
İpsala, 51
irsal, 69
irsâl, 51, 53, 68, 69, 70, 71, 72, 75, 76, 77, 78,
79, 83, 85, 88, 91, 92, 99, 103, 105, 108, 112,
114
irsâliye, 72
İsâkçı iskelesi, 106
İsâkçı iskelesi emini, 106
isâl, 51, 70, 76, 78
İskenderiye, 75, 76, 114
İslâm, 102
İstanbul, 51, 52, 58, 59, 71, 73, 83, 89, 90, 93,
97, 99, 104, 106, 112
İstanbul kâdısı, 89
İstanbul kâdısına, 93
İstanbul kasâblarından Hacı Evsad (?), 90
İstânbül subâşısı, 50
İstânbül subâşısı, 70
İstânbül subâşısı Mustafa Çavuş, 70
İstânbül'a yâğ, 97
İstânköy, 55
istefan, 67
istimâc, 65, 66, 67, 69, 71, 95, 101, 108
İzmir, 108
İzmir kazâsı, 108

İznîk, 104
İznîk kâdısı, 104

K

Kâbe-yi mu'azzama, 73
Kabur, 92, 93
Kabur beği Mehmed, 93
Kabur sancâğıbeği, 92
kabz-ı mâl, 94
Kâ'be-i Şerîfe, 101
kâdı, 52, 53, 74, 81, 85, 86, 105, 112, 113
Kadıhan, 67
Kadıhan bölüğü, 67
kâdılarına, 54, 55, 57, 58, 60, 63, 64, 70, 81, 83,
86, 87, 91, 96, 100, 104, 107, 108, 111, 113
kadırğa, 69, 109
kadırğanda, 70
kâdısı, 58, 59, 63, 81, 85, 86, 87, 98, 101, 103,
105, 106, 111, 112, 113
kâfile, 83, 102, 108
kâğıdhâne, 110
kâğıdhâne çeşmeleri, 110
kahvehâne, 71
kal'a dizdârı, 95
kala-i Erzurum, 107
kal'a, 55, 62, 76, 78, 95, 103
kalitalar, 77
kalkan, 115
kalyata, 115
Kalyoz, 93
Kanabaid (?), 102
kânûn üzere, 56, 66, 67, 69, 73, 100
Kapûdan Pâşâ, 92
Kara Beriç (?), 85
kara camuz, 80
Karaağaç, 104
Karahisar, 111
Karahisâr, 71
Karahisâr beyi, 71
Karahisar kâdısı, 111
Karahisâr kâdısı, 71
Karahisâr-ı Sâhib, 71
Karaman, 60, 100
Karamân, 86, 99
Karamân beğlerbeği, 86
Karasu Yenicesi, 51
Karataş, 81
kârhâne emini olan Ferhad, 89
Karinabad, 73
Karînabâd, 105
Karînabâd kâdısı, 105

Karlılı, 57
karye, 47, 94, 95, 97, 110, 113, 114
karye-i Bölecekti, 94
kasab, 58, 93
kasâb, 90
Kasâb Pınarı, 93
kasaba, 51, 52, 60, 68, 82, 98
kasaba-i mezbûre, 52
kasablar, 93
Kâsım, 94, 113
kassâb tâ'ifesi, 84
Kastamonu, 97
Kastamonu beği, 97
katır, 58, 66, 97
Kâtib Hasan, 92
Kavala, 51, 54, 77, 78
Kavala kâdısı, 77
Kavala kapudâmı, 77
Kâıtbây, 76
Kayseriyye, 79
kaza-i Muğla, 52
kazganın, 80
kaziyye, 68, 81, 82, 86, 112, 113
Kazvin, 63
Kefe, 97
Kefe kâdısı, 97
Kefe nâzırı olan Mustafa, 97
Kefil (?), 74
Kemâl, 80
kemhâ, 89
kereste, 76, 109
Kerîm bin 'Ömer, 61
Kerkük kâdısı, 110
Kıbrıs, 65, 81, 102, 109, 112
Kıbrıs beğlerbeği, 81
kılıç, 95, 112
kırât-i Kurân, 80
kırk çeşme, 110
Kırk Kenise, 51
Kırk Kilisa, 103
Kırk Kilisâ, 73
Kırk Kilisa beği, 103
kış eyyâmlarında, 96
Kızıl Ağaç Yenicesi, 73
Kızılbaş, 64
Kızılşehir, 112
kile, 100
Kilis, 111
kirâ, 70
Kite, 113
Konya, 86, 100, 107

Konya Aksarây Belvirân ve Eskiîl kâdılarına, 100
Konya kâdısı, 86
Koron, 78
Koron kal'ası, 78
koyun, 73, 80, 84, 90, 93, 94, 100, 107, 108
koyun emini Ahmed Çavuş, 93
koyunları, 51, 90
Kratova, 99
Kratova'ya varınca vâki^c olan kâdılar, 99
Kudüs, 59, 74, 76
Kudüs Beğlerbeği, 74
Kudüsi şerîf, 76
Kudüsi şerîf kâdısı, 76
kudvetü'l-emasil ve'l-akrân, 72
kul, 55, 58
Kurd, 63, 69, 95
kuzu, 84, 93, 94
kuzuların, 84, 107
kuzzât, 96
kükürd, 82
kükürd mâ'deni, 82
külli hayf, 67, 82
külli mâl, 70, 72
küreğe, 50, 52, 62, 68, 70, 74, 81, 83, 105, 112, 115
kürek, 50, 70, 81
Kütahya, 59, 79, 80
Kütâhya, 98
Kütâhya kâdısı, 98
Kütahya piyâdeleri beği, 79

L

Lârende, 86
Lârende ve Aksarây kâdıları, 86
Lârende ve Aksaray kâdılarına, 86
Lâzkiye, 80
Lâzkiye kazâsı, 80
Leh, 106
Leh'e, 106
levend, 77, 84
Limnî, 92
Limnî kâdısı, 92
livâ-i Klis, 56
Livâ-i mezbûr, 54
Livâ-i Ruha, 90

M

mâ'adâ, 52, 67, 81
Ma'arat(ü'l)-Mısırin, 74
Ma'arat(ü'l)-Mısırin kâdısı, 74

mahalle, 53, 71
Mahmud Dirî, 76
Mahrûse-i İstanbul'dan Diyarbekir'e varınca yol
üzerinde sancâğınbeğlerine ve kâdılarına, 83
mahsul-i hubûbât, 86
mâl-ı mirî, 72, 73, 102
mâliye, 57, 58, 91
Manâstır, 111
Mansûr nâm harâmi, 112
Maraş, 60
Marâş, 91, 99
Marâş ve vilâyet-i Zülkadriye kâdıları, 91
Marmara, 57, 85
Marmara kadısına, 57
matbah-ı âmire, 97
matrabâzların, 52
mazmun-ı hümayunla, 66, 89
meclis-i şer'î, 65, 67, 93, 100, 101
Meherburun (?), 85
Mehmed, 50, 53, 56, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 67,
69, 70, 72, 75, 78, 83, 85, 87, 90, 91, 92, 93,
94, 95, 98, 101, 102, 104, 106, 107, 108, 109,
115
Mehmed bin Ahmed, 61
Mehmed bin Besim, 61
Mehmed Çavuş, 91
Mekri, 104
Menteşe, 52
Menteşâ, 55, 56, 65, 96
meremmât, 115
Metahim (?), 99
Mevlâna, 71, 78
Mevlânâ Burhaneddin, 59
Mevlâna Muslihiddin, 71
Mevlânâ Nûh, 81
Mevlânâ Şems, 103
Mevlânâ Zeynel, 72
mezbûr, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 61, 63, 64,
66, 67, 68, 69, 73, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 86,
87, 91, 94, 95, 96, 99, 103, 105, 108, 110,
112, 113
Mezistre, 78
Mezistre beği, 78
Mıgalkara, 51
Mısır, 75, 108
Mısır beğlerbeği, 108
mi'câr, 99
Midillî, 66
Midillî kadısı, 66
Midillî kal'ası, 66
Midillü, 62, 66

min-ba'd, 51, 52, 53, 54, 66, 67, 70, 74, 84, 88,
89, 93, 97, 98, 101, 107, 113, 114
Mirâs hâsları, 86
mirî, 53, 54, 59, 61, 67, 74, 97, 99, 100, 105,
111, 114
Mora, 78
Mora Beği, 78
mu'accelen, 51, 56, 57, 58, 69, 70, 73, 79, 92,
93, 103, 109
mu'allim, 80
mu'âvenet, 70, 85, 86, 96, 103, 113
Mûd, 81
mufassal, 55, 58, 63
mufassalân, 52, 64
mufassâlan, 70
Muğlâ, 58, 59
Muğlâ kâdısı Mevlânâ Burhan, 58
Muhammed, 50, 61, 62, 80, 91, 94, 99, 105
Muhammed Çâvuş, 91
Muhyiddin, 82
mukayyed, 50, 51, 53, 58, 60, 62, 63, 65, 67, 72,
73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 82, 84, 85, 86, 87,
90, 91, 92, 93, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102,
103, 106, 109, 111, 112, 114, 115
Murâd Cân, 85
Murâd Hân, 90
Musâ, 75
Mustafa, 50, 62, 63, 65, 68, 69, 70, 71, 74, 75,
77, 79, 88, 91, 97, 103, 108, 112, 114
Mustafa bin 'Arab Cafer, 62
Mustafa Çavuş, 50
Mustafa Pâşâ, 50, 88, 114
mutasarraf, 56, 74, 76, 111
mübaşir, 58, 87
mücrim, 69, 81, 83, 105
müfettiş, 59, 70, 88
Müfettiş-i emvâl olan Ruscuk kâdısı, 89
mültezimler, 70
müretteb, 66, 67, 74, 77, 113
mürtezika, 76
müsâhele, 70
müsellemler, 73
Müslümân, 50, 89
Müslümanlar, 56, 71, 82, 97
müstahfızları, 66, 73
müte'ahhid, 86, 87, 94, 103, 109
mütevelli, 76
müttelim, 57, 67

N

nâib, 55

nakl, 57, 59, 70, 113
nakş, 101
namâz, 102
narh-ı cârî, 90, 111
nâzır, 54, 58, 71, 99, 100, 109
nâzır-ı emvâl, 71
nefer, 52, 53, 54, 55, 61, 65, 67, 70, 73, 79, 86,
87, 89, 95, 96, 100, 103, 109, 112, 114
nehr-i Dicle, 110
Nemçe, 32, 50
Neretva, 56
nevrûz, 72
nevrûz irsâliyesi, 72
nevruz-i sultânî, 93
Niğbolu, 67
Niğbolu begi, 67
Niğde, 64, 113
Niğde kâdısı, 113
Nişân-ı hümayun, 109

O

Ocub nâm karye, 110
odun, 54, 97, 113
oğlân, 95
Ohri, 68, 111
Ohrî, 110
Ohrî sancâğibeği, 110
Ohrî sancâğibeği Sinân, 110
ok, 100, 112
Oruç oğlu Muhiddin, 59

Ö

öküz, 53, 80

P

pare, 66, 68, 86, 87, 106
Payâs, 109
Pelengân, 63, 64
Pervâne Çavuş, 57
peynir, 80
Pınarhisar, 51
Pir Mehmed Pâşâ, 82
pir-i nâ-tûvân, 114
Pirî Pâşâ, 82
Pirî Pâşâ evkâfı, 82
pirinç, 59, 105
Pirlepe, 70, 111
piyâde, 79, 103
Pravişte, 51

R

Rakka, 61
Ramazân, 50, 67
re'is, 69, 115
re'âyâ, 32, 50, 51, 62, 65, 66, 74, 84, 88, 90,
101, 104, 113
ref^c, 55, 62, 71, 89, 110, 113
resm-i tapu, 74
rikâb-ı hümayun, 57, 59, 72, 76, 86
Rodos, 69, 75, 81, 83, 104, 105, 114
Rodos begi, 69
Rodos beği, 81, 83
Rodos beği Ahmed, 114
ruk^a, 57, 72, 76, 79, 80, 81
Rum, 72
Rumkale^c, 111
Ruscuk, 89
rüesâ, 98
rüşvet, 81

S

Sa^cdullah, 95
Sa^cid, 99
Sa^cid oğlu Muhammed, 99
sahtiyân, 52, 53, 80
sâir esbâblar, 58
Samakov, 113, 114
Samakov ocağı, 114
sancâk, 55
sancâkbeği, 61, 66, 79, 96
Saray, 56, 71
sarây-ı ^câmire, 109, 110
Sâtılmış oğlu İbrâhim, 83
Sayda, 109
sefer, 54, 64, 65, 66, 87, 103
Sefer Çâvûş, 85
sefine, 57
Segedîn, 106
Selânîk, 111
selemci, 50
Selemiye, 61, 95
Selemiye beği, 95
Selemiye beği Ahmed, 61, 95
Selemiye sancağı, 54
Sera Marlahan (?), 80
serâser, 89
serâser kârhâneleri, 89
serenk, 89
Serez, 96
serhad, 61
Sığla, 108

Sığla sancâğı, 108
 sicil, 52, 53, 55, 61, 62, 66, 74, 78, 89, 92, 94,
 104, 113
 Sigetvâr, 65, 88, 106
 Sigetvâr beği, 106
 Sigetvar kâdısı, 65
 Sigetvâr sancâğıbeği, 65
 Silivri, 82
 Silivri kâdısı, 82
 Simâv, 111
 Simâv kâdısı, 111
 Sinan, 97
 Sinan nâm sipâhî, 97
 sipâhi, 56, 63, 65, 68, 74, 79, 81, 106
 sipâhilerinden Mes'ud nâm kimesne, 111
 sipâhlar, 102
 Siroz, 104
 Sivâs, 70, 71
 Sivâs kadısı, 70
 Solâk Hüseyin, 63
 solâklar, 109
 su yolları, 109, 110
 sûhte, 52, 80, 96, 112
 suhte tâifesi, 65
 sûhtelerin, 52
 Sular nâm karye, 104
 Sultân Bâyezîd Hân, 112
 Sultân Selim Hân, 89
 Sultan Süleymân, 106
 Sultân Süleyman, 89
 suret-i sicilleri, 112
 Surûç, 83
 Surûç nâhiyesi, 83
 südde-i sa'adet, 58
 südde-i sa'âdetim, 64, 68, 69, 77, 86, 87, 109
 Süleyman, 56, 61, 74, 85, 89, 100, 104
 Süleyman Çâvuş, 100
 sürgün, 59, 65, 75, 102, 111, 112
 sürgün defterinde mukayyed olanlar, 65

Ş

Şah Kulu, 83
 Şah Kulu Yılan oğulları, 83
 Şâh Mehmed, 85
 şahin, 79
 Şâm, 73, 74, 94, 98
 Şam beğlerbeği, 94
 Şâm beğlerbeği, 98
 Şam defterdârı, 94
 şehâdet, 50, 55, 56, 68, 80, 96
 Şehrizol, 63, 64, 67, 101, 110

şer'î, 52, 54, 55, 57, 58, 60, 61, 63, 65, 68, 77,
 81, 82, 86, 92, 95, 98, 102, 105, 106, 108,
 111, 112, 113
 şikâyet, 59, 111
 Şumnu, 67
 Şumnu kâdısı, 67

T

Ta'bur-ras (?) nâm karye, 95
 ta'lim, 80
 ta'mir, 82, 103, 110
 ta'miri, 64, 103
 ta'yin, 51, 54, 55, 56, 57, 61, 63, 65, 74, 77, 78,
 79, 85, 86, 87, 105, 106, 110
 ta'yîn, 56, 63, 73, 77, 85, 89, 104, 106, 110, 114
 tahmil, 69
 tahmîl, 59, 82
 Tahsin, 61, 67
 Tâlib, 56, 71
 târı, 62
 tarîk-i 'âmm, 97
 Tât tâifesi, 72
 Tâtâr, 76
 tavarlar, 58
 Tavas ve Köyçeyiz, 52
 te'hîr, 52, 53, 57, 59, 64, 69, 70, 71, 75, 77, 78,
 79, 85, 91, 102, 107
 te'allüm, 67
 tecâvüz, 51, 110
 teftiş, 50, 52, 54, 55, 57, 58, 61, 63, 68, 74, 76,
 81, 83, 85, 86, 91, 95, 96, 100, 104, 105, 107,
 108, 110, 111, 112, 113
 teftiş ve tefahhus, 73
 Teke, 58, 59
 Teke beği Haydar Beğ, 59
 Teke sancâğı, 58
 temessük, 59, 65, 75, 102, 108, 113
 Temeşvar, 79
 Temeşvar beğlerbeği, 79
 terâhi, 69, 78
 tereke, 54
 tevcîh-i teveccüh, 67
 tımâr, 56
 Tırhâla, 32, 50
 tilâvet, 82
 Tokat, 103
 Tokat kal'ası, 103
 topçuları, 66
 Trablus, 99
 Turla suyu, 77
 Turmuş, 80

turnacılar, 69
tuz, 56, 67, 88
tüccâr, 84
tüfenk, 98, 103, 110
tüfenkin, 80
Türkmân, 61
Türkman sancâğının Murâd sancâğı, 112

U

u^çlûfelerin, 65
Urlalı Divâne Mustafa, 108
usta, 115
Uzunköprü, 51

Ü

Üç Şerefelü müderrisine, 105

V

vakf, 51, 76, 82, 106
Van, 70, 81, 82, 113
Van beğlerbeği, 81
Van defterdârı, 113
vâroş, 32
Veli, 63, 80
Vezir Mustafa Pâşâ, 32
vilâyetde ekrâd ve sâir ehl-i fesâdın, 55
Vilâyet-i Anadolu, 59
vilâyet-i Anâdolu, 98
vilâyet-i mezbûrede vâki^c olan kâdılar, 98
Vize, 51, 64
voyvoda, 68, 76, 80, 88, 89, 90, 92

Y

Ya^ckub, 62, 73, 75
yağ, 80, 100
Yahudi, 67
Yahûdî tâ'ifesi, 111
Yahûdiler, 99
yan kesici, 83

Yanbolu, 73
Yânbolu, 105
Yânbolu kâdısı, 105
Yanık, 61
yapağı, 111
Yâpâlu oğlu, 100
yarağıyla, 67
yaraklarıyla, 66
yarâr atlar, 58
yarâr kimesnler, 70
yarar tülek, 79
yarar yiğit, 66
yarar yiğitlerle, 67
yayabaşılar bölüğü, 67
Yek-çüşm Sefer, 70
Yenice-i Zağra, 73
yeniçeri, 67, 69, 74, 96, 98, 104, 108, 109, 111
Yeniçeri ağâsı, 108
Yeniçeriler ağâsı, 95
Yunus bin Mehmed, 62
Yusuf, 62, 65, 68, 69, 91
Yusuf bin Turan, 62

Z

zabt, 51, 58, 60, 64, 66, 73, 74, 75, 92, 93, 98, 100, 101
Zağra-i ^cAtik kâdısı, 105
Zağra-i Eskihişâr, 73
zahire, 70, 92, 93, 104
Zırıkî, 70
Zırıkî beyi, 70
Zırıkî beyi Ya^ckub, 70
Ziyaret nâm karye, 57
Zor Kılıççı, 69
zu^cemâ, 56
zü^cemâ, 96
Zülkadriye, 91, 102, 103
Zülkadriye beğlerbeği, 91
zümredâr oğlanlar, 71

KAYNAKÇA

1.Arşiv Kaynakları

- 3 *Numaralı Mühimme Defteri (966-968/1558-1560)*,(Hazırlayanlar: Nezihi AYKUT, İdris BOSTAN,Murat CEBECİOĞLU, Feridun EMECEN ,Mücteba İLGÜREL, Mehmet İPŞİRLİ,Cevdet KÜÇÜK, Özcan MERT, ve diğerleri), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları. Ankara, 1993.
- 5 *Numaralı Mühimme Defteri (973 /1565-1566)*,(Hazırlayanlar:Hacı Osman YILDIRIM ,Vahdettin ATİK, Murat CEBECİOĞLU, Uğurhan DEMİRBAŞ ,Mustafa KARAZEYBEK, Muhammed SAFİ, Mustafa SERİN ,Osman USLU, ve diğerleri), : Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1994.
- 6 *Numaralı Mühimme Defteri(972/1564-1565)*,(Hazırlayanlar: Hacı Osman YILDIRIM, Vahdettin ATİK ,Murat CEBECİOĞLU, Muhammed SAFİ, Mustafa SERİN, Osman USLU, Numan YEKELER), : Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1995.
- 7 *Numaralı Mühimme Defteri(975-976/1567-1569)*,(Hazırlayanlar: Hacı Osman YILDIRIM ,Vahdettin ATİK ,Dr. Murat CEBECİOĞLU, Hasan ÇAĞLAR, Mustafa SERİN, Osman USLU, Numan YEKELER), : Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1999.
- 12 *Numaralı Mühimme Defteri (978-979/ 1570-1572)* ,(Hazırlayanlar:Hacı Osman YILDIRIM ,Vahdettin ATİK, Murat CEBECİOĞLU, Muhammed SAFİ, Mustafa SERİN, Osman USLU, Numan YEKELE), : Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara,1996.
- 83 *Numaralı Mühimme Defteri (1036-1037 / 1626-1628)*,(Hazırlayanlar: Hacı Osman YILDIRIM ,Vahdettin ATİK, Dr. Murat CEBECİOĞLU, Ayhan ÖZYURT, Mustafa SERİN, Fuat YAVUZ, Numan YEKELER), : Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara,2001.
- 85 *Numaralı Mühimme Defteri (1040-1041 (1042)/ 1630-1631 (1632)* ,(Hacı Osman YILDIRIM ,Vahdettin ATİK ,Ali Mesut BİRİNCİ, Dr. Murat CEBECİOĞLU, Ayhan ÖZYURT ,Fuat YAVUZ, Numan YEKELER), : Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara,2002.
- 166 *Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (Hudâvendigar, Biga ,Karesi,Saruhan,Aydın,Menteşe, Teke ve Alâiye Livâları)(937 1530)*, : Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara ,1995.

387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (Konya ,Beyşehir,Akşehir,Larende ,Aksaray,Niğde,Kayseriyye ve İç-İl Livâları)(937 1530), :
Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Yayınları, Ankara, 1997.

2. Sözlükler ve Kılavuzlar

370 numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Rum-ili Defteri (937/ 1500), Yayın Nu:55, Defter-i Hâkânî
Dizisi: VII, Ankara 2001.

ACAROĞLU, M. Türker; *Balkanlarda Türkçe Yer Adları Kılavuzu*, IQ Kültür Sanat Yayınları,
İstanbul 2006.

AKBAYAR, Nuri; *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2. Baskı, İstanbul
2001.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 2. Baskı, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul 2000.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 3. Baskı, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul 2010.

DEVELİOĞLU, Ferit; *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat Eski ve Yeni Harflerle*,
(Hazırlayan: Aydın Sami Güneyçal), Aydın Kitapevi, 20. Baskı, Ankara 2003.

ELKER, Salâhaddin; *Divan Rakamları*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1989.

GÜNDAY, Dündar; *Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı Özellikleri ve Divan Rakamları*, Türk
Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1989.

KİBAR, Osman; *Türk Kültüründe Ad Verme, Kişi Adları Üzerine Bir Tasnif Denemesi*, Akçağ
Yayınları, Ankara 2005.

KÖKSAL, Osman; “XIX. Yüzyıl Ortalarında Bir Osmanlı Kasabasındaki Şahıs Adı Profili”,
Bilig, S. 65, Ankara 2013, s. 231-246.

KURT, Yılmaz; *Anadolu’da Kişi ve Yer Adları*, (Hazırlayan: Ertan Ünlü, Fatih Mehmed Önal),
Akçağ Yayınları, Ankara 2020.

KUTLU, Şemsettin; *Türkçe Kadın ve Erkek Adları*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1969.

MOSTRAS, C., *Osmanlı İmparatorluğu Coğrafyası Sözlüğü*, (Çeviren: Ömer Öztürk), Yaba
Yayınları, İstanbul 2012.

Osmanlı Yer Adları: I Rumeli Eyaleti (1514-1550), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel
Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara 2013.

ÖZÖN, Mustafa Nihat, *Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, 6. Baskı, İnkılâp ve Aka Kitabevleri,
İstanbul 1979.

ÖZTÜRK, Said; *Osmanlı Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı ve Tarihi Gelişimi*, Osmanlı
Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1996.

- PAKALIN, Mehmet Zeki; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.I-III, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1993.
- PITCHER, Donald Edgar, *Osmanlı İmparatorluğunun Tarihsel Coğrafyası*, (Çeviren: Bahar Tırnakçı), *Yapı Kredi Yayınları*, 4.Baskı, İstanbul 2013.
- SAMİ, Şemsettin; *Kâmûs-i Türkî (Latin Harfleriyle)*, (Hazırlayanlar: Raşit Gündoğdu, Niyazi Adıgüzel, Ebul Faruk Önal), İdeal Kültür Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 2012.
- SAMİ, Şemsettin; *Kâmûs-i Türkî*, Çağrı Yayınları, 4. Baskı, İstanbul 1992.
- SEZEN, Tahir; *Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla)*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2006.
- SÜMER, Faruk, *Türk Devletlerinde Şahıs Adları*, C. I-II. Türk Dünyası Araştırmaları Yayınları, İstanbul 1999.
- TUNCAY, Selma – AYSAN, Adviye; *Türk Adları Kılavuzu*, Bilgi Yayınları, Ankara 1981.
- ÜNAL, Mehmet Ali; *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Paradigma Yayıncılık, İstanbul 2011.

3. Tetkik Eserler ve Makaleler

- Bostan, İ. (2007). “Preveze Deniz Muharebesi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.XXXIV, Ankara, 2007.
- DÜNDAR, Recep, “Kıbrıs’ın Fethi”, *Türkler*, C.IX, Ankara, 2002.
- EMECEN, Feridun, “Süleyman I”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C.XXXVIII, İstanbul, 2010.
- EMECEN, Feridun, “Mercidâbık Muharebesi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.XXIX., Ankara, 2004.
- EMECEN, Feridun, “Ridâniye Savaşı”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.XXXV, İstanbul, 2008.
- EMECEN, Feridun, “Selim II”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.XXXVI, İstanbul, 2009.
- EMECEN, Feridun, “Selim I”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.XXXVI, İstanbul, 2009.
- EMECEN, Feridun, “Sultan Süleyman Çağı ve Cihan Devleti”, *Türkler*, C.IX, Ankara, 2002.
- ERCAN, Yavuz, “Yavuz Sultan Selim Dönemi” *Türkler*, C.IX, (Edt. Hasan Celâl Güzel,
- HALAÇOĞLU, Yusuf, XVI-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, TTK, Ankara, 1991.
- İlgürel, M. (2002). Zirveden Dönüş: II. Selim’den III. Mehmed’e. *Türkler*. 9. Yeni Türkiye Yayınları (Hasan Celâl Güzel, Kemal Çiçek, Salim Koca, Ed.) Ankara.
- İNALCIK, Halil, *Devlet-i Aliyye (Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar)-I*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2011.

- Kemal Çiçek, Salim Koca), Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s. 421-445.
- KILIÇ, Orhan, ‘‘Mühimme Defterlerine Göre XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Devleti’nde Meydana Gelen Depremler’’, *Osmanlı*, C.V., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999.
- KURTULMUŞ, Numan, ‘‘Açe’’, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.I, Ankara , 1988.
- KÜTÜKOĞLU, Bekir, ‘‘Murad III’’, *DİA*, C.XXXI, İstanbul, 2006.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., ‘‘Ferman’’, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* , C.XII, Ankara, 1995.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., ‘‘Mühimme Defterleri,’’ *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* , C.XXXI, İstanbul, 2006.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., *Osmanlı Belgelerinin Dili*, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul, 1994.
- MUMCU, Ahmet, ‘‘Divan-ı Hümayûn’’, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* , C.IX, İstanbul, 1994.
- PAMUK, Bilgehan- GÜLSOY, Ersin-YILMAZÇELİK, İbrahim- YALÇINKAYA, Mehmet Alaaddin- İNBAŞI, Mehmet- YAĞCI, Zübeyde Güneş- (Editör: Tufan Gündüz), *Osmanlı Tarihi El kitabı*, Ankara, 2012.
- PAMUK, Şevket , Osmanlı İmparatorluğu’nda Paranın Tarihi, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2017, s. 17-18.
- SAMİ, Şemseddin, *Kâmûs-ı Türkî*, Kapı Yayınları, İstanbul.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devleti’nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1988.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi III*, TTK, Ankara, 2011.
- VARLIK, Mustafa Çetin, ‘‘Çaldıran Savaşı’’, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.VIII, İstanbul.
- YILDIRIM, Hacı Osman- ATİK, Vahdettin- CEBECİOĞLU, Murat- DEMİRBAŞ, Uğurhan – KARAZEYBEK, Mustafa- SAFİ, Muhammed- SERİN, Mustafa- USLU, Osman- YEKELER, Numan- YILDIRIM, Zahit, *5 Numaralı Mühimme Defteri (973/ 1565-1566)*, Dîvân-ı Hümayûn Sicilleri Dizisi:II, Ankara, 1994.
- YİĞİT, İsmail, ‘‘Tunus’’, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.XLI, Ankara , 2012.
- YILMAZ, Savaş , ‘‘III. Murat Döneminde Yaşanan Malî Buhranların Toplumsal Suçlar Üzerindeki Etkileri’’ , *Uluslararası Edebiyat, Tarih ve Düşünce Dergisi*, 2019, s.58-59.

4. Tezler

ASLAN, Telhan, *30 Numaralı Mühimme Defteri[s.248-370] (Transkripsiyon, Belge Özetleri ve Dizin)*, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2016, IX+282 s.

GENÇ, Duygu, *30 numaralı ve 1577 tarihli mühimme defteri [s.1-64] (özet-transkripsiyon-dizin)* Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2021, VII+148 s.

GENÇ, Süreyya, *H. 985/ m. 1577 tarihli, 30 numaralı mühimme defterinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (s. 128-247)* Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bingöl 2022, IXI+245

EKLER

Ek 1. Orijinal Metin

کوتاه سن که کلون و صابن قدیسته رود

پیوستہ۔ درجہ اولیٰ و بیست و ہفتم

مسدود (مستند) ۶۱۵

محمّد بن عبد اللہ

نور محمد ولدناة مشرفة يومه الى

عدد دند کا سنی غنہ دانی

محمد حسن دوسر

[illegible]

نقد و تبیین زیبایی در ادب

[illegible]

۱۰۰

۱۰۰

[illegible][illegible]

فصل اول

[illegible]

A.DVN.MHM.d 030

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

T.C.
BAS

[illegible][illegible]

۹۸۵۲

[illegible]

۹۴۱۵۱۲
 در شهر تهران
 در روز دوشنبه
 در ماه رجب
 در سال ۱۲۸۵
 در شهر تهران
 در روز دوشنبه
 در ماه رجب
 در سال ۱۲۸۵

[illegible][illegible]

1. The first thing I noticed
 when I stepped out of the car
 was the smell of the sea.
 It was a salty, sweet
 scent that I had never
 experienced before.

[illegible][illegible][illegible]

A.DVN.MHM.d 030

1. 18th Dec 1840
 2. 19th Dec 1840
 3. 20th Dec 1840
 4. 21st Dec 1840
 5. 22nd Dec 1840
 6. 23rd Dec 1840
 7. 24th Dec 1840
 8. 25th Dec 1840
 9. 26th Dec 1840
 10. 27th Dec 1840
 11. 28th Dec 1840
 12. 29th Dec 1840
 13. 30th Dec 1840
 14. 31st Dec 1840
 15. 1st Jan 1841
 16. 2nd Jan 1841
 17. 3rd Jan 1841
 18. 4th Jan 1841
 19. 5th Jan 1841
 20. 6th Jan 1841
 21. 7th Jan 1841
 22. 8th Jan 1841
 23. 9th Jan 1841
 24. 10th Jan 1841
 25. 11th Jan 1841
 26. 12th Jan 1841
 27. 13th Jan 1841
 28. 14th Jan 1841
 29. 15th Jan 1841
 30. 16th Jan 1841
 31. 17th Jan 1841
 32. 18th Jan 1841
 33. 19th Jan 1841
 34. 20th Jan 1841
 35. 21st Jan 1841
 36. 22nd Jan 1841
 37. 23rd Jan 1841
 38. 24th Jan 1841
 39. 25th Jan 1841
 40. 26th Jan 1841
 41. 27th Jan 1841
 42. 28th Jan 1841
 43. 29th Jan 1841
 44. 30th Jan 1841
 45. 31st Jan 1841
 46. 1st Feb 1841
 47. 2nd Feb 1841
 48. 3rd Feb 1841
 49. 4th Feb 1841
 50. 5th Feb 1841
 51. 6th Feb 1841
 52. 7th Feb 1841
 53. 8th Feb 1841
 54. 9th Feb 1841
 55. 10th Feb 1841
 56. 11th Feb 1841
 57. 12th Feb 1841
 58. 13th Feb 1841
 59. 14th Feb 1841
 60. 15th Feb 1841
 61. 16th Feb 1841
 62. 17th Feb 1841
 63. 18th Feb 1841
 64. 19th Feb 1841
 65. 20th Feb 1841
 66. 21st Feb 1841
 67. 22nd Feb 1841
 68. 23rd Feb 1841
 69. 24th Feb 1841
 70. 25th Feb 1841
 71. 26th Feb 1841
 72. 27th Feb 1841
 73. 28th Feb 1841
 74. 29th Feb 1841
 75. 30th Feb 1841
 76. 31st Feb 1841
 77. 1st Mar 1841
 78. 2nd Mar 1841
 79. 3rd Mar 1841
 80. 4th Mar 1841
 81. 5th Mar 1841
 82. 6th Mar 1841
 83. 7th Mar 1841
 84. 8th Mar 1841
 85. 9th Mar 1841
 86. 10th Mar 1841
 87. 11th Mar 1841
 88. 12th Mar 1841
 89. 13th Mar 1841
 90. 14th Mar 1841
 91. 15th Mar 1841
 92. 16th Mar 1841
 93. 17th Mar 1841
 94. 18th Mar 1841
 95. 19th Mar 1841
 96. 20th Mar 1841
 97. 21st Mar 1841
 98. 22nd Mar 1841
 99. 23rd Mar 1841
 100. 24th Mar 1841
 101. 25th Mar 1841
 102. 26th Mar 1841
 103. 27th Mar 1841
 104. 28th Mar 1841
 105. 29th Mar 1841
 106. 30th Mar 1841
 107. 31st Mar 1841
 108. 1st Apr 1841
 109. 2nd Apr 1841
 110. 3rd Apr 1841
 111. 4th Apr 1841
 112. 5th Apr 1841
 113. 6th Apr 1841
 114. 7th Apr 1841
 115. 8th Apr 1841
 116. 9th Apr 1841
 117. 10th Apr 1841
 118. 11th Apr 1841
 119. 12th Apr 1841
 120. 13th Apr 1841
 121. 14th Apr 1841
 122. 15th Apr 1841
 123. 16th Apr 1841
 124. 17th Apr 1841
 125. 18th Apr 1841
 126. 19th Apr 1841
 127. 20th Apr 1841
 128. 21st Apr 1841
 129. 22nd Apr 1841
 130. 23rd Apr 1841
 131. 24th Apr 1841
 132. 25th Apr 1841
 133. 26th Apr 1841
 134. 27th Apr 1841
 135. 28th Apr 1841
 136. 29th Apr 1841
 137. 30th Apr 1841
 138. 31st Apr 1841
 139. 1st May 1841
 140. 2nd May 1841
 141. 3rd May 1841
 142. 4th May 1841
 143. 5th May 1841
 144. 6th May 1841
 145. 7th May 1841
 146. 8th May 1841
 147. 9th May 1841
 148. 10th May 1841
 149. 11th May 1841
 150. 12th May 1841
 151. 13th May 1841
 152. 14th May 1841
 153. 15th May 1841
 154. 16th May 1841
 155. 17th May 1841
 156. 18th May 1841
 157. 19th May 1841
 158. 20th May 1841
 159. 21st May 1841
 160. 22nd May 1841
 161. 23rd May 1841
 162. 24th May 1841
 163. 25th May 1841
 164. 26th May 1841
 165. 27th May 1841
 166. 28th May 1841
 167. 29th May 1841
 168. 30th May 1841
 169. 31st May 1841
 170. 1st Jun 1841
 171. 2nd Jun 1841
 172. 3rd Jun 1841
 173. 4th Jun 1841
 174. 5th Jun 1841
 175. 6th Jun 1841
 176. 7th Jun 1841
 177. 8th Jun 1841
 178. 9th Jun 1841
 179. 10th Jun 1841
 180. 11th Jun 1841
 181. 12th Jun 1841
 182. 13th Jun 1841
 183. 14th Jun 1841
 184. 15th Jun 1841
 185. 16th Jun 1841
 186. 17th Jun 1841
 187. 18th Jun 1841
 188. 19th Jun 1841
 189. 20th Jun 1841
 190. 21st Jun 1841
 191. 22nd Jun 1841
 192. 23rd Jun 1841
 193. 24th Jun 1841
 194. 25th Jun 1841
 195. 26th Jun 1841
 196. 27th Jun 1841
 197. 28th Jun 1841
 198. 29th Jun 1841
 199. 30th Jun 1841
 200. 31st Jun 1841
 201. 1st Jul 1841
 202. 2nd Jul 1841
 203. 3rd Jul 1841
 204. 4th Jul 1841
 205. 5th Jul 1841
 206. 6th Jul 1841
 207. 7th Jul 1841
 208. 8th Jul 1841
 209. 9th Jul 1841
 210. 10th Jul 1841
 211. 11th Jul 1841
 212. 12th Jul 1841
 213. 13th Jul 1841
 214. 14th Jul 1841
 215. 15th Jul 1841
 216. 16th Jul 1841
 217. 17th Jul 1841
 218. 18th Jul 1841
 219. 19th Jul 1841
 220. 20th Jul 1841
 221. 21st Jul 1841
 222. 22nd Jul 1841
 223. 23rd Jul 1841
 224. 24th Jul 1841
 225. 2

A.DVN.MHM.d 030

[Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side.]

A.DVN.MHM.d 030

A.DVN.MHM.d 030

A.DVN.MHM.d 030

منوچهر رومی
۱۴۱۵ هجری

رومی

A.DVN.MHM.d 030

١٠٠

[illegible]

A.DVN.MHM.d 030

۱۱۳۲
 ۱۱۳۳
 ۱۱۳۴
 ۱۱۳۵
 ۱۱۳۶
 ۱۱۳۷
 ۱۱۳۸
 ۱۱۳۹
 ۱۱۴۰
 ۱۱۴۱
 ۱۱۴۲
 ۱۱۴۳
 ۱۱۴۴
 ۱۱۴۵
 ۱۱۴۶
 ۱۱۴۷
 ۱۱۴۸
 ۱۱۴۹
 ۱۱۵۰
 ۱۱۵۱
 ۱۱۵۲
 ۱۱۵۳
 ۱۱۵۴
 ۱۱۵۵
 ۱۱۵۶
 ۱۱۵۷
 ۱۱۵۸
 ۱۱۵۹
 ۱۱۶۰
 ۱۱۶۱
 ۱۱۶۲
 ۱۱۶۳
 ۱۱۶۴
 ۱۱۶۵
 ۱۱۶۶
 ۱۱۶۷
 ۱۱۶۸
 ۱۱۶۹
 ۱۱۷۰
 ۱۱۷۱
 ۱۱۷۲
 ۱۱۷۳
 ۱۱۷۴
 ۱۱۷۵
 ۱۱۷۶
 ۱۱۷۷
 ۱۱۷۸
 ۱۱۷۹
 ۱۱۸۰
 ۱۱۸۱
 ۱۱۸۲
 ۱۱۸۳
 ۱۱۸۴
 ۱۱۸۵
 ۱۱۸۶
 ۱۱۸۷
 ۱۱۸۸
 ۱۱۸۹
 ۱۱۹۰
 ۱۱۹۱
 ۱۱۹۲
 ۱۱۹۳
 ۱۱۹۴
 ۱۱۹۵
 ۱۱۹۶
 ۱۱۹۷
 ۱۱۹۸
 ۱۱۹۹
 ۱۲۰۰
 ۱۲۰۱
 ۱۲۰۲
 ۱۲۰۳
 ۱۲۰۴
 ۱۲۰۵
 ۱۲۰۶
 ۱۲۰۷
 ۱۲۰۸
 ۱۲۰۹
 ۱۲۱۰
 ۱۲۱۱
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶

1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324

1. The first of these is the
 fact that the world is
 not a uniform place. It is
 full of variety and
 contrast. There are
 many different kinds of
 people and things, and
 they are all different from
 each other. This is what
 makes the world so
 interesting and so
 beautiful.

۱۰۰
تاریخ روز و ماه و سال

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

A.DVN.MHM.d 030

۱۰۱
تاریخ روز و ماه و سال

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

۱۰۷
تاریخ روز و ماه و سال

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

A.DVN.MHM.d 030

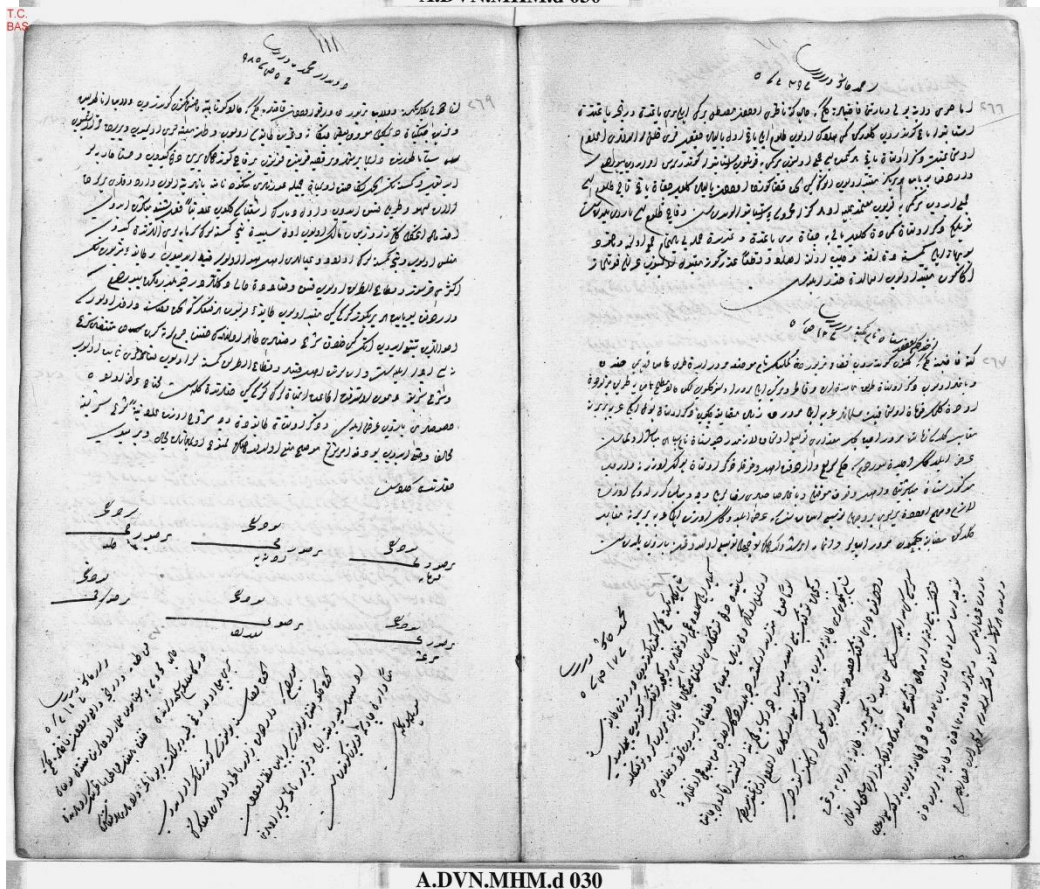
۱۰۸
تاریخ روز و ماه و سال

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...
در این روز و ماه و سال...

A.DVN.MHM.d 030

A.DVN.MHM.d 030

۵۰

مستورون و غیر مستورین

سید محمد علی حسینی

۱۱۶

910 12 12

محمد صادق ولسا

محمد قاسم درویش ۷۲ هجری

موسم سرما

در روز دوشنبه و در روز دوشنبه

[illegible][illegible][illegible]

۱۱

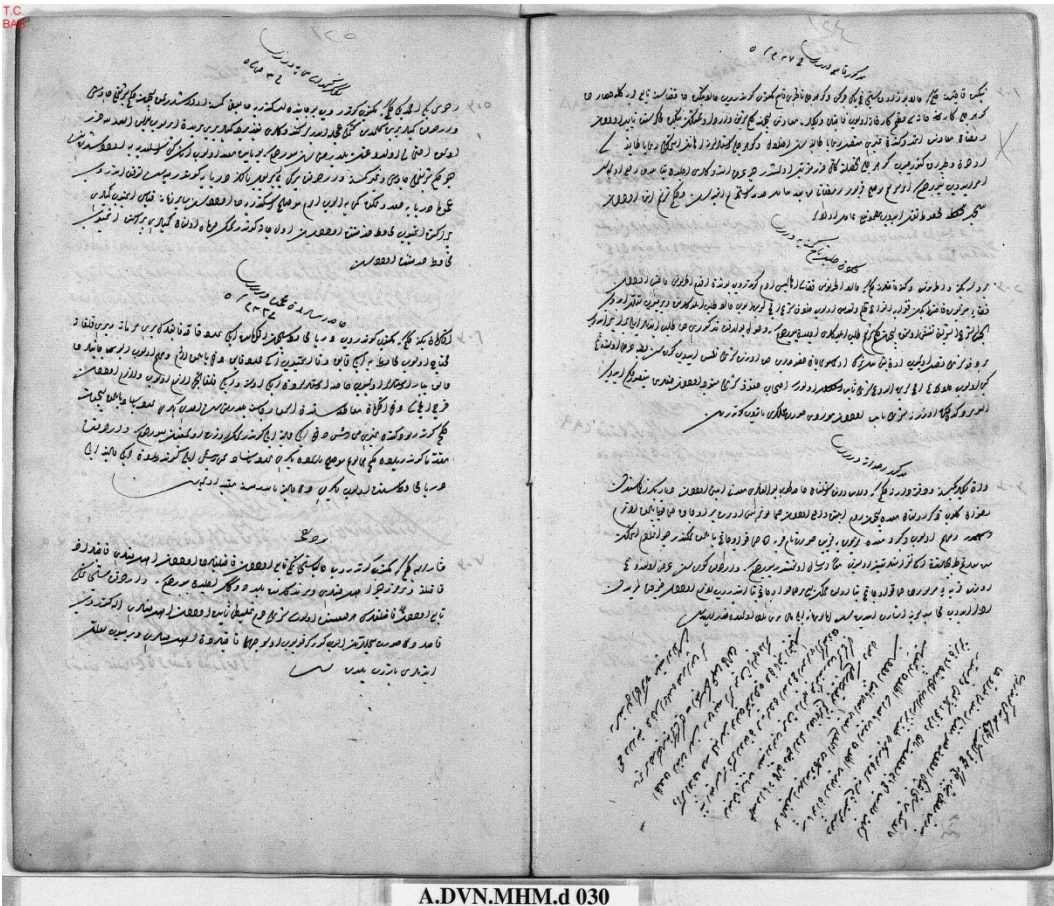
[illegible]

A.DVN.MHM.d 030

۵۱

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

A.DVN.MHM.d 030

A.DVN.MHM.d 030

KOD : A.DVN.MHM.d	SIRA NU : 030	ORİJİNAL NU :
MÜHİMME DEFTERİ		
BAŞLANGIÇ TARİHİ :		BİTİŞ TARİHİ :
ŞEKLİ : Ciltli Ciltsiz Ebrulu Ebrusuz x x		EBADI : 30.5 x 18.5
NUMARALAMA USULÜ : Varak Sayfa x		TOPLAM SAYFA SAYISI : Numaralı : 370
BOŞ SAYFALAR : Numaralı boş sayfalar : 370 Numaralandırılmamış boş sayfalar : - Defterin başında 2 sayfa boş Defterin sonunda 4 sayfa boş		
AÇIKLAMALAR : -		

SON